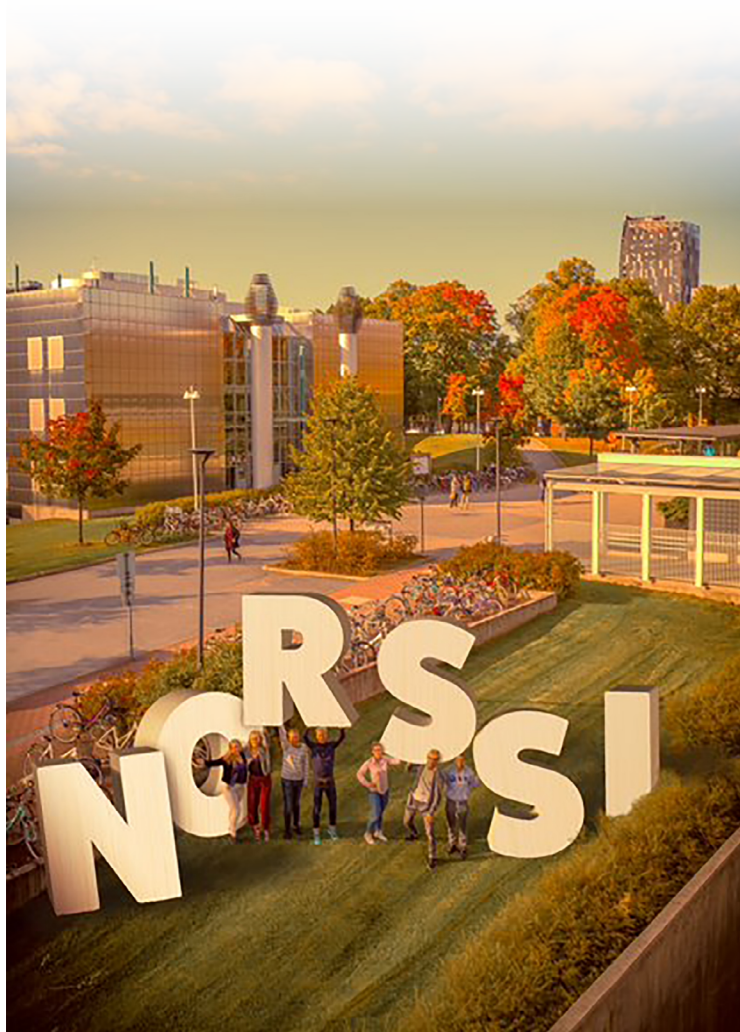

LUKIOLAISEN OPINTO-OPAS 2019-2020

SISÄLLYSLUETTELO

TERVETULOA NORSSIN LUKIOON!	4
YHTEYSTIEDOT	6
Opettajat ja muu henkilökunta	6
Ryhmänohjaajat 2019-2020	7
AIKATAULUJA 2019–2020	8
OPIKSELU NORSSIN LUKIOSSA	10
Yleisiä opiskeluohjeita	10
Opiskeltavien kurssien määrä	11
Opiskeluaika	12
Opiskelijan muistilista	13
Tuntijako 2016 opetussuunnitelman mukaan	14
Business Norssi (BN), talouden ja elinkeinoelämän linja	17
Sirkustaiteen linja	18
Yliopistoyhteistyökurssit	19
Kurssien valitseminen	20
Kursseille ilmoittautuminen	21
Kurssien itsenäinen suorittaminen	21
Kielitarjonta ja kansainvälisyys	21
Lukiodiplomit	22
Poissaolot ja myöhästymiset	22
ARVIOINTI	23
Kurssiarviointi	23
T-merkintä	23
Vilppi kokeessa ja plagiointi	23
Kurssin uusiminen	25
Lukion oppimäärän suorittaminen	25
Lukion päättöarviointi	25
Arvioinnin uusiminen ja oikaisu	25
Todistukset	26
YLIOPPILASTUTKINTO	27
OPIKSELUN OHJAUS JA TUKI	28
Opinto-ohjaus	28
Varikko-toiminta	29
Erityisopetus	29
Koulukuraattori	29
Koulupsykologi	30
Opiskeluterveydenhuolto	30
Opiskelijakunta	31
Tutortoiminta ja tutorit 2019-2020	31
KURSSIKUVAUKSET 2019-2020	34

2019-2020 Lukuvuoden aloitus to 8.8.2019

1. vuosikurssi klo 8:30 Pinni B1100

2.-4. vuosikurssi klo 9:30 Pinni B1100

TERVETULOA NORSSIN LUKIOON!

Tampereen yliopiston normaalikoulu on yksi Suomen 10 yliopistojen harjoittelukouluista ja se kuuluu hallinnollisesti Tampereen korkeakouluyhteisön kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekuntaan.

Yliopistokouluilla on viisi päätehtävää:

- 1. Opetus**
- 2. Opettajaksi opiskelevien opetusharjoittelun ohjaus**
- 3. Kokeilutoiminta**
- 4. Tutkimustoiminta**
- 5. Täydennyskoulutus**

Lukio kuuluu toisen asteen oppilaitoksiin. Sen tehtävä on kahdenlainen. Toisaalta se tarjoaa jatkon yleissivistävälle koulutukselle. Toisaalta se antaa valmiuksia yliopisto- ja korkeakoulu-opintoja varten tai pääsääntöisesti muuhun korkeaa-asteen ammatilliseen koulutukseen.

Kielitaito, kommunikaatiovalmiudet, laaja yleissivistys ja yhteistyökyky ovat niitä valmiuksia, joita työnantajat ja elinkeinoelämä tulevaisuudessa odottavat. Norssin lukio tarjoaa mahdollisuuden kehittää näitä valmiuksia. Opettajakunta ja koko henkilöstö on tukenasi ja auttaa Sinua saavuttamaan parhaan mahdollisen tuloksen. Pidämme tärkeänä, että jokainen opiskelija osaa arvostaa jatkuvaa itsensä kehittämistä ja elinikäistä oppimista.

Norssin lukion arvomaailman perustana ovat kansalaisen perusoikeudet ja yleismaailmalliset ihmisoi-
keudet sekä sivistyksen ja luonnon vaaliminen. Koulu on syrjinnästä vapaa alue. Opetus tähtää lukiolai-
sen kriittisen yhteiskunnallisen ajattelun kehittämiseen. Korostamme kaikessa oppimisessa aktiivisen
kansalaisuuden näkökulmaa.

Tarjoamme opiskelijoille jo lukioaikana mahdollisuuksia kansainvälisten yhteyksien luomiseen ja koke-
musten vaihtamiseen. Tässä työssä arvoperustana on suomalainen sivistyshistoria osana pohjoismaista
ja eurooppalaista kulttuuriperintöä. Koulussamme opiskelija oppii ymmärtämään erilaisia kulttuureja ja
omaksuu kansainväliseen yhteistyöhön liittyvää tietotaitoa. Pidämme tärkeänä, että opiskelija voi muo-
dostaa käsityksensä maailmasta ja sen kulttuurien moninaisuudesta pohjautuen suvaitsevaisuuteen ja
vahvaan globaalietiikkaan.

Lukiomme sijaitsee yliopiston keskustakampuksella ja siten korkeakouluyhteistyö on luonteva osa arki-
päiväämme. Kannustamme opiskelijoitamme osallistumaan lukioaikanaan avoinna oleville kursseille ja
asiantuntijaluennoille, joita on runsaasti tarjolla.

Koko koulun henkilökunta ja aktiivinen ja toimiva opiskelijakunta toivottavat Sinut tervetulleeksi jouk-
koomme opiskelemaan.

Tämä opinto-opas on tehty Sinulle avuksi. Tutustu siihen huolella.

YHTEYSTIEDOT

Käyntiosoitteet

Atalpa Ratapihankatu 55
Pinni B Kanslerinrinne 1
Virta Åkerlundinkatu 5

Lukion virallinen kotisivu:

norssi.uta.fi/lukio

Norssin opiskelijoiden oma sivu:

norssinlukio.fi

Postiosoite

Normaalikoulun lukio
PL 607
33014 Tampereen yliopisto

Rehtori Arja Aalto-Laaksonen/ Heidi Östring	050 420 1478
Hallintosihteeri Teija Voimio	040 190 1733
Opinto-ohjaaja Jukka Vuorinen	040 190 1732

Koulupsykologi Elina Sisso-Hakonen	050 420 1404
Erityisopettaja Tiina Juutilainen	050 420 1502
Koulukuraattori Linda Hakanen	050 509 9046
Kouluterveydenhuolto Tiimi3	040 806 2455

ajanvaraus ma-to klo 8:15-15 ja pe klo 8:15-13

Opettajat ja muu henkilökunta

Opettajien sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@tuni.fi ilman ääkkösiä. Poikkeukset on merkitty sulkuihin.

Biologia ja maantiede

Kuisma Merja
Tiihonen Katja

Englanti

Hiitti Antti
Kallio Marko
Määttä Anni
Stefan Smirnov

Historia ja yhteiskuntaoppi

Leisku-Johansson Aulikki
Niskanen Eija

Kuvataide

Viita Virve

Liikunta ja terveystieto

Iso-Möttönen Martti

Matemaattiset aineet

Alatalo Tuija
Favorin Jukka
Järvinen Juha
Luodeslampi Tero
Mehrabkhani Farid
Muotka Joonas

Musiikki

Toivanen Leena-Maria

Opinto-ohjaus

Vuorinen Jukka

Ranska

Määttä Anni

Ruotsi

Hiitti Antti

Kallio Marko

Tuuna-Kyllönen Tanja

Saksa

Tuuna-Kyllönen Tanja

Östring Heidi

Uskonto, psykologia, filosofia

Pääkkönen Tuovi

Törrönen Minna (Minna.J.Torronen)

Venäjä

Smirnov Stefan

Äidinkieli ja kirjallisuus

Ahonen Kaarina

Eriksson Sirpa

Mustonen Harri

Erityisopettaja

Juutilainen Tiina

Koulukuraattori

Hakanen Linda

(paikalla torstaisin)

Koulupsykologi

Sisso-Hakonen Elina

(paikalla keskiviikkoisin)

Ryhmänohjaajat 2019-2020

Vuosikurssi

Ryhmänohjaaja

Ensimmäinen vuosikurssi

19A MINNA TÖRRÖNEN/

FARID MEHRABKHANI

19B MARTTI ISO-MÖTTÖNEN/

VIRVE VIITA

19C (BN) EIIJA NISKANEN

Toinen vuosikurssi

18A TUIJA ALATALO

18B JUHA JÄRVINEN

18C (BN) AULIKKI LEISKU-JOHANSSON

Kolmas vuosikurssi

17A TERO LUODESLAMPI

17B TUOVI PÄÄKKÖNEN

17C (BN) STEFAN SMIRNOV

Neljäs vuosikurssi

16A

MERJA KUISMA

YLIOPIILASKIRJOITUKSET

AIKATAULUJA 2019–2020

TYÖAIKA 2019 – 2020

Syyslukukausi	8.8.–20.12.2019
Syysloma	14.10.–20.10.2019
Kevätlukukausi	7.1.–30.5.2020
Talviloma	24.2.–1.3.2020
Pääsiäisloma	10.4.–13.4.2020

JAKSOT

JAKSO 1	to 8.8.–ma 30.9. (38)
JAKSO 2	ti 1.10.–ke 27.11 (37)
JAKSO 3	to 28.11.–ti 4.2. (37)
JAKSO 4	ke 5.2.–pe 3.4. (38)
JAKSO 5	ma 6.4.–la 30.5 (37)

ARVIOINTIVIIKOT

JAKSO 1	24.9.–30.9.2019
JAKSO 2	21.11.–27.11.2019
JAKSO 3	29.1.–4.2.2020
JAKSO 4	30.3.–3.4.2020
JAKSO 5	22.5.–28.5.2020

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

1. vsk	ti 20.8.2019, klo 18:30, B1100
3. vsk	ma 18.11.2019, klo 18:30, A140
2. vsk	pe 7.2.2020, klo 18:00 Wanhat (Kuokkamaantie 16, Juhlasali)
2. vsk	to 16.4.2020, klo 18:30, B1100

Esittelyilta ti 28.1.2020, klo 18:00, **B1100**
(kahvi klo 18:00 alkaen, esittely klo 18:30)

RYHMÄITYMINEN

Starttipäivä (19A, 19B, 19C)	pe 16.8.2019
Oman ryhmän iltapäivä	ti 10.12.2019

Syksyn 2019 koepäivät

ma 16.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä
ke 18.9.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
pe 20.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä
ti 24.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 26.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
pe 27.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 1.10.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), kirjoitus- taidon koe, suomi/ ruotsi toisena kielenä –koe
to 3.10.	uskonto, elämäntutkimustieto, yh- teiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

Kevään 2020 koepäivät

ti 10.3.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe, suomi/ruotsi toisena kielenä –koe
to 12.3.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe
pe 13.3.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä
ma 16.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 18.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 20.3.	vieras kieli, pitkä oppimäärä
ti 24.3.	uskonto, elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
to 26.3.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

VALMISTUVIEN OPISKELIJOIDEN JUHLAT

To 5.12.2019 klo 13:00 Syksyllä 2019 valmistuvien ylioppilaiden juhla Tampereen yliopiston juhlasalissa.
Lakkiaisharjoitukset ke 4.12. klo 14-16,
La 30.5.2020 klo 11.00
Keväällä 2020 valmistuvien ylioppilaiden juhla Tampereen yliopiston juhlasalissa
Lakkiaisharjoitukset pe 29.5. klo 15-17

MÄÄRÄAIKOJA 2019-2020

Jakso	Alkaa	Päättyy	Kurssiarviointi tallennetaan Wilmaan, palautuspäivä	Uusinta- kuulusteluun ilmoittautuminen päättyy	Uusinta- kuulustelu	T-merkinnän täydentävä suoritus arvioituna viimeistään
1	08.08.	30.09.	ke 02.10.	su 06.10.	ke 9.10.	ma 21.10.
2	01.10.	27.11.	ti 03.12.	su 08.12.	ke 11.12.	ke 18.12.
3	28.11.	04.02.	ma 10.02.	su 16.02.	ke 19.02.	ke 04.03.
4	05.02.	03.04.	ke 08.04.	su 12.04.	ke 15.04.	ke 22.04.
5	06.04.	30.05.	pe 29.05.	su 31.05.	ke 03.06.	ke 10.06.

Abiturienttien koulutyö päättyö torstaina 6.2.2020.

Uusintakuulusteluihin ilmoittaudutaan Wilmassa ja ne pidetään 1.-4. jakson osalta alkaen kello 16:00 luokissa A140 ja A144. Keskiviikkona 3.6.2020 uusintakuulustelu alkaa klo 12:00 luokissa A140 ja A144. Uusintakuulustelu kestää aina enintään kolme tuntia, jolloin voi suorittaa enintään kaksi koetta (useampia kokeita ei saa, vaikka olisi ilmoittautunut kokeisiin).

TUNTIKAAVIO

Tiistaisin poikkeava aikataulu ryhmänohjaustuokiosta (RO) johtuen, katso oppituntien kellonajat tuntikaaviosta.

klo	min	MA	TI	KE	TO	PE
8.00-9.15	75	8	3	7	6	4
9.30-10.30	60	2	5	4	1	3
10.30-11.15		Ruokailu	Ruokailu	Ruokailu	Ruokailu	Ruokailu
			RO 11.15-11.35			
11.15-12.45	90	5	4 11.50-13.20	1	3	2
13.00-14.15	75	1	6 13.35-14.50	2	7	6
14.30-15.45	75	7		8	5	8

OPISKELU NORSSIN LUKIOSSA

Yleisiä opiskeluohjeita

Opiskelu lukiossa on toisenlaista kuin peruskoulussa. Kotitehtäviä on enemmän, kurssit ovat tiiviitä ja asiassa edetään nopeassa tahdissa. Itsenäisen työn ja oman vastuun osuus kasvaa koko lukion ajan.

Hyödyllistä muistaa

Käytä oppitunnit tehokkaasti: Ole ajoissa, kuuntele, tee muistiinpanoja, harjoittele, osallistu ja kysy epäselvissä tilanteissa. Oppikirja on hyvä runko opiskelussa, mutta käytä myös muita tietolähteitä. Käytä tietotekniikkaa vain opiskeluun liittyviin tehtäviin opettajan ohjeiden mukaisesti.

Suunnittele ajankäyttösi: Huomioi kotitehtävät, kunnollinen kokeisiin valmistautuminen, harrastustoiminta ja riittävä lepo. Noudata tekemääsi aikataulua.

Opettele Sinulle sopivin opiskelutekniikka. Älä pänttää ulkoa, sillä tarvitset kykyä ymmärtää ja soveltaa tietojasi ja taitojasi.

Huolehdi terveydestäsi. Hyvä fyysinen kunto luo vankan perustan mielenterveydellesi, keskittymiskyvyillesi ja opiskelullesi. Nuku riittävästi. Älä pelaa tai someta illalla liian myöhään!

Ota aina tarvittaessa yhteys opettajaan, opinto-ohjaajaan tai rehtoriin. He auttavat ja opastavat mielellään kaikissa koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

Koulun opiskeluhuollossa toimivat erityisopettaja, kuraattori ja koulupsykologi sekä opiskeluterveydenhuollon toimijat, joiden erityisasiantuntemusta voit käyttää tarvittaessa. He ovat vaitiolovelvollisia niistä asioista, joita heidän kanssaan käsitellään.

Tiedotus

Lukiossa tiedotus hoituu pääosin sähköisesti Wilma-järjestelmän kautta. Wilmasta näet opintotietosi ja tulleet viestit ja tiedotteet.

Lisäksi se toimii yhteydenpitovälineenä koulun ja opiskelijan sekä hänen huoltajansa välillä. **Lue siis säännöllisesti Wilmaa, jotta saat tärkeät viestit tietoon.**

Lukion tilat

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio toimii Tampereen yliopiston keskustakampusella. Varsinaisena kotipaikkana ovat ATAL-PA-kiinteistön tilat, mutta opetusta on myös kiinteistöissä Virta ja Pinni B. **Kartta on tämän oppaan takakannessa.**

Opiskelijoiden ruokailu tapahtuu Pinni B:ssä Fazer Amican yliopistoravintolassa, jonka nimi on Minerva. Lukiolaisille tarjotaan ruokaa klo 10:30-11:00, jolloin ruoka haetaan linjastolta. Ruokailuun varattu aika on kokonaisuudessaan 40 minuuttia, jolloin koko lukio mahtuu syömään samanaikaisesti.

Opiskelijalla tulee ruokailussa olla mukanaan KELA-kortti tai ajokortti, jolla osoitetaan oikeus kouluruokailuun. Lukuvuoden ensimmäisinä päivinä kierretään tilat, käydään läpi yhteiset säännöt ja tutustutaan toimintatapoihin. Turvallisuuskävely suoritetaan ensimmäisen viikon aikana ryhmänohjaajan johdolla.

Tietokoneen hankintaohje syksyllä 2019 aloittaville opiskelijoille

Tampereen yliopiston normaalikoulussa lukiolainen hankkii itse oman tietokoneensa. Kaikki syksyllä 2019 aloittavat lukiolaiset kirjoittavat ylioppilaskokeet sähköisesti. Sähköiset ylioppilaskokeet tehdään pääsääntöisesti opiskelijoiden omilla koneilla. Myös opetuksessa ja kurssikokeissa käytetään lukion ajan opiskelijan omaa konetta, jolla voidaan käyttää ja harjoitella ylioppilaskirjotuksissa käytettäviä ohjelmia.

Lukiolaiset saavat koululta usb-tikun (type A eli ”perinteinen” usb-liitäntä), johon ladataan ohjatusti sähköisen kokeen käyttöjärjestelmä (Abitti). Lukiolaiset päivittävät tikku omatoimisesti saamansa ohjeistuksen mukaisesti.

Tietokonetta hankkiessa kannattaa kiinnittää huomioita usb-porttien määrään. Abitti-tikku vie yhden usb-portin, haluttaessa langallinen hiiri toisen ja kuulokkeet kolmannen. Kuulokeliitäntä voi myös olla erillinen 3,5 mm -liitäntä. Usb-hubit ja erilaiset adapterit ovat koetilanteessa sallittuja.

Lukiolaisen tietokoneen tulee täyttää sähköisen ylioppilaskokeen minimivaatimukset päätelaitteelle, katso YTL:n sivuilta

Osa sähköisistä kokeista toteutetaan Tampereen yliopiston normaalikoulussa langallisella tekniikalla, joten koneessa tulee olla ethernet-liitäntä tai opiskelijan tulee hankkia adapteri, jolla koneeseen mahdollistetaan ethernet-liitäntä.

YTL:n minimivaatimuksien lisäksi suosittelemme seuraavaa:

- Keskusmuistia vähintään 8 Gt
- Kiintolevy: vähintään 256 Gt SSD tai perinteinen kiintolevy 500 Gt
- USB-portteja (USB2 tai USB3) vähintään 2 kappaletta
- Windows 10 -käyttöjärjestelmä

Konetta ostaessa kannattaa myyjältä varmistaa sen yhteensopivuus sähköiseen yo-koejärjestelmään ja pyytää myyjää näyttämään koneen käynnistäminen usb-muistilta.

Materiaaliraha

Koko lukioaikaista koulun hankkimaa kaikille yhteistä materiaalia (mm. Abitti-kokeiden muistitikut, kuvataiteen materiaalit ja paperitavara) varten laskutetaan lukion alkaessa jokaiselta opiskelijalta 20€ suuruinen summa. Laskutus tapahtuu ensimmäisen vuoden aikana. Lasku tulee yliopiston taloushallinnon kautta.

Oppikirjaluettelo

Lukion opiskelijoiden kirjaluettelo on koulun kotisivulla. Kirjaluettelosta näkyy, että opiskelija voi valita sähköisen kirjan (s) tai paperisen kirjan (p) oppiaineesta riippuen. Oppikirja

on oltava mukana heti kurssin ensimmäisellä oppitunnilla.

Sähköiset kirjat ovat pääsääntöisesti euro-määräisesti halvempia. Niille on valittavissa erilaisia lisensoijia. Koska lukio on 2-4 vuoden mittainen, on viisasta varmistaa, että lisenssi ei umpeudu liian aikaisin. Yleensä opiskelija tarvitsee oppikirjojaan vielä valmistautuessaan ylioppilaskokeisiin.

Joillakin kursseilla ei oppikirjaa osteta lainkaan, koska opettaja tekee oppimateriaalin itse tai opiskelijoiden kanssa.

Opiskeltavien kurssien määrä

Lukion oppimäärän vähimmäiskurssimäärä on 75 kurssia. Tämä kurssimäärä tulee olla valtakunnallisen tuntijaon ehtojen mukaisesti suoritettuna, jotta voi saada lukion päättötodistuksen ja ylioppilastodistuksen.

Kurssimäärä kannattaa jakaa tasaisesti eri opiskeluvuosille ja suositeltavaa onkin, että ensimmäisen ja toisen vuoden aikana opiskelija suorittaa 30+30 kurssia eli yhteensä 60 kurssia, jolloin viimeisen vuoden kolmelle jaksolle jää yhteensä 15 kurssia. Mahdollisimman tasainen kurssimäärä eri jaksoilla takaa parhaan tuloksen ja sen, että jää tarpeeksi aikaa keskittyä opintoihin ja vapaa-ajan harrastuksiin. Yhden lukiokurssin laajuus on 38 x 45 minuuttia.

Lukion opinnot jaetaan valtakunnallisiin pakollisiin ja syventäviin sekä koulukohtaisiin syventäviin ja soveltaviin kursseihin. Syventävät kurssit ovat pääasiassa pakollisiin kursseihin välittömästi liittyviä jatkokursseja. **Huomioitavaa on, että ylioppilastutkinnon kokeet pohjautuvat kunkin aineen kaikkiin pakollisiin ja valtakunnallisiin syventäviin kursseihin.**

Soveltavat kurssit ovat eheyttäviä kursseja, jotka sisältävät aineksia eri oppiaineista, menetelmäkursseja, muita koulukohtaisia kursseja tai muissa oppilaitoksissa opiskeltavia kursseja.

Opinto-ohjelmaan tulee kuulua toinen kotimainen kieli ja vähintään yksi vieras kieli, josta on opiskeltava A-oppimäärä. Mikäli opiskelija ei ole opiskellut ruotsia perusopetuksessa, hän voi anoa kirjallisesti lukio-opintojen alussa rehtorilta vapautusta ruotsin opiskelusta. Muussa tapauksessa toisen kotimaisen kielen opinnot suoritetaan tuntijaon mukaisesti. Matematiikasta on valittava joko laaja tai lyhyt oppimäärä.

Uskonto (sekä evankelisuterilainen että ortodoksinen) ja elämäntietoa ovat vaihtoehtoisia kirkkoon kuulumattomille. Elämäntietoa ei voi valita pakolliseksi, jos kuuluu kirkkoon. Rehtorilta voi anoa kirjallisesti vapautusta lukion katsomusaineista, jos saa jonkin muun uskontokunnan opetusta, mutta lukion kurssien kokonaismäärän tulee silti olla vähintään 75.

https://www.edu.fi/perusopetus/elamankatsomustieto/ops2016_tukimateriaalit/usein_ky-syttya_elamankatsomustiedon_opetuksesta

Taideaineissa on kolme pakollista kurssia, joista yksi on kuvataiteen ja toinen musiikin kurssi. Kolmannen pakollisen kurssin voi valita jommastakummasta aineesta. Opinto-ohjelmaan voi sisällyttää aikuislukiossa, kesälukiossa tai muissa oppilaitoksissa suoritettuja kursseja. Jos opiskelija haluaa korvata jonkin opetussuunnitelmaan kuuluvan kurssin muussa oppilaitoksessa suoritettulla kurssilla, kurssien korvaavuus tulee etukäteen tarkistaa ja sopia asiasta rehtorin kanssa.

Opiskelija voi myös anoa rehtorilta, että hän voi lukea lukio-opintoihinsa jossakin muussa oppilaitoksessa suoritettun kurssin tai verkkokursseja esimerkiksi Seututarjottimelta tai eNorssin tarjonnasta. Mikäli opiskelija suunnittelee opiskelevansa jonkin kurssin muualla, tulee hänen sopia korvaavuudesta etukäteen.

Opiskeluaika

Lukio-opinnot voi suorittaa 2 – 4 vuodessa. Jos haluaa huomattavasti nopeuttaa opiskeluaikaa, voi joutua suorittamaan kursseja itsenäisesti opiskelun ja mahdollisesti käyttämällä hyväkseen myös kesäkuukausia. Lukio-opintojen suoritusaikataulu voi olla jokin seuraavista vaihtoehdoista:

1. **Suoritat opinnot kolmessa vuodessa**, jolloin voit aloittaa ylioppilaskokeiden suorittamisen toisen vuoden keväällä tai kolmannen vuoden syksyllä ja saat tutkinnon valmiiksi kolmessa vuodessa. Tällöin aikaa opintoihin on yhteensä 13 jaksoa ja siten kursseja jokaisessa jaksossa pitää olla 5-6.
2. **Suoritat opinnot kahdessa ja puolessa vuodessa** ja saat yo-tutkinnon valmiiksi viimeistään kolmannen vuoden syksyllä, jolloin aikaa opintoihin on 11 jaksoa ja kurssi määrä on 6-7 jaksoa kohti.
3. **Suoritat opinnot kolmessa ja puolessa vuodessa** ja saat yo-tutkinnon valmiiksi neljäntenä syksynä, jolloin opiskeluaikaa on 16 jaksoa ja kurssimäärä on 4-5 kurssia / jakso.
4. **Suoritat opinnot neljässä vuodessa** ja saat yo-tutkinnon valmiiksi neljännen vuoden keväällä, jolloin aikaa opintoihin on 18 jaksoa ja opintojen määrä jaksossa on noin 4.

Suosittelun ja yleisen aikataulu lukio-opintojen suorittamiseksi on vaihtoehto, jossa lukio-opinnot valmistuvat kolmessa vuodessa.

Tämä tarkoittaa sitä, että kurssikertymä ensimmäisen ja toisen opintovuoden aikana on vähintään 30 kurssia + 30 kurssia. Näin kolmannen vuoden kolmeen ensimmäiseen jaksoon jäisi 15 suoritettavaa kurssia.

Opiskelu jatkuu kolmannen vuoden neljännessä jaksossa ylioppilaskokeisiin valmistautuen ja osallistuen. Neljän vuoden ohjelma voi olla tarpeellinen vaihtoehto esimerkiksi laajan opinto-ohjelman, kurssiarvosanojen uusimisen tai aikaa vievän harrastuksen vuoksi.

Anomus opintojen laajentamisesta kolmeen ja puoleen tai neljään vuoteen on aina tehtävä kirjallisena yhdessä opinto-ohjaajan kanssa ja jätettävä rehtorille (lomake Wilmassa ja kotisivulla).

Opiskelija anoo aina ensin kolmen ja puolen vuoden opintoja, mikäli ei ole aivan erityistä syytä pidentää neljään vuoteen. Opiskelija, joka ei ole anonut pidennystä ja ei aloita opintojaan lukuvuoden alussa, poistetaan koulun kirjoilta.

Opintojen tehokas eteneminen neljän vuoden opinnoissa edellyttää hyvin tarkkaa, koulussa hyväksyttyä suunnitelmaa opintojen ja yo-kokeen yhteensovittamisesta. Neljännen vuoden opintoihin tulee olla aina perusteltu syy ja selkeä suunnitelma, joka tehdään opinto-ohjaajan kanssa.

Heikon opintomenestyksen takia pidentyvät opinnot on syytä anoa vasta toisen vuoden lopulla, kun kouluaikaa on jäljellä kolme jaksoa. Ammattiuraa edistävät, pitkäjänteiset tavoitteelliset harrastukset ja muu opiskelu sekä erityisen laajat lukio-opinnot tulisi ottaa huomioon jo lukioon tultaessa ja anoa tarvittaessa pidennettyä opintoaikaa.

Neljännen vuoden aikana lukio-opinnot tulee saada päätökseen.

Opiskelijan muistilista

1. VUOSIKURSSIN OPISKELIJA

- Lue opinto-opas huolellisesti
- Kysy rohkeasti neuvoa ryhmänohjaajaltasi tai muulta koulun henkilökunnalta, me olemme täällä sinua varten
- Muista, että lukiossa olet itse päävastuussa opinnoistasi
- Lukio-opinnot vaativat työtä ja pitkäjänteisyyttä sekä hyvää ajanhallintaa, kiinnitä näihin huomiota heti alusta alkaen.
- Huolehdi, että opiskelet ensimmäisen vuoden aikana riittävästi kursseja (n. 30 kurssia)

2. VUOSIKURSSIN OPISKELIJA

- Lue opinto-opas huolellisesti ja tarkista sieltä tietoja tarpeen mukaan lukuvuoden aikana
- Tarkista kurssimääräsi (n. 30–35 kurssia toisen vuoden aikana), koska kolmannen vuoden opinnot kestävät vain kolme jaksoa
- Toinen vuosi on työntäyteinen vuosi, kiinnitä siis huomiota ajanhallintaan. Muista pitää huoli myös omasta jaksamisestasi.
- Huomioi opinto-ohjelmassasi erityisesti aineet, jotka aiot kirjoittaa ylioppilaskirjoituksissa
- Eri aineiden syventäviä ja soveltavia kursseja on hyvä suorittaa toisena vuotena
- Tarkista, mitä voit hyödyntää yliopiston opinnoista. Opinto-ohjaaja auttaa aikataulun teossa.

3. ja 4. VUOSIKURSSIN OPISKELIJA

- Tarkista jo syksyn alkaessa, että saavutat riittävän kurssimäärän
- Muista, että ylioppilastutkinnossa kirjoitettavan aineen pakolliset kurssit pitää olla suoritettu kirjallisten kokeiden alkuun mennessä (syksyn kirjoittajilla kirjoitettavan aineen viimeinen pakollinen kurssi pitää olla meneillään)
- Lukion päättötodistuksen saamiseksi lakka-
ajajuhlassa 30.5.2020 pitää kaikki suoritukset olla tehty 24.4.2020 mennessä (ennen vappua). Mahdolliset itsenäiset suoritukset tulee sopia 5. jakson alkuun mennessä, jotta opiskelu- ja arviointiaikaa jää riittävästi.
- Lukio on suoritettu vasta kun vähintään 75 kurssia (sis. vähintään 10 syventävää) on suoritettu valtakunnallisen tuntijaon edellyttämällä tavalla.
- Ylioppilastutkintotodistuksen saa vasta kun lukion päättötodistuksen saamisen edellytyksen täyttyvät.
- Kolmannen vuoden opiskelijan kannattaa valmentautua jatkoon yliopiston kursseilla, jotka voi hyväksilukea, jos saa jatkopaikan. Lisäksi niistä saa lukiokursseja, jotka voidaan laskea kokonaiskurssimäärään.

Tuntijako 2016 opetussuunnitelman mukaan

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukion tuntijakotaulukko			
	Pakolliset kurssit	Valtakunnalliset syventävät kurssit	Koulukohtaiset kurssit
<i>Äidinkieli ja kirjallisuus</i>	1 2 3 4 5 6	7 8 9	10 11 12 13
S2	1 2 3 4 5 6	7 8 9	
A - kieli EN	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10 11 12 13 14 15
A - kieli SA	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10
A - kieli RA	1 2 3 4 5 6	7 8	
A - kieli VE	1 2 3 4 5 6	7 8	
B1 - kieli RU	1 2 3 4 5	6 7	8 9 10 11
<i>Muut kielet</i>		8+8	
B2 - kieli SA		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10
B2 - kieli RA		1 2 3 4 5 6 7 8	
B2 - kieli VE		1 2 3 4 5 6 7 8	
B3 - kieli SA		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10
B3 - kieli RA		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10
B3 - kieli VE		1 2 3 4 5 6 7 8	
B3 - kieli KI		1 2 3	
<i>Matematiikka</i>			
Yhteinen opintokokonaisuus	1		
lyhyt	2 3 4 5 6	7 8	9
pitkä	2 3 4 5 6 7 8 9 10	11 12 13	14 15 16 17 18 20
<i>Ympäristö- ja luonnontieteet</i>			
Biologia	1 2	3 4 5	6 7 8 9 10 11
Maantiede	1	2 3 4	5 6 7
Fysiikka	1	2 3 4 5 6 7	8 9 10
Kemia	1	2 3 4 5	6 7 8

	Pakolliset kurssit	Valtakunnalliset syventävät kurssit	Koulukohtaiset kurssit
<i>Humanistis-yhteiskunnalliset tieteet</i>			
Filosofia	1 2	3 4	5 6 7
Psykologia	1	2 3 4 5	6 7 8 9
Historia	1 2 3	4 5 6	7 8 9 10
Yhteiskuntaoppi	1 2 3	4	5 - 28
Uskonto/elämäkatsomustieto	1 2	3 4 5 6	7
Terveystieto	1	2 3	4
<i>Taito- ja taideaineet</i>			
Liikunta	1 2	3 4 5	6 7 8 9
Musiikki	1-2	3 4	5 6 7
Kuvataide	1-2	3 4	5 6 7 8 9 10
<i>Opinto-ohjaus</i>	1 2	0	
<i>Teemaopinnot</i>		1 2 3	
<i>Taiteiden väliset kurssit</i>		3 (valtak. soveltavia)	
<i>Muut koulukohtaiset kurssit</i>			
Ilmaisutaito			1 2 3
Kansainvälinen toiminta			1 2 3 4 5
Kulttuurien välinen viestintä			1
Liikennetutkimuskurssi			1
Sirkustaide esiintymistaito			1 2 3
Sirkustaiteen tekniikka			1 2
Tietotekniikka			1 2 3 4
<i>Pakolliset kurssit</i>	47-51		
Syventävät kurssit vähintään	10		
Kurssit yhteensä vähintään	75		

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio kieliohjelma 2016 alkaen	
Tampereen yliopiston normaalikoulun lukiossa opiskeltavat kielet	
A-kielet	Englanti, Saksa, Ranska, Venäjä
B1-kieli	Ruotsi
B2-kielet	Saksa, Ranska, Venäjä
B3-kielet	Saksa, Ranska, Venäjä, Kiina, Ruotsi

Verkkokursseja lukiolaisille

Oman lukion kurssitarjonnan lisäksi opiskelijat voivat suorittaa verkkokursseja. Verkkokurssella on tarjolla Pirkanmaan lukioiden ja ammattillisten oppilaitosten **seututarjottimella**:

http://lukiot.tampere.fi/seututarjotin/opiskelijan_ohjeet.html

Tämän lisäksi verkkokursseja voi suorittaa maamme normaalikoulujen lukioiden yhteistyönä tarjoamina ns. **eNorssi**-kursseina.

Korkeakoulutasoisia opintoja lukiolaisille

Tampereen yliopiston kurssitarjonta Norssilaisille

Tampereen yliopiston eri tiedekunnat tarjoavat omia kurssejaan Norssilaisille ja yliopistolaiset voivat osallistua lukion kursseille. Kun löydät alla olevan linkin kautta kiinnostavan kurssin, menettele seuraavasti:

1. Ota yhteys opinto-ohjaajaan, joka huolehtii ilmoittautumisesta ja joka auttaa aikataulujen järjestelyissä
2. Mene kurssille ja suorita se loppuun
3. Saat todistuksen, joka kirjaa suorituksesi myös yliopiston tietojärjestelmään tulevaisuutta varten.

4. Tuo tieto suoritetusta kurssista kansliaan, jotta se kirjautuu lukio-opintoihisi.

KOROTA-tarjottimella Tampereen yliopisto, Tampereen ammattikorkeakoulu, Tampereen teknillinen yliopisto ja Tampereen kesäyliopisto tarjoavat lukiolaisille korkeakoulutasoisia opintoja:

<http://korota.blogit.tampere.fi/>

Tampereen yliopiston opintojaksoille ilmoittaudutaan elokuussa 2019.

Tampereen kesäyliopiston syys- ja kevätlukausien avoimeen yliopisto-opetukseen ja ammattikorkeakoulutasoisille kielikursseille ilmoittautuminen päättyy yleensä kaksi viikkoa ennen opintojen alkua. Kesäajan yliopistotaseeseen opetukseen ja reaaliaineiden kertauskursseille ilmoittaudutaan huhti-toukokuussa.

Reaaliaineiden kursseista maksat itse omavastuuosuuden. Muihin Korota-tarjottimen opintoihin voit saada maksuttoman opinto-oi-keuden, mutta oma oppilaitoksesi maksaa opinnoistasi yliopistolle tai kesäyliopistolle.

Jos jätät saapumatta kurssille ilmoittamatta peruutuksesta etukäteen tai keskeytät opintosi muusta syystä kuin lääkärin todistuksella osoitetun sairauden vuoksi, peritään opintomaksu sinulta itseltäsi.

Kaikille tarjottimella oleville kursseille ilmoit-
taudutaan palvelun sähköisellä lomakkeella.
Lue ohjeet tarjottimelta ennen kuin
ilmoittaudut.

Tampereen kesäyliopisto

<https://tampereenkesayliopisto.fi/>

tarjoaa abi- ja lukiolaiskursseja pääosin
kesällä, mutta joitakin kursseja myös kevään
lukulomalla. Muista kuin Korota-tarjottimella
olevista kursseista sinun täytyy itse maksaa
kurssimaksu, joka ilmenee kurssikuvauksesta.

**Keskustele opinnoista aina ensin opinto
-ohjaajan kanssa!**

Business Norssi (BN), talouden ja elinkeinoelämän linja

Mikä on Business Norssi? Se on yrityselämää,
vierailuja ja vierailijoita, teorian ja käytännön
yhdistämistä, oman yrityksen suunnittelua ja
yliopisto-opintoja.

Talouteen ja elinkeinoelämään painottunut
linja antaa opiskelijalle hyvän pohjan jat-
ko-opintoihin.

Linjalla teemme monipuolista yhteistyötä yli-
opiston ja useiden erilaisten yritysten kanssa.
Käytännölläisyys on keskeistä. Teoriatie-
toja pääsee soveltamaan mielenkiintoisissa
projekteissa ja hankkeissa, joita teemme
yhteistyökumppaneidemme kanssa. Yrittäjyys
luo mahdollisuuksia, työtä ja tulevaisuutta
Suomessa, EU:ssa ja maailmalla.

BN-linjalla käytetään laajasti ongelmakes-
keistä oppimista ja uudenlaisia pedagogisia
ratkaisuja. Opiskelijat työskentelevät reaaliai-
kaisen materiaalin parissa verkossa. Heidän
opintoihinsa kuuluu myös kansainvälissä
verkostoissa työskentelyä, yrittäjänä toimi-
mista, tutkimushaasteita ja osallistumista
moninaisiin kilpailuihin ja tapahtumiin. He

laativat ja tuottavat materiaalia yrityksille ja
työskentelevät myös harjoitteluissa niissä.
BN-linjan suorittaakseen opiskelijan tulee
osallistua **vähintään 10 kurssille**, joista **kaikil-
le yhteisiä ovat:**

- YH1 ja YH2

- kaikille yhteiset 1. lukuvuoden BN-kurssit
(YH8-YH12) sekä toisen vuoden kurssi YH14
- lisäksi vähintään 2 vapaavalintaista BN-kurs-
sia.

Lisätietoja:

BN-koordinaattorit

Aulikki Leisku-Johansson
p. 040 1901 726
aulikki.leisku-johansson@tuni.fi

Eija Niskanen
p. 040 1901 726
eija.niskanen@tuni.fi

Sirkustaiteen linja

Sirkustaiteenopintojen yleiset tavoitteet:

- opiskelija oppii ymmärtämään sirkustaidetta ja sen merkitystä kulttuurissa
- opiskelija uskaltaa tehdä taiteellisia kokeiluja ja epäonnistua
- opiskelijan luottamus itseensä ja toisiin kehittyy
- opiskelija oppii työskentelemään itsenäisesti sekä ryhmässä
- opiskelija oppii harjoittelemaan eri sirkuslajeja pitkäjänteisesti
- opiskelijan fyysiset taidot kehittyvät monipuolisesti
- opiskelija valitsee oman sirkustailolajin
- opiskelija oppii esiintymään ja löytää oman esiintyjäpersoonansa
- opiskelija oppii perusteet esityksen valmistamisesta ja tuotannosta
- opiskelija oppii kansainvälisyyttä

Opiskelija saa opinnoistaan suullista ja sanallista palautetta. Opinnot arvioidaan asteikolla suoritettu tai hylätty annettujen tehtävien ja normaalien läsnäolokäytäntöjen mukaisesti. Sorin Sirkus antaa sirkustaiteen opinnoista todistuksen, joka annetaan erillisenä liitteenä todistuksen yhteydessä. Harjoitustilat ja opettajat Sirkustekniikan opetus pidetään Sorin Sirkuksen tiloissa ja opettajina toimivat Sorin Sirkuksen opettajat, käytössä ovat myös Norssin tilat ja opettajat muiden oppituntien sisällön mukaan.

Sirkustaiteen linjan todistuksen saadakseen opiskelijan tulee suorittaa kurssit ST1-4 ja yksi kansainvälisyyteen liittyvä kurssi tai yhteistyötarjottimen kurssi, joihin lasketaan mukaan lukiodiplomikurssit. Lisäksi hänen on valittava yhteensä viisi kurssia alla olevasta kokonaisuudesta.

Tarjottavat kurssit

Taiteilija itse	Esiintyvän taiteilijan valmiuksia	Kansainvälisyys ja jatko-opinnot	Yhteistyökurssit
TO 3 Kuka minä olen? (Teemaopinnot 3)	Markkinointi 1-2 (YH10 ja YH13)	Vaihto 1 Vaihto 2 Vaihto 3	Eri toimijoiden toteuttavat yhteistyökurssit (toisen tai kolmannen asteen opintoja vuosittaisen tarjonnan mukaan)
Ilmaisutaito 1-3 (IT1, IT2, IT3)	NY-kurssi 1-2 (YH15, kahden kurssin kokonaisuus)	-opiskelija voi osallistua yhteensä kolmeen vaihto-ohjelmaan, kesäleiriin tai kansainväliseen tapahtumaan, jonka kokonaiskesto tai tehtävät vastaavat lukiokurssia.	Lukiodiplomi-kurssit (tanssi, musiikki, media, liikunta, kuvataide, teatteri)
Sirkustaiteen tekniikka 1-2 (ST 1 ja 2)	Business English (ENA13)		
MU12 Valo ja ääni	Sirkustaiteen esitys 1, ryhmässä esiintyminen (ST7)		
KU7 Sirkusta kuvataiteessa ja kuvataidetta sirkuksessa	Sirkustaiteen esitys 2, yksilö, portfolio esityksestä (ST4)		

Lisätietoja:

Sirkustaiteen linjan koordinaattori

Martti Iso-Möttönen

p. 040 190 1742

martti.iso-mottonen@tuni.fi

Yliopistoyhteistyökurssit

Normaalikoulun lukio toimii Tampereen yliopiston keskustakampuksella. Yliopistoyhteistyön myötä lukiolaisilla on mahdollisuus suorittaa yliopistotason kursseja ja saada nämä hyväksi luettua opintoihinsa. Opetuksen aika- ja paikkatiedot löytyvät korkeakoulu yhteisön tiedekuntien opetusohjelmista. Keskustele yliopistokurssien sisällyttämisestä lukio-opintoihisi opinto-ohjaajan kanssa.

Kurssien valitseminen

Lukion kurssitarjottimeen on merkitty kaikki kyseisenä lukuvuonna eri jaksoissa tarjottavat kurssit. Seuraavan lukuvuoden kurssitarjotin valmistuu keväällä, jolloin se jaetaan opiskelijoille ja samalla ilmoitetaan aikataulu, johon mennessä kurssivalintojen tulee olla tehtynä.

Huomaa myös, että joitakin kursseja tarjotaan vain kerran lukuvuoden aikana.

Kun valitset kursseja kurssitarjottimelta ja poikkeat oppiaineiden kurssien numerojärjestyksestä, tarkista (opettajalta, opinto-ohjaajalta, lyhyistä kurssikuvauksista), salliiko oppiaineen kurssien **suoritusjärjestys** tällaisen poikkeamisen. Lisäksi huomioi sijoittelussa, että **syksyn ylioppilastutkintoon** osallistuvan on suoritettava ao. aineen pakolliset kurssit pääsääntöisesti edellisen kevään **viidennen jakson loppuun mennessä** ja **kevään yo-tutkintoon osallistuvan kolmannen jakson loppuun mennessä**.

Kurssitarjottimelle kurssit on laitettu kuhunkin jaksoon sarakkeisiin, ja kunkin jakson vaakarivit on merkitty numeroilla 1 – 9. Näitä numeroita kutsutaan tuntikoodeiksi tai palkeiksi ja ne osoittavat kurssin ajankohdan lukujärjestyksessä. Saman numeron kohdalla (1 - 8) olevat kurssit pidetään samalla tuntikoodilla tai palkilla eli varsinaisessa lukujärjestyksessä samaan kellonaikaan. Voit valita samalta tuntikoodilta (vaakariviltä) vain yhden kurssin eli yhdessä jaksossa voit osallistua enintään kahdeksan kurssin oppitunneille. Koodilla 9 olevat kurssit opetetaan koulun työajan ulkopuolella ja niillä on siten oma aikataulunsa.

Kurssin oppitunteja on kolme kertaa viikossa ja oppitunnin pituus on **60, 75 tai 90 minuuttia**. Tuntikaaviosta näet, minä viikonpäivänä ja mihin kellonaikaan palkin oppitunnit pidetään.

Valintojen jälkeen tunnit, kellonajat ja tilat näkyvät myös Wilmassa lukujärjestyksessäsi.

Kurssien hyväksiluku

Muissa lukioissa suoritettut opinnot hyväksytään lukion oppimäärään. Kesälukiodien osalta on syytä etukäteen käydä tarkistamassa opinto-ohjaajalta kurssien vastaavuus (hyväksyttävän kurssin minimipituus 30 oppituntia). Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa kursseja myös ammatillisissa oppilaitoksissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa sekä verkko-kursseina.

Näistä kursseista, niiden hyväksymisestä lukion oppimäärään ja niiden kustannusten korvaamisesta saat tietoa opinto-ohjaajaltasi. Uusista avautuvista opiskelumahdollisuuksista tiedotetaan lukuvuoden aikana. Lukion oppimäärään voidaan hyväksyä myös muita kotimai- tai ulkomaisia opintoja. Päätöksen korvaavuu- desta tai hyväksi lukemisesta tekee rehtori tutustuttuaan alkuperäisiin todistuksiin.

Vaihto-opiskelijavuoden opinnot

Vaihto-opiskelijavuoden lukiotasoisista opinnoista hyväksytään erikseen neuvoteltavat suoritukset. Peruseriaatteena on, että yksi kurssi vastaa 38 oppitunnin työmäärää. Yksi oppitunti on 45 minuuttia. Kun lukio-opintoihin anotaan hyväksyttäväksi ulkomaisia opintoja, tulee opiskelusuorituksista olla selkeä eritelty näyttö: opiskelupaikan taso, kurssin laatu ja kesto tunteina, arviointi ja/tai osallistuminen poissaoloihin sekä suoritustaso.

Opiskelijan on syytä hyvissä ajoin ilmoittaa rehtorille ja ryhmänohjaajalle kirjallisesti vaihto-opiskelijavuodesta.

Kursseille ilmoittautuminen

Kursseille ilmoittaudutaan Wilmassa. Tietyille kursseille (esim. jotkin soveltavat kurssit) valitaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä.

Opinto-ohjelmaan opiskelija voi tehdä muutoksia ryhmänohjaajan tai opinto-ohjaajan avustuksella. Muutokset tulee tehdä hyvissä ajoin, viimeistään edellisen jakson arviointiviikon alkuun mennessä.

Yksittäisen opiskelijan opinto-ohjelmaan voidaan joutua tekemään muutoksia, jos joidenkin kurssien ryhmäkoot sitä edellyttävät.

Tarkista aina seuraavan jakson lukujärjestykseen arviointiviikon päättyessä.

Mahdolliset muutokset ovat aina nähtävissä Wilman lukujärjestysnäytöllä. Wilmassa näkyvät myös opiskelijan opintosuoritukset. Jokainen opiskelija saa Wilmaan oman käyttäjätunnuksen ja salasanan. Alle 18-vuotiaiden huoltajilla on omat käyttäjätunnukset ja salasanat, jotka ovat voimassa koko lukio-opiskelun ajan, jos kansliaan ei ole muuta kirjallisesti ilmoitettu.

Kurssien itsenäinen suorittaminen

Kursseja on mahdollisuus perustelluista syistä suorittaa itsenäisesti, kuitenkin aineenopettajien ohjauksessa. Itsenäisestä suorittamisesta tulee tehdä sitova kirjallinen sopimus asianomaisen opettajan kanssa hyvissä ajoin. Sopimuksen vahvistaa rehtori. Lomakkeita on saatavilla Wilmassa.

Kurssin itsenäinen suorittaminen tulee kysymykseen mm. seuraavissa tapauksissa:

- **Opiskelija haluaa nopeuttaa opintojaan.**
- **Opiskelija haluaa suorittaa kurssin, jonka opetus ei ole toteutunut.**
- **Opiskelijan on mahdotonta sijoittaa kurssia omaan työjärjestykseen.**

Yhteisessä sopimuksessa määritellään tenttimisasjat ja väli- ym. tehtävien palautusajat. Lisäksi siinä saa ohjeet kurssin suorittamiseen liittyvistä muista menettelyistä. Joidenkin kurssien (kuten liikunnan, vieraiden kielten suullisten kurssien, musiikin yms.) suorittamisen itsenäisestä tenttimällä voi olla hankalaa ja siksi sitä ei suositella. Jotta itsenäisistä opinnoista voisi suoriutua hyvin ja saavuttaa tarvittavat tiedot ja taidot ajatellen ylioppilaskoetta, pidetään toivottavana, että opiskelija on suoriutunut edellisestä kurssista **vähintään arvosanalla 7.**

Kielitarjonta ja kansainvälisyys

Norssilla kielitarjonta on laaja ja monipuolinen. Toisen kotimaisen kielen lisäksi opiskelijan tulee opiskella vähintään yhden vieraan kielen pitkä oppimäärä (A-kieli).

Lisäksi Norssilla on mahdollista valita saksan, ranskan ja venäjän kielen opintoja, jotka toteutetaan siten, että opiskelija voi ottaa laajojakin kokonaisuuksia alkavista kielistä. Yhteistyötä tehdään Tampereen yliopiston kielikeskuksen kanssa, joka tarjoaa kattavan kieliohjelmapolun.

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukion painopistealueena on kasvatus kansainvälisyyteen, jota toteutetaan mahdollisimman laaja-alaisesti niin, että se koskettaa koko ikäluokkaa. Koulu on vuodesta 1984 ollut mukana UNESCO:n luomassa ystävyyskoulutoiminnassa. Kansainvälisyyskasvatuksen päämääränä on kulttuurien välinen ymmärtäminen sekä kasvaminen Euroopan kansalaisuuteen, jolloin tavoitteena on saada opiskelijat ymmärtämään maailman kulttuurierot rikkautena. Opiskelijat tutustuvat eri kulttuurien tapoihin ja taloudellisiin, yhteiskunnallisiin sekä maantieteellisiin tekijöihin kulttuureja rikastuttavina, köyhdyttävina tai rakentavina voimina.

Normaalikoululla on yhteistyökoulutoimintaa lukuisissa maissa. Lisäksi tehdään erilaisia opintovierailuja ulkomaille. Vuosittain tulee myös uusia yhteistyökumppaneita.

Kansainvälisiä vieraita vierailee jaksojen aikana koulussamme. Tapaamisissa opiskelijoilla on mahdollisuus tavata kansainvälisissä tehtävissä toimivia asiantuntijoita.

Normaalikoulu ja eurooppalaiset yhteistyö-koulut toimivat yhdessä Euroopan Unionin Erasmus+ -projektissa. Projektityöskentelyn lisäksi joka kevät järjestetään yhteinen **Eurooppa-viikko**, jolloin opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua kansainväliseen työskentelyyn projektimaissa tai omassa koulussa. Normaalikoulun opiskelijat voivat myös osallistua henkilökohtaiseen opiskelijavaihto-ohjelmaan, joka järjestetään eri yhteistyökoulujen kanssa. Opiskelija voi vaihto-ohjelmassa opiskella valitsemassaan yhteistyökoulussa n. 10 päivän ajan ja hänelle tehdään oma henkilökohtainen opintosuunnitelma. Opiskelija-vaihto-ohjelma toteutetaan vastavuoroisuusperiaatteella, jolloin isäntäperhe vastaa majoitus- ym. elinkustannuksista.

Lukiodiplomit

Lukiodiplomi on taide- ja taitoaineissa suoritettava näyttö- tai päättötyö, joka vaativuudeltaan vastaa ylioppilaskokeen tasoa. Lukiodiplomeja voi suorittaa esimerkiksi seuraavissa aineissa: kuvataide, musiikki ja liikunta. Lisäksi koulu tarjoaa mahdollisuuden lukiodiplomiin. Tarkemmat ohjeet antaa ko. aineen opettaja.

Muistathan poissaoloista, että...

Hyväksytty syy poissaoloon on **sairaus tai koulun antama lupa** (selvityksenä esim. lääkärintodistus tai rehtorin päätös).

Aiheettomia poissaoloja ei hyväksytä.

Poissaolot ja myöhästymiset

Norssin lukion poissaolokäytäntöä ohjaavat samat säännöt, joita noudatetaan myös työelämässä ja muualla yhteiskunnassa.

Tiedossa olevat poissaolot

Opiskelijalla tiedossa olevat poissaolot anotaan ja selvitetään etukäteen. Ryhmänohjaajalta anotaan korkeintaan 3 päivän pituisiin poissaoloihin. Matkan, leirin, edustustehtävän tms. vuoksi yli 3 päivän poissaoloa koulusta anotaan rehtorilta erillisellä hakemuskavakkeella, johon opiskelija on etukäteen pyytänyt opettajilta ohjeet korvaavista tehtävistä. Myös lyhyemmissä, etukäteen hyväksytyissä poissaoloissa opettaja voi vaatia korvaavia suorituksia poissaolojen ajalta opiskelijan osaamisen varmistamiseksi.

Muut poissaolot (sairastuminen tai muu äkillinen este)

Kaikki poissaolot on selvitettävä luotettavasti. Selvittämättömät poissaolot voivat estää kurssin arvioinnin. Alaikäisen (alle 18-vuotias) poissaolot **selvittää huoltaja omilla tunnuksillaan.** Täysi-ikäisen opiskelijan poissaolon voi vahvistaa opiskelija itse **alla olevin ehdoin**, opiskelijan aiempi huoltaja tai terveydenhuollon toimija (terveydenhoitaja, lääkäri). Täysi-ikäisen opiskelijan **tulee pyytää koulun lomakkeella huoltajan oikeuksien poistamista**, mikäli ei salli huoltajan nähdä tietojaan. Mikäli huoltajalla edelleen voi olla tunnukset, **ei tarvita mitään toimenpiteitä.**

Täysi-ikäinen opiskelija voi selvittää omat poissaolonsa omilla Wilma-tunnuksillaan seuraavin ehdoin:

- Sairaudesta on ilmoitettu poissaolo päivän aamuna ryhmänohjaajalle Wilmassa ja syy on luotettava ja perusteltu. Samalla opiskelija selvittää eri oppituntien kohdalle poissaolonsa.
- Selvitettyjen poissaolojen määrä ei ylitä kolmea oppituntia/kurssi ja poissaolot eivät ole peräkkäisiä oppitunteja. Kahden tai useamman

peräkkäisen saman kurssin poissaolo edellyttää virallista selitystä ryhmänohjaajalle tai rehtorille (terveydenhuollon todistus).

- c. Arviointiviikon poissaoloa ei voi selvittää ilman terveyden huollon todistusta

Kurssi keskeytyy automaattisesti, jos poissaoloja on yli 7/ kurssi. Opettaja voi vaatia korvaavia suorituksia poissaolojen ajalta opiskelijan osaamisen varmistamiseksi. Erityisistä syistä voidaan kurssin keskeyttämisen osalta käyttää harkintaa (ryhmänohjaaja, aineenopettaja ja rehtori yhdessä).

Lukiolain (25 §) mukaan opiskelijalla on velvollisuus olla läsnä opetuksessa. Toistuva myöhästely on vastoin tätä läsnäolovelvoitetta. Opettajalla on oikeus vaatia korvaavia tehtäviä myöhästelyistä tai laskea kurssiarvosanaa. Osa arvioinnista määräytyy aktiivisen osallistumisen ja tuntityön kautta. Säännöllinen läsnäolo ja tehtävien tunnollinen suorittaminen on opiskelijan velvollisuus ja ne parantavat mahdollisuuksia hyviin tuloksiin.

ARVIOINTI

Kurssiarviointi

Opiskelija-arviointi on yksi osa koulun arviointia. Jokainen opiskeltu lukion kurssi arvioidaan. Kurssin arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle ja hänen huoltajalleen kurssin tavoitteiden saavuttamisesta ja opintojen etenemisestä.

Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Kurssin arviointi perustuu paitsi mahdollisiin kirjallisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tuotosten arviointiin. Opiskelija-arvioinnin avulla koulu voi myös tukea opiskelijan itsenäistä opiskelua. Kaikki arvioidut kurssit sisältyvät lukion päättötodistukseen.

Kurssin opettaja arvioi opiskelijan tiedot ja taidot jakson päättyessä opetussuunnitelman määräämällä tavalla. Kurssikohtaiset arviointiperusteet selostetaan ainekohtaisissa opetussuunnitelmissa ja kunkin kurssin alkaessa.

Lukion kurssit arvioidaan pääsääntöisesti numeroarvosanoin. Opetussuunnitelmassa määritellään, mitkä koulukohtaiset kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla ja mitkä kurssit arvioidaan S/H eli suoritettu/hylätty.

Numeroarvioinnissa käytetään asteikkoa:
4 (hylätty), 5 (välttävä), 6 (kohtalainen), 7 (tydyttävä), 8 (hyvä), 9 (kiitettävä), 10 (erinomainen).

T-merkintä

T-merkintä tarkoittaa, että kurssisuoritusta on täydennettävä. Mikäli opiskelijan suorituksien aikana on puutteellinen, voi kurssin opettaja antaa arvosanan asemasta. T-merkinnän. Tällöin opiskelijan tulee täydentää suoritustaan opettajan ohjeiden mukaisesti viimeistään viikon kuluessa uusintakuulustelusta lukien (katso tarkat päivämäärät aikataulujen sivulta). Jos T-merkintää ei suoriteta annetun määräajan puitteissa, opiskelijan on suoritettava kurssi uudelleen.

Vilppi kokeessa ja plagiointi

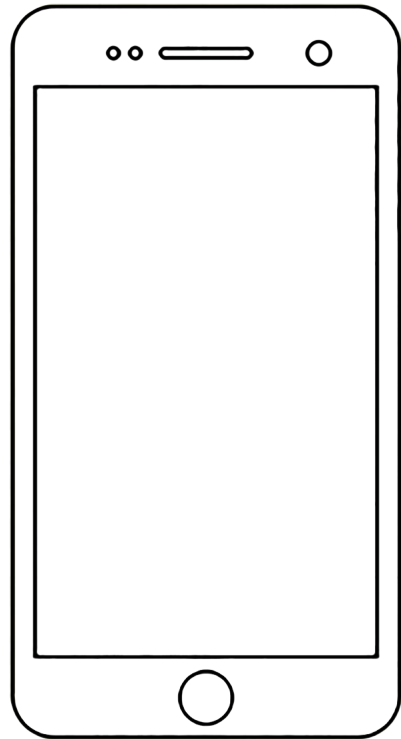
Mikäli opiskelija luntaa, hänen koesuorituksensa hylätään (vrt. Ylioppilastutkinnon menettely)

Luntaamisen yrityksenä pidetään ylioppilastutkinnon tapaan mobiililaitteen tuomista koetilaisuuteen, jos sitä erikseen ei ole sallittu kokeessa.

Luntaamisesta tiedotetaan aina sekä rehtorille että alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Luntaamisen seurauksena on rehtorin antama kirjallinen varoitus. Plagiointi koulutehtävissä rinnastetaan vilppiin kokeessa (vrt. opetussuunnitelman kurinpitosuunnitelma).

Mobiililaitteiden/tietokoneiden käyttö oppitunneilla:

- Kännyköitä ei käytetä oppitunnilla, ellei opettaja erikseen siitä ilmoita.
- Tärkeistä puheluista oppitunnin aikana sovitaan etukäteen opettajan kanssa.
- Mobiililaitteiden ja tietokoneiden käytöstä opettaja antaa erikseen ohjeita.

Kurssin uusiminen

Hylätyn kurssin opiskelija voi uusia joko uusintakuulusteluissa tai osallistumalla kurssin opetukseen ja kuulusteluihin. Kutakin hylättyä kurssia kohden opiskelija voi osallistua yhteen uusintakuulusteluun.

Hylätyn kurssin uusintakuulusteluun on osallistuttava heti päättyneen jakson jälkeen. Uusintakuulusteluja järjestetään jakson päätyttyä ilmoitettuna aikana. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisesti Wilmassa. Kurssin arvosanaksi merkitään arvosana, joka muodostuu uusintakuulustelun arvosanasta ja aiemmista kurssin näytöistä. Uusintakuulustelupaperiin opettaja merkitsee sekä uusintakuulustelun arvosanan että kurssin arvosanan. Viidennen jakson uusintakuulustelupäivänä saa uusia niitä kokeita, joiden osalta uusintaoikeutta ei lukuvuoden aikana ole käyttänyt.

Hyväksytyn kurssin opiskelija voi uusia yhden kerran uusintakuulustelussa. Tämä uusintakuulustelu on viidennen jakson uusintakuulustelu.

Yhdessä uusintakuulustelussa voi uusia korkeintaan kaksi koetta. Uusintakuulustelut pidetään 1.-4. jaksoissa kello 16.00 alkaen ja 5. jakson uusintakuulustelu **ke 3.6.2020 jo klo 12.00 alkaen**. Uusintakuulustelun kesto on kokonaisuudessaan enintään kolme tuntia, myös kahden kokeen tekijöillä.

Lukion oppimäärän suorittaminen

Lukion oppimäärän hyväksytyssä suorittamisessa täytyy huomioida seuraavaa:

- opiskelijan kurssimäärä **75 kurssia täytyy**
- opiskelija on suorittanut **kaikki pakolliset kurssit**
- opiskelija on suorittanut **hyväksytysti** kaikki opinto-ohjelmansa oppiaineet
- hylätty koulukohtainen kurssi ei ole mukana kokonaiskurssimäärässä

Oppiaineen pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä kursseista hylättyjä arvosanoja eli nelosia voi olla seuraavasti:

Kursseja,	joista hylättyjä
1-2	0
3-5	1
6-8	2
9-	3

Lukion kurssimäärässä ja päättötodistuksessa ovat mukana kaikki arvioidut kurssit, **eikä mitään voi enää jälkikäteen poistaa**. Koulukohtaisista kursseista kurssimäärään luetaan vain hyväksytysti suoritettut koulukohtaiset kurssit.

Lukion päättöarviointi

Ennen päättötodistuksen saamista opiskelija voi osallistua kerran oppiaineen koko oppimäärän käsittävään erilliseen kuulusteluun **ns. preliminäärikorotukseen, joka on ennen kevään ylioppilaskoetta**. Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelmasta. Kuulustelun perusteella voidaan opiskelijan oppiaineen arvosanaa korottaa, mikäli opiskelijan osaaminen on ollut oleellisesti parempaa kuin oppiaineen kurssien arvosanojen perusteella saavutettu arvosana edellyttää. Kuulustelua ei voi uusia.

Valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyn pakollisten ja syventävien kurssien pohjalta muodostuvaa arvosanaa on mahdollista korottaa edellä mainitun erillisen kuulustelun lisäksi seuraavilla tavoilla:

- Opiskelijan suorittamat koulukohtaiset syventävät ja soveltavat kurssit ovat lisänäytöä ja ne voivat korottaa aineen oppimäärän päättöarvosanaa.
- Harkinnan perusteella voivat ko. ainetta opiskelijalle opettaneet opettajat ja rehtori yhdessä korottaa päättöarvosanaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat oppiaineen päättövaiheessa kurssiarvosanojen perusteella määrittyvää arvosanaa paremmat.

Päättötodistuksessa arvioidaan lukioasetuksen määrittämin numeroarvosanoin kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä.

Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelija voi pyytää opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päätösarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa siitä, kun on saanut tiedon arvoinnista. Pyyntö tehdään rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtorija opiskelijan opettajat yhdessä. Jos opiskelija on tyytymätön uuteen arviointiin, hän voi pyytää arviointiin oikaisua aluehallintovirastolta.

Todistukset

Päättötodistus

Opiskelija saa lukion päättötodistuksen suoritettuaan lukion koko oppimäärän mukaiset opinnot. Päättötodistukseen merkitään oppiaineiden arvosanat koko suoritettun oppimäärän osalta sekä kussakin oppiaineessa suoritettujen kurssien määrä. Lukion päättötodistuksen liitteeseen merkitään opiskelijan soveltavat ja muualla suorittamat lukion oppimäärään hyväksytyt kurssit ja niiden arviointi.

Ylioppilastutkintotodistus

Ylioppilastutkintotodistuksen saamisen ehtona on, että opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, ja läpäissyt ylioppilastutkintoon liittyvien pakollisten aineiden kokeet hyväksytysti. Ilman lukion päättötodistusta ei voi saada ylioppilastutkintotodistusta.

Todistus oppimäärän suorittamisesta

Mikäli opiskelija ei saa lukion päättötodistusta, hän voi saada todistuksen lukion oppimäärän suorittamisesta, mikäli hän on suorittanut yhden tai useamman lukion oppiaineen oppimäärän.

Erotodistus

Jos opiskelija eroaa lukiosta ennen koko oppimäärän suorittamista, hänelle annetaan erotodistus. Jos opiskelija aikoo erota lukiossa, hänen on keskusteltava asiasta opinto-ohjaajan kanssa ja tehtävä rehtorille osoitettu kirjallinen, allekirjoitettu eroanomus.

Jaksoarviointi

Opiskelija saa jokaisen jakson jälkeen arvioinnin niistä kursseista, jotka hän on kokonaisuudessaan suorittanut jakson kuluessa.

Jaksoarviointi on nähtävissä Wilmassa eikä siitä tulosteta erillistä jaksotodistusta.

YLIOPPILASTUTKINTO

Tutkinnon suorittaminen

Lukio-opintojen päättövaiheessa suoritetaan eri aineiden ylioppilaskirjoitukset, jotka järjestetään kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tutkintoon kuuluvat kokeet voidaan suorittaa yhdellä kerralla tai hajautetusti enintään kolmena peräkkäisenä suorituskertana (kevät-syky-kevät tai syky-kevät-syky).

Mikäli kokeisiin ei ole osallistuttu mainituksessa, on kaikki tutkintoon kuuluvat kokeet uusittava.

Ylioppilaskokeeseen osallistuminen edellyttää, että opiskelija on opiskellut ennen kokeeseen osallistumista vähintään lukion tuntijaossa määrätty asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit. Vieraissa kielissä, joissa ei ole pakollisia kursseja, edellytetään kolmen kurssin suorittamista. Mikäli riittävä kielitaito on hankittu muutoin, voi anoa rehtorilta kirjallisesti lupaa osallistua ao. kielen kokeeseen ilman vaadittuja kurssisuorituksia. Yo-kokeiden tehtävät perustuvat valtakunnallisiin pakollisiin ja syventäviin kursseihin.

Tutkinnon rakenne

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta: **kaikille pakollisena kokeena äidinkieli ja kirjallisuus, kolme muuta pakollista koetta valitaan seuraavista:**

- toinen kotimainen kieli
- vieras kieli
- matematiikka
- reaaliaine

Ylimääräisenä voi suorittaa yhden tai useampia kokeita seuraavista:

- matematiikka
- reaaliaine/reaaliaineet
- vieras kieli/kielet

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet.

Kokelas saa valita, minkä tasoisena hän kokeet suorittaa. Vähintään yhdessä pakollisessa oppiaineessa tulee kuitenkin suorittaa vaativamman tason (pitkän matematiikan tai A-kielen oppimäärän) koe.

Tutkintoon saa kuulua vain yksi saman oppiaineen koe. Syksystä 2019 alkaen hyväksyttyjä kokeita saa uusia rajoituksetta. Hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Tutkinnon täydentäminen on mahdollista ilman aikarajaa.

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Opiskelija voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Kullakin tutkintokerralla (kevät/syky) opiskelija voi siis osallistua enintään kahden reaaliaineen kokeeseen. Eri reaaliaineiden kokeet jakautuvat kahdelle koepäivälle seuraavasti:

samana koepäivänä:

psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

samana koepäivänä:

evankelisuterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

Ylioppilastutkinnon arvosanat ovat:

laudatur (L), eximia cum laude approbatur (E), magna cum laude approbatur (M), cum laude approbatur (C), lubenter approbatur (B), approbatur (A) ja improbatur (I).

Ylioppilastutkinnosta ei anneta yleisarvosanaa. Lisätietoa ylioppilastutkinnon suoritusohjeista ja eri oppiaineiden ylioppilaskokeista saat rehtorilta, opinto-ohjaajilta, aineenopettajilta sekä ylioppilastutkintolautakunnan internetsivuilta osoitteessa www.ylioppilastutkinto.fi

Ylioppilaskokeissa tapahtuu sähköistymisen myötä jatkuvasti muutoksia, joiden osalta koulu järjestää tarpeellisen määrän informaatiotilaisuuksia. Opiskelijan tulee osallistua niihin tunteakseen kokeen käytännöt ja koulun menettelytavat kokeissa. Informaatiotilaisuuksista ilmoitetaan Wilmassa.

Opiskelijan oikeusturvan parantamiseksi on ylioppilastutkintolautakunnassa otettu käyttöön tarkistusarviointi. Se suoritetaan erillisen hakemuksen perusteella. Tarkempia ohjeita saa rehtorilta ja ylioppilastutkintolautakunnan kotisivuilta.

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuminen

Syksyn 2019 ylioppilaskirjoituksiin on ilmoittauduttu jo touko-kesäkuun vaihteessa. Kevään 2020 ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautaan viimeistään 23.11.2019.

Opinto-ohjaaja ja rehtori opastavat kirjoittajia ilmoittautumisesta sekä yo-kokeissa toimimisesta pakollisissa abi-infoissa, joiden aikataulu tiedotetaan erikseen.

Yo-kokeisiin on saavuttava **30 minuuttia ennen ilmoitettua kokeen alkamisaikaa**.

OPISKELUN OHJAUS JA TUKI

Opinto-ohjaus

Ohjaustyöstä vastaa opinto-ohjaaja Jukka Vuorinen. Henkilökohtaista neuvontaa varten opinto-ohjaaja on tavattavissa päivittäin klo 9:30–14:30 opinto-ohjaajan työtilassa. Saat helppoiten ja varmimmin henkilökohtaisen ohjausajan tekemällä varauksen Wilmassa.

Opinto-ohjauksen kurssit

Jokaisen 1. vuosikurssin opiskelijan opintoihin kuuluu pakollisena kaksi opinto-ohjauksen kurssia. Opinto-ohjauksen kurssien luokkatunnit on hajautettu kolmen lukiovuoden ajalle.

Ensimmäisenä vuotena oppitunteja pidetään 1. ja 4. jaksossa, toisena vuotena 4. jaksossa ja kolmantena kurssi 2. ja 3. jaksossa.

Opinto-ohjauksen luokkatunneilla käsitellään kaikkia opiskelijoita koskevia opinto-ohjauksen kysymyksiä. Voit kehittää omaa opiskelustrategiaa ja osaat tunnistaa entistä paremmin oman opiskelutyylin. Saat tärkeitä tietoa yhteiskunnan ja työelämän ajankohtaisista

muutoksista. Tutustut koulutukseen ja työelämään. Saat perustiedot ylioppilastutkinnosta ja jatko-opinnoista sekä kotimaassa että ulkomailla. Saat tietoa korkeakouluopintojen luonteesta, opintojen rakenteista, koulutusaloista ja hakumenettelyistä eri oppilaitoksiin.

Opinto-ohjauksen kurssin suoritus edellyttää läsnäoloa.

Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaisessa ohjauksessa voit keskustella opintoihisi, koulutusvalintoihisi sekä ammatti- ja urasuunnitteluusi, tulevaisuuteesi ja elämäntilanteeseesi liittyvistä kysymyksistä opinto-ohjaajasi kanssa.

Ainekohtainen ohjaus

Aineenopettajilta saat yksityiskohtaista tietoa oppiaineiden sisällöistä, suoritusohjeista, ja alan muista mahdollisuuksista sekä tarvittaessa tukipetusta.

Ryhmänohjaustuokio (RO) joka tiistai klo 11:15-11:35

Tässä tuokiossa käydään läpi opiskeluun liittyviä olennaisia aiheita sekä tiedotetaan tarpeen mukaan ajankohtaisista asioista. Ryhmänohjauksen ydinaluetta on myös oman ryhmän yhteisten asioiden käsittely ja ryhmäytyminen. Ryhmänohjaustuokiot edellyttävät läsnäoloa ja aktiivista osallistumista.

Ryhmänohjaaja opastaa opiskeluun liittyvissä ongelmakohtissa ja auttaa tarvittaessa opiskelijaa tarkentamaan ainevalintojaan ja tavoitteitaan. Ryhmänohjaajat tukevat opiskelijaa opiskeluhuollossa ja seuraavat opintojen edistymistä. He neuvottelevat tarvittavista toimenpiteistä sekä mahdollisista muutostarpeista opinto-ohjaajien kanssa sekä muiden saman vuosikurssin ryhmänohjaajien kanssa.

Varikko-toiminta

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukiossa on tarjolla menestyksekkääksi osoittautunut varikkotoiminta.

Opintoja tukevaa toimintaa on englannissa, ruotsissa ja matematiikassa. Varikolla ja matematiikan tuetussa oppimisympäristössä opiskelija saa apua ja ohjausta niissä aineissa ja kursseissa, jotka ovat tuottaneet hänelle ongelmia.

Varikolle voi tulla säännöllisesti koko lukuvuoden ajan, jolloin opiskelija voi saada siitä lukiokurssin. Lukiokurssin saa kuitenkin vain, jos opiskelija ei ole tullut suorittamaan oppiaineen tietyn kurssin nelosta tms. vastaavaa.

Varikolla opiskelija voi saada tarvittavaa tukea, tартtua vaativampiin haasteisiin kuin oppitunneilla on mahdollista, tehdä kyseisen aineen läksyjä ja saada apua tarvittaessa, tai valmistautua kokeisiin yhdessä opettajan kanssa.

Myös opiskelija, joka haluaa varmistaa osaamistaan ja jakaa taitojaan, voi tulla ohjaajaksi varikolle ja saada lukiokurssin ohjaustoi-minnasta. Varikko toimii koko lukuvuoden mahdollisimman samalla paikalla, ohjaavien opettajien jaksottaisen lukujärjestyksen vuoksi voi kuitenkin tulla muutoksia, joista tiedotetaan erikseen.

Erityisopetus

Erityisopettaja **Tiina Juutilainen**,
puh. 050 420 1502
(paikalla perjantaisin)

Lukion erityisopetus on pedagogista tukea, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa hänen opinnoissaan ja huolehtia tasavertaisista mahdollisuuksista lukio-opintojen suorittamiseksi. Erityisopettaja tukee ja ohjaa opiskelijaa opiskeluun liittyvissä vaikeuksissa, oppimaan oppimisessa, oman oppimistyylin ja toimivien opiskelutekniikoiden löytämisessä sekä itsetunnon vahvistamisessa oppijana. Erityisopettaja antaa yksilöohjausta, tekee oppimisvalmiuksia mittaavia kartoituksia

ja opastaa erityisjärjestelyiden anomisessa ylioppilaskirjoituksia varten.

Oppimisen pulmien ilmaantuessa opiskelun tukimuotoja mietitään yhdessä opiskelijan kanssa hänen yksilölliset tarpeensa huomioon ottaen. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä ja tuen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti opintojen edetessä. Opiskelijan pyynnöstä tarvittavat tukitoimet kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Erityisopettajaan voi ottaa yhteyttä Wilman kautta, sähköpostilla (tiina.juutilainen@tuni.fi) tai puhelimitse.

Koulukuraattori

Koulukuraattori **Linda Hakanen**,
puh. 050 509 9046
(paikalla torstaisin)

Koulukuraattorin työn tavoitteena on edistää opiskelijoiden sosiaalista hyvinvointia, arjen sujumista ja vuorovaikutussuhteita. Koulukuraattori auttaa ja tukee opiskelijoita kaikenlaisissa koulunkäyntiin ja muuhun elämänpääpiiriin liittyvissä asioissa ja kysymyksissä. Koulukuraattori tarjoaa opiskelijoille keskusteluapua, tukea ja ohjausta matalalla kynnyksellä. Koulukuraattori toimii yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, koulu yhteisön työntekijöiden ja viranomaisten kanssa. Käynnit koulukuraattorin luona ovat luottamuksellisia ja maksuttomia. Koulukuraattori on sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö, joka toimii myös tutortoiminnan toisena ohjaajana.

Koulukuraattori osallistuu opiskeluhuollon suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyöhön sekä koulun ulkopuolisiin verkostoihin. Tarvittaessa koulukuraattori osallistuu myös yksittäisen opiskelijan asiaa käsittelevän monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn.

Opiskelija voi hakeutua koulukuraattorin luokse oma-aloitteisesti tai esimerkiksi ryhmänohjaajan, opettajan, huoltajan tai muun viranomaisen pyynnöstä. Koulukuraattoriin voi ottaa yhteyttä puhelimitse, joko soittamalla tai tekstiviestillä, Wilman kautta tai sähköpostitse.

Koulupsykologi

Elina Sisso-Hakonen,
puh. 050 420 1404
(paikalla keskiviikkoisin)

Koulupsykologin työn tavoitteena on tukea opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia. Koulupsykologi on terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö. Käynnit koulupsykologin luona ovat luottamuksellisia ja maksuttomia. Koulupsykologin vastaanotolle voi opiskelija hakeutua itse tai esimerkiksi vanhemman, opettajan, kuraattorin tai terveydenhoitajan suosituksesta. Koulupsykologiin puoleen voi kääntyä, kun opiskelijaa vaivaa esimerkiksi väsymys, mielialan lasku, stressi, jännittäminen, ihmissuhdepulmat, elämän kriisitilanteet, syömishäiriöt jne. Lukiopsykologin tehtävät:

- tukee opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia (yksilökäyntien, ryhmäinterventioiden sekä yhteisöön kohdistuvien toimien kautta)
- kartoittaa opiskelijan psyykkistä vointia ja oppimisen ongelmia
- ohjaa opiskelijan tarvittaessa jatkotutkimuksiin, hoitoon, kuntoutukseen tai muihin tukipalveluihin ja toimii tarvittaessa yhteistyössä em. tahojen kanssa
- tekee yhteistyötä opiskelijan huoltajan, ryhmänohjaajan ja muiden opiskelijan asioissa
- mukana olevien kanssa opiskelijan suostumuksella
- osallistuu opintojen koordinoitiryhmän toimintaan
- konsultoi opettajia psyykkiseen hyvinvointiin liittyvissä asioissa

Koulupsykologin työn tavoitteena on auttaa opiskelijoita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Siksi on toivottavaa, että kynnys yhteydenottoihin olisi matala. Tavoitteena on löytää yhdessä uusia näkökulmia ja ratkaisuja ongelmiin.

Koulupsykologiin voi ottaa yhteyttä puhelimitse joko tekstiviestillä tai soittamalla (p. 050 4201 404), Wilman kautta tai sähköpostitse.

Opiskeluterveydenhuolto

Norssin lukion terveydenhuoltopalveluista vastaa Tampereen kaupungin opiskeluterveydenhuollon Tullinkulman toimipiste. Toimipiste sijaitsee osoitteessa Hammareninkatu 7, 2. ja 4. kerros.

Norssin opiskelijoita hoitaa **Tullinkulman tiimi 3**. Ajanvaraus- ja neuvontapuhelin **040 806 2455 palvelee ma-to klo 8.15–15 ja pe 8.15–13**. Tullinkulman toimipisteen toiminta perustuu ajanvaraukseen, avovastaanottoa ei ole. Vastaanottoaikoja voi varata myös netissä opiskeluterveydenhuollon nettisivujen kautta. Yleisiä kysymyksiä voi kysyä opiskeluterveydenhuollon chat-palvelussa, joka on tällä hetkellä avoinna ma-to klo 13–14 ja 15–16.

Koulun vastuuterveydenhoitajana toimii terveydenhoitaja Nea Koskela. Vastuuterveydenhoitaja koordinoi terveystarkastuksia, osallistuu opiskelijahuoltoryhmiin ja hoitaa muita yhteistyöasioita oppilaitoksen kanssa. Norssilaisia hoidetaan koko tiimi 3:n voimin, joten terveydenhoitoasioissa ajan voi varata kenelle tahansa tiimin terveydenhoitajalle.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

16-17 -vuotiaat saavat Tampereen kaupungin suun terveydenhuollon palveluista postitse kehotuksen varata ajan terveystarkastukseen. Ajanvarauksesta on huolehdittava itse. Ajan voi varata joko verkkosivoinnin kautta omilla verkkopankkitunnuksilla tai soittamalla keskitetystä ajanvarauksesta.

Lisätietoja Tampereen kaupungin suun terveydenhuollon verkkosivuilta.

Vieraspaikkakuntalaiset opiskelijat voivat käyttää Tampereen kaupungin suun terveydenhuollon palveluja. Palvelujen käyttäjäksi voi ilmoittautua alla ”Vieraskuntalaisen koululaisen ja opiskelijan ilmoittautuminen hammashoitopalveluiden käyttäjäksi” -lomakkeella, joka löytyy Tampereen kaupungin verkkosivuilta.

Lomakkeen voi tilata myös keskitetystä ajanvarauksesta, puhelin 03 5657 0100.

KOULUTAPATURMAT

Koulutapaturma on koulumatkalla tai kouluihän sattunut tapaturma. Opiskelija ohjataan hoitoon terveystieteiden neuvonnan antaman ohjeen mukaan alueen terveysasemalle tai päivystysasema Acutaan. Koulutapaturmista täytetään koulutapaturmalähete, joka on edellytys korvausten saamiseksi. Huoltajan käyttäessä omatoimisesti yksityisiä sairaanhoitopalveluja kustannuksia ei korvata.

Opiskelijakunta

Tampereen yliopiston normaalikoulussa toimii aktiivinen opiskelijakunta, jonka jäseniä ovat kaikki lukiolaiset. Vuoden vaihteessa opiskelijakunta valitsee keskuudestaan hallituksen, jonka tehtävänä on johtaa ja ohjata opiskelijakunnan toimintaa ja toimia lukiolaisten edunvalvojana.

Kussakin ryhmässä toimivat ryhmien puheenjohtajat ovat olennainen linkki opiskelijakunnan toiminnassa.

Kukin puheenjohtaja on velvollinen kuuntelemaan ryhmäänsä ja tuomaan hallitukselle aloitteita ja tietoa omasta ryhmästään. Hallituksen tulee kuulla ryhmien puheenjohtajia säännöllisesti ja välittää heidän kauttaan tietoa hallituksen toiminnasta ryhmiin. Opiskelijakunnan ohjaava lehtori on Antti Hiitti. Opiskelijakunnalla on oma osio kotisivuilla.

Terveiset opiskelijakunnan hallitukselta

Opiskelijakunnan hallitus toimii opiskelijoita varten. Tehtävämme on kuunnella teitä ja viedä teidän toiveitanne eteenpäin. Pyydämme teitä lukionne alusta alkaen ottamaan hallitukseen yhteyttä, mikäli teillä on mitään koulun toimintaa parantavia ehdotuksia.

Hallitus koostuu joka vuosi erilaisista yksilöistä, joilla jokaisella on oma tehtävä ja vahvuus. Haluamme auttaa teitä heti lukion alusta saamaan parhaan mahdollisen lukiokokemuksen. Kehotamme teitä tutustumaan uusiin ihmisiin myös ikäluokkanne ulkopuolelta. Kaikkien kiinnostuneiden kannattaa myös lähteä mukaan opiskelijakunnan hallituksen toimintaan, kun siihen tarjoutuu mahdollisuus heti ensimmäisen vuoden syksyn lopulla. Norssin lukio on pieni ja tiivis, joka antaa teille mahdollisuuden tutustua moniin upeisiin ihmisiin.

Terveisin lukion opiskelijakunnan hallitus 2019

Tutortoiminta ja tutorit 2019-2020

Tutorit auttavat uusia opiskelijoita erityisesti lukio-opintojen alussa. Tutoreiden tehtävänä on järjestää uusille 1. vuoden opiskelijoille opastusta, toisiinsa tutustumista sekä auttaa opintojen suunnittelussa. Tavoitteena on, että tutorit auttavat ja tukevat muita opiskelijoita ja pyrkivät toiminnallaan lisäämään kouluhyvinvointia.

Tutorit osallistuvat ja järjestävät lukuvuoden aikana erilaisia tapahtumia ja tempauksia, kuten auttavat uusia opiskelijoita lukujärjestyksien teossa, osallistuvat uusien opiskelijoiden ryhmäytykseen ja vierailevat ryhmänohjaajan tuokioilla, vanhempainilloissa ja lukion esittelyillä.

Tutoriksi kouluttaudutaan lukion ensimmäisen vuoden aikana. Koulutuksen aikana perehdytään tutorina toimimiseen, ryhmän ohjaamiseen, sosiaalisiin taitoihin ja suunnitellaan yhdessä tulevaa tutortoimintaa. Tutorkoulutuksesta ja –toiminnasta vastaavat opettaja Minna Törrönen ja koulukuraattori Linda Hakanen. Lisäksi opiskelijat osallistuvat Mannerheimin lastensuojeluliiton Tampereen osaston järjestämään tutorkoulutukseen.

Tutorit lukuvuonna 2019–2020

**Ama Abruquah
Aada Aho
Rebekka Hirvonen
Enni Laiho
Markus Leppänen
Luna Riihimäki
Ada-Ellen Virtanen
Anisa Väisänen
Viliina Yli-Ruka**

Kuva: Virve Viita

Kurssikuvaukset 2019-2020

Oppiaine

sivu

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS	35
A-KIELI ENGLANTI	36
A-KIELI RANSKA	38
A-KIELI SAKSA	39
B1-KIELI RUOTSI	40
B2-KIELI RANSKA	41
B2-KIELI SAKSA	42
B2-KIELI VENÄJÄ	43
B3-KIELI RANSKA	44
B3-KIELI SAKSA	45
B3-KIELI VENÄJÄ	46
MATEMATIIKKA, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ	47
MATEMATIIKKA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ	50
BIOLOGIA	51
MAANTIEDE	52
FYSIIKKA	53
KEMIA	54
EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO	55
ELÄMÄNKATSOMUSTIETO	56
FILOSOFIA	58
PSYKOLOGIA	59
HISTORIA	60
YHTEISKUNTAOPPI	61
MUSIIKKI	64
ILMAISUTAITO	65
KUVATAIDE	66
LIIKUNTA	68
TERVEYSTIETO	69
OPINTO-OHJAUS	69
KOULUKOHTAISET SOVELTAVAT OPPIAINEET	70
KANSAINVÄLISYYS	70
TIETOTEKNIikka	70
TEEMAOPINNOT	71

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

PAKOLLISET KURSSIT

Kursseilla luetaan, kirjoitetaan ja puhutaan sekä tutkitaan kieltä, kirjallisuutta ja mediaa. Lisäksi kaikilla kursseilla voidaan käydä teatterissa ja elokuvissa ja tehdä muita vierailukäyntejä. Pakolliset kurssit on hyvä suorittaa numerojärjestyksessä.

ÄI1 TEKSTIT JA VUOROVAIKUTUS

Opiskelijan käsitys monimuotoisista teksteistä ja vuorovaikutuksesta syvenee. Hänen monilukutaitonsa sekä kykynsä toimia vuorovaikutustilanteissa tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti lisääntyvät. Hän harjaantuu tarkkailemaan ja kehittämään omia taitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana erilaisissa ympäristöissä.

ÄI2 KIELI, KULTTUURI JA IDENTITEETTI

Opiskelija harjaantuu erittelemään tekstien kieltä, rakenteita ja merkityksiä. Hän laatii pitkän kirjoitelman prosessina sekä pitää tietoa välittävän puheenvuoron. Hän tutustuu kielitietoon ja pohtii muun muassa kielen merkitystä identiteetin kannalta, kielen vaihtelua ja suomen kielen asemaa maailman kielten joukossa.

ÄI3 KIRJALLISUUDEN KEINOJA JA TULKINTAA

Opiskelijoiden käsitys kaunokirjallisuudesta syvenee. Tutustutaan kaunokirjallisuuden päälajeihin ja harjoitellaan niiden erittelyä ja tulkintaa keskustellen ja kirjoittaen. Kurssilla voidaan myös käydä teatterissa tai elokuvissa ja tutkia taidekuvia.

ÄI4 TEKSTIT JA VAIKUTTAMINEN

Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstejä ja niiden kieltä erityisesti vaikuttamisen näkökulmasta. Hän perehtyy argumentointiin ja syventää siihen liittyviä tietoja. Hän oppii analysoimaan ja tuottamaan kirjallisesti ja suullisesti argumentatiivisia tekstejä.

ÄI5 TEKSTI, TYYLI JA KONTEKSTI

Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstejä ja niiden tyyliä siten, että hän osaa ottaa huomioon kontekstin merkityksen tulkinnassa ja tekstin tuottamisessa. Tutustutaan suomalaisen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden tyyliasuuntiin ja joihinkin klassikkoteoksiin.

ÄI6 NYKYKULTTUURI JA KERTOMUKSET

Opiskelija oppii tarkastelemaan nykyculttuurin ilmiöitä. Opiskelijan käsitys suomalaisesta nykyculttuurista ja sen moninaisuudesta syvenee. Opiskelija syventää tietojaan ja taitojaan vuorovaikutuksesta, myös verkossa.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

ÄI7 PUHEVIESTINNÄN TAITOJEN SYVENTÄMINEN

Opiskelija syventää ja monipuolistaa puheviestintään liittyviä tietojaan ja taitojaan sekä oppii arvioimaan puheviestinnän merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä. Kurssilla kehitetään omaa puheilmiasua ja puhumisrohkeutta turvallisessa ympäristössä erilaisten harjoitusten avulla. Kurssi on hyvää harjoitusta myös puheviestintätaitojen valtakunnallisen päättökokeen eli Puhvi-kokeen suorittajille.

ÄI8 KIRJOITTAMISTAITOJEN SYVENTÄMINEN (ABI I -kurssi)

Kurssilla valmistaudutaan yo-kokeen kirjoitustaidon kokeeseen. Opiskelija syventää taitojaan tuottaa erilaisia tekstejä, erityisesti asiatyylisiä laajoja aineistopohjaisia tekstejä. Opiskelija perehtyy ajankohtaisiin kulttuurin, median ja yhteiskunnallisen keskustelun aiheisiin.

ÄI9 LUKUTAITOJEN SYVENTÄMINEN (ABI II -kurssi)

Kurssilla valmistaudutaan yo-kokeen lukutaidon kokeeseen. Opiskelija syventää ja monipuolistaa taitojaan eritellä, tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä. Hänen kriittinen ja kulttuurinen lukutaitonsa syvenee. Opiskelija harjaantuu tuottamaan tekstien tulkintoja sekä puhuen että kirjoittaen.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

ÄI10 ELÄMYKSIÄ ELOKUVISTA JA KIRJALLISUUDESTA

Kurssilla katsotaan elokuvia ja luetaan kirjoja yhdessä tehtyjen valintojen pohjalta. Katsotujen elokuvien ja kirjojen pohjalta voidaan esimerkiksi keskustella, kirjoittaa, näyttellä ja tuottaa multimodaalisia tekstejä. Kurssin voi suorittaa milloin tahansa.

ÄI11 KIELENHUOLLON KURSSI

Kurssi on tarkoitettu omien tekstien kielen parantamiseen. Kurssi tukee äidinkielen ja kirjallisuuden muita opintoja ja parantaa kaikkien tekstien kirjoittamistaitoa. Siten se tukee koko lukio-opiskelua. Kurssin paikka on vapaasti valittavissa. Parhaiten se sopii ÄI2-kurssin jälkeen tai juuri ennen ylioppilaskirjoituksia.

ÄI12 LUOVA KIRJOITTAMINEN

Kurssilla nautitaan kirjoittamisesta ja kielellä leikkittelystä, tuotetaan erilaisia, lähinnä fiktiivisiä tekstejä. Etsitään omia tapoja kirjoittaa. Uudenlaisia kirjoittamiskokemuksia tarjoavan luovan kirjoittamisen kurssin voi suorittaa milloin tahansa. Kurssi antaa valmiuksia myös yo-kokeen kirjoitustaidon kokeeseen.

ÄI13 LUKUDIPLOMIKURSSI

Tällä itsenäisesti suoritettavalla kurssilla voi nauttia niin tietokirjoista kuin kaunokirjallisuudesta. Kurssi on oppiaineet ylittävä kurssi eli kaikki oppiaineet tarjoavat mielenkiintoista ja ajankohtaista luettavaa. Kurssin on suorittanut, kun on lukenut 15 itse valitsemaansa

kirjaa lukion kirjallistalta ja kun on esimerkiksi käynyt pienen keskustelun jokaisesta kirjasta vastuupettajan kanssa. Kurssia voi suorittaa koko lukion ajan. Kirjallistat ovat nähtävissä koulumme kotisivulla.

A-KIELI ENGLANTI

PAKOLLISET KURSSIT

ENA1 ENGLANNIN KIELI JA MAAILMANI

Kurssin aihepiirejä ovat oma elämänpiiri, kielenopiskelutaidot, kielen monimuotoisuus, englannin kielen käyttö ja asema maailmassa sekä suullisen kielitaidon avulla käytännön tilanteista selviäminen.

Kurssin rakenneasioita ovat aikamuodot aktiivissa, kysymyslauseet, liitekysymykset, ehtolauseet, epäsuorannolliset verbit.

Kuuntelu-, puhumis-, kirjoitus- ja luetunymmärtämisharjoituksia, sanaston aktivointia ja laajentamista monipuolisia työtapoja hyödyntäen. Suullisen kielitaidon harjoittelu on keskeistä.

ENA2 IHMINEN VERKOSTOISSA

Kurssin aihepiirejä ovat ihmissuhteet, hyvinvointi, teknologia, digitalisaation vaikutus kanssakäymiseen. Kurssilla harjoitellaan erilaisten viestintäkanavien käyttöä.

Kurssin rakenneasioita ovat passiivi, sanajärjestys, muodolliset subjektit it/there, persoonapronominit.

Kuuntelu-, puhumis-, kirjoitus- ja luetunymmärtämisharjoituksia aihepiireihin liittyen. Kielen eri rekistereihin tutustumista. Hyvän ja toimivan suullisen esityksen analysointi ja harjoittelu.

ENA3 KULTTUURI-ILMIÖITÄ

Kurssilla tutkitaan kulttuuria monista eri näkökulmasta ja tutustutaan englanninkieleen kirjallisuuteen, elokuvaan, musiikkiin ja mediaan. Kurssilla myös kehitetään omaa kulttuurista ilmaisuja.

Kurssin rakenneasioita ovat substantiivien yksikkö ja monikko, artikkelit, genetiivi.

Kuuntelu, puhumis-, kirjoitus- ja luetunym-märtämisharjoituksia aihepiireihin liittyen. Kirjallisuusessee. Kielen eri rekistereihin tutustumista. Monilukutaidon harjoittaminen on keskeistä.

ENA4 YHTEISKUNTA JA YMPÄRÖIVÄ MAAILMA

Kurssin aihepiirejä ovat yhteiskunnan rakenne ja sen tarjoamat palvelut, kansalaisen oikeudet ja vaikutusmahdollisuudet, ihmisoikeudet ja aktiivinen kansalaisuus.

Aihekokonaisuus ”aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys” toteutuu painotetusti kurssin aihepiireissä.

Kurssin rakenneasioita ovat relatiivipronominin, indefiniittipronominin, apuverbit ja kansallisuussanat.

Kuuntelu-, puhumis-, kirjoitus- ja teksti- nym-märtämisharjoituksia painottaen erityisesti laajempien tekstikokonaisuuksien ymmärtämistä. Argumentatiivinen suullinen harjoitus sekä kirjoitustehtävä.

ENAS TIEDE JA TULEVAISUUS

Kurssin aihepiirejä ovat tulevaisuudenvisiot, teknologia ja digitalisaatio, tieteen tekeminen ja tieteen eri alat sekä englannin kielen asema kansainvälisenä tieteen ja teknologian kielenä.

Kurssin rakenneasioita ovat verbin infinitiivi ja ing-muoto, paljoussanat, lukusanat ja sananmuodostus.

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielpiteeseen perustuvia näkökantoja. Toteutetaan tieteellinen tutkimus.

ENA6 OPISKELU, TYÖ JA TOIMEENTULO

Kurssin aihepiirejä ovat jatko-opinto- ja urasuunnitelmat, työnteko ulkomailla, kielitaito työelämätautona ja sosiaalisena pääomana, itsenäistyvän nuoren elämänpääpiiriin liittyvät talousasiat sekä laajemmat talouden ilmiöt.

Kurssin rakenneasioita ovat adjektiivit ja adverbit, prepositioilmaukset sekä epäsuora kerronta.

Kurssilla tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Kirjoitetaan CV ja virallinen kirje/työhakemus. Harjoitellaan työn hakemiseen ja opiskelemaan pyrkimiseen liittyviä tilanteita englanniksi.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

ENA7 KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA

Kurssilla jatketaan englannin pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta. Aiheita ovat luonto, kestävä kehitys ja energia.

Kurssin rakenneasioita ovat esimerkiksi konjunktiot ja sidesanat, välimerkit ja isot alkukirjaimet, apuverbien erityistapaukset ja prepositioilmaukset.

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa englantia erilaisissa tilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla analysoidaan tai tuotetaan eri tekstilajien tekstejä. Kurssilla harjoitellaan ylioppilaskirjoituksia varten. Kurssi on keskeinen ylioppilaskirjoituksiin valmistautumisessa.

ENAS VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kurseilla käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

Kurssilla kerrataan ja syvennetään edellisten kurssien rakenneasioita ja opiskellaan fraasiverbejä. Kurssiin liittyvästä valtakunnallisesta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan erillinen todistus.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

ENA09 PERUSTAITOT VAHVOIKSI

Kurssi sisältää opiskelutaitojen hiomista, englannin peruskieliopin kertausta ja runsaasti suullisia harjoituksia ryhmän tarpeiden mukaan. Kurssi on tarkoitettu opiskelijalle, jolla on hatarat pohjatiedot (esimerkiksi peruskoulun päättöarvosana on 7 tai sitä heikompi).

ENA10 MINÄ JA MEDIA

Kurssilla tarkastellaan monipuolisesti eri aiheita esimerkiksi kulttuurin, urheilun, politiikan ja tieteen aloilta. Kurssin sisällöt pohjautuvat erityisesti opiskelijoiden omiin kiinnostuksen kohteisiin. Kurssilla perehdytään median tapaan käsitellä aiheita ja harjoitetaan kriittistä medialukutaitoa. Kurssilla toimitaan ryhmissä ja suunnitellaan sekä tuotetaan itse valitusta aiheesta kokonaisuus, jossa hyödynnetään monipuolisesti median eri muotoja. Kurssia suositellaan 2. ja 3. vuoden opiskelijoille.

ENA11 KIRJALLISUUS JA LUOVA KIRJOITTAMINEN

Kurssilla tutkitaan vauhdikkaita, eri-ikäisiä ja erityyppisiä tekstinäytteitä englanninkielisestä kirjallisuudesta. Kurssilla harjoitellaan omien kokeilevien tekstien tuottamista ja kehitytään kirjoittajina. Kurssi on tarkoitettu kaikille englannin kielestä kiinnostuneille, myös ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille ja abeille. Kurssi antaa valmiuksia ylioppilaskirjoituksiin.

ENA12 ABIKURSSI

Kurssilla valmistaudutaan englannin ylioppilaskokeeseen. Kurssi sisältää kirjoitelmien hiomista, kuuntelun harjoittelemista, sanaston laajentamista, eri teksti- ja tehtävätyyppejä sekä yksilöllistä ohjausta tueksi yo-kirjoituk-

siin valmistautumisessa. Rakenteita ja sanastoa kerrataan opiskelijan yksilöllisen tarpeen mukaan.

ENA13 BUSINESS ENGLISH

Harjoitellaan monipuolisesti talouden ja elinkeinoelämän erityiskieltä, sanastoa ja viestinnässä tarvittavia ilmaisuja. Hiotaan suullista ja kirjallista viestintää (mm. esiintymistä, markkinointia ja neuvottelutaitoja). Toteutetaan tutkimus- tai tiedonhankintaprojekti, jossa harjoitellaan tulosten raportointia sekä esittelyä englanniksi.

A-KIELI RANSKA

PAKOLLISET KURSSIT

RAA1 KIELI JA MAAILMANI

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita kohdekielen opiskelulle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi sekä autenttisia kohdekielisiä kielenkäyttöympäristöjä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

RAA2 IHMINEN VERKOSTOISSA

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Lisäksi harjoitetaan kielitaidon kaikkia osa-alueita liittämällä ne osaksi opiskelijan omaa elämää. Opiskelussa kiinnitetään huomiota yhä monikulttuuristuvaan maailmaan.

RAA3 KULTTUURI-ILMIÖITÄ

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää.

RAA4 YHTEISKUNTA JA YMPÄRÖIVÄ MAAILMA

Opetuksessa syvennetään ja laajennetaan jo opittuja asioita vaativia ja ajankohtaisia tekstejä käsittelemällä. Kurssin aiheisiin perehdytään painottamalla tekstin ymmärtämistä, kuvausten ja selostusten laatimista sekä suullisesti että kirjallisesti.

RAA5 TIEDE JA TULEVAISUUS

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisionaatioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta.

Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

RAA6 OPISKELU, TYÖ JA TOIMEENTULO

Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpäiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

RAA9 ABIKURSSI

Kurssilla harjoitetaan ylioppilaskokeessa testattavia osa-alueita; kuullun- ja tekstinymmärtämistä, kirjoittelun laadintaa sekä suullista kielitaitoa. Kielen rakenteita kerrataan ja vahvistetaan sekä laajennetaan sanastoa ajankohtaisten uutistenkin avulla.

A-KIELI SAKSA

PAKOLLISET KURSSIT

SAA1 KIELI JA MAAILMANI

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita kohdekielen opiskelulle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi sekä autenttisia kohdekielisiä kielenkäyttöympäristöjä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

SAA2 IHMINEN VERKOSTOISSA

Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen, myös kansainvälisessä kontekstissa.

SAA3 KULTTUURI-ILMIÖITÄ

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kohdekieliset mediat sekä luova toiminta.

SAA4 YHTEISKUNTA JA YMPÄRÖIVÄ MAAILMA

Kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta kohdekielellä. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin erityisesti aktiivisen kansalaisuuden näkökulmasta. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa.

SAA5 TIEDE JA TULEVAISUUS

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista.

Harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisionaatioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

SAA6 OPISKELU, TYÖ JA TOIMEENTULO

Kurssilla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpäiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

SAA7 KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA

Kurssi antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää ja käyttää ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan aihepiireihin liittyvää kieltä.

SAA8 VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Huomiota kiinnitetään erityisesti ääntämiseen, intonaatioon ilme- ja elekieleen sekä myös kulttuuristrategioihin. Tehtäviä suoritetaan sekä luokassa että oikeissa käytännön tilanteissa luokan ulkopuolella. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

SAA9 ABIKURSSI

Kurssilla harjoitetaan ylioppilaskokeessa testattavia osa-alueita; kuullun- ja tekstinymmärtämistä, kirjoitelmien laadintaa sekä suullista kielitaitoa. Kielen rakenteita kerrataan ja vahvistetaan sekä laajennetaan sanastoa.

SAA10 BERLIN

Toteutetaan seuraavan kerran lv. 2019-2020

Kurssilla syvennetään saksankielisen kulttuuri-alueen tuntemusta ja käytännön viestintätilanteissa toimimista, painopisteenä alueen arkielämän ilmiöt ja ajankohtaiset tapahtumat. Osana kurssia tehdään omakustanteinen opintomatka Berliiniin, jossa tutustutaan mm. kaupungin historiallisiin nähtävyyksiin, saksalaisten lukiolaisten arkeen sekä saksalaiseen ruokakulttuuriin. Opiskelijoilla on aktiivinen rooli opintomatkan toteutuksessa.

Kurssille voi osallistua **SAA1** -kurssien hyväksytyn suorittamisen jälkeen.

B1-KIELI RUOTSI

PAKOLLISET KURSSIT

RUB11 MINUN RUOTSINI

Kerrataan ja syvennetään perussanastoa ja –rakenteita sekä harjoitellaan arkista viestintää itselle tärkeissä tilanteissa. Aihepiireinä ovat koulu, perhe, asuminen ja vapaa-aika sekä niihin liittyvät tilanteet.

RUB12 HYVINVOINTI JA IHMISSUHTEET

Harjoitellaan vuorovaikutustilanteissa toimimista ja tutustutaan Norjaan. Käsiteltävinä teemoina ovat mm. ulkonäkö, vaatteet ja ruokailu.

RUB13 KULTTUURI JA MEDIAT

Tutustutaan suomenruotsalaiseen ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja harjoitellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kotipaikkakunnasta. Aihepiireinä ovat mm. musiikki, suomalaisuus ja tärkeät perinteet.

RUB14 ELÄMÄÄ YHDESSÄ JA ERIKSEEN

Laajennetaan elämäntutustumukseen ja elämän moninaisuuteen liittyvää kielialainesta. Pohditaan omaa elämänasennetta, erilaisia elämäntutustumuksia ja suhdetta kuluttamiseen. Tarkastellaan monikulttuurisuutta sekä vahvistetaan taitoa viestiä ja perustella mielipiteitään.

RUB15 ELINYMPÄRISTÖMME

Kurssilla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuudensuunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön. Kurssilla kirjoitetaan työhakemus.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

RUB16 PUHU JA YMMÄRRÄ PAREMMIN

Harjoitellaan jokapäiväisen elämän kielikäyttötilanteissa tarvittavaa suullista kielitaitoa. Uusina sanastoaiheina kurssilla käsitellään suhteet, matkailu sekä yhteiskunta vaikuttaminen. Kurssin päätteeksi suoritetaan valtakunnallinen suullinen koe. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti

RUB17 YHTEINEN MAAILMA JA KANSAINVÄLISTYMINEN

Opiskellaan luontoon, kestäväan kehitykseen ja liikenteeseen liittyvää kielialainesta sekä tutustutaan eri tekstilajeihin. Tämän lisäksi kurssilla tutustutaan eri vuosien yo-kokeisiin ja yo-koetehtävätyyppeihin

KOULUKOHTAISET KURSSIT

RUB18 PERUSTIEDOT VAHVOIKSI

Kerrataan keskeinen kielialain ja vahvistetaan oppimistaitoja. Kurssi sopii sekä 1. vuosikurssin että 2. vuosikurssin opiskelijoille.

RUB19 RUOTSIN ABIKURSSI

Harjoitellaan kaikkia yo-kirjoitusten tehtävätyyppejä. Kerrataan keskeistä sanastoa ja tärkeimpiä rakenteita.

RUB110 RUOTSIN VARIKKOKURSSI

Varikkotoiminnan tarkoitus on tukea ja auttaa, jos opiskelija tarvitsee tukea ruotsin opiskelussa. Varikolle voi tulla hakemaan tukiopetusta, kertaamaan kokeeseen tai vaikka tekemään ruotsin läksyjä ruotsinopettajan johdolla. Varikon kokoontumisaika ilmoitetaan kunkin jakson alkaessa erikseen

B2-KIELET

PERUSOPETUKSEN YLÄLUOKILLA ALKANUT VALINNAINEN VIERAS KIELI

B2-KIELI RANSKA

RAB21 ELÄMÄN TÄRKEITÄ ASIOITA

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

RAB22 MONENLAISTA ELÄMÄÄ

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

RAB23 HYVINVOINTI JA HUOLENPITO

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista.

RAB24 KULTTUURI JA MEDIAT

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Kurssilla harjoitetaan kielitaidon kaikkia osa-alueita liittämällä ne osaksi opiskelijan omaa elämää.

RAB25 OPISKELU, TYÖ JA TULEVAISUUS

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät koulun, myöhemmän opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

RAB26 YHTEINEN MAAPALLOMME

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta. Opetuksessa syvennetään ja laajennetaan opittuja asioita vaativia ja ajankohtaisia tekstejä käsittelemällä.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

RAB29 ABIKURSSI

Kurssilla harjoitetaan ylioppilaskokeessa testattavia osa-alueita; kuullun- ja tekstinymmärtämistä, kirjoitelmien laadintaa sekä suullista kielitaitoa. Kielen rakenteita kerrataan ja vahvistetaan sekä laajennetaan sanastoa myös ajankohtaisten uutisten kautta.

B2-KIELI SAKSA

SAB21 ELÄMÄN TÄRKEITÄ ASIOITA

Kartoitetaan opiskelijan opiskeltavan kielen osaamista, analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

SAB22 MONENLAISTA ELÄMÄÄ

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

SAB23 HYVINVOINTI JA HUOLENPITO

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

SAB24 KULTTUURI JA MEDIAT

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

SAB25 OPISKELU, TYÖ JA TULEVAISUUS

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

SAB26 YHTEINEN MAAPALLOMME

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

SAB27 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kurssilla hyödynnetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä tutustumalla tai osallistumalla kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntäen. Kurssilla käsitellään kulttuurisesti, kielellisesti sekä ryhmä- tai yksilökohtaisesti kiinnostavia ja ajankohtaisia aiheita erilaisten projektien muodossa.

SAB28 VIESTI PUHUEN JA KIRJOITTAEN

Kurssilla vankennetaan tuottamistaitoja, joita tarvitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan erilaisten tekstilajien tuottamista ja tulkintaa. Kerrataan aiemmin käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

SAB29 ABIKURSSI

Kurssilla harjoitetaan ylioppilaskokeessa testattavia osa-alueita; kuullun- ja tekstinymmär-

tämistä, kirjoitelmien laadintaa sekä suullista kielitaitoa. Kielen rakenteita kerrataan ja vahvistetaan sekä laajennetaan sanastoa.

SAB210 BERLIN

Toteutetaan seuraavan kerran lv. 2019-2020

Kurssilla syvennetään saksankielisen kulttuuri-alueen tuntemusta ja käytännön viestintätilanteissa toimimista, painopisteenä alueen arkielämän ilmiöt ja ajankohtaiset tapahtumat. Kurssilla tehdään omakustanteinen opintomatka Berliiniin, jossa tutustutaan mm. saksalaisten lukiolaisten arkeen, saksalaiseen ruokakulttuuriin ja vapaa-ajan viettoon sekä kaupungin tärkeimpiin historiallisiin nähtävyyksiin. Opintomatkan valmistaudutaan tapaamiskerroilla Suomessa. Opiskelijoilla on aktiivinen rooli kurssin ja opintomatkan ohjelman toteutuksessa.

Kurssille voi osallistua **SAB21, SAB22 ja SAB23** –kurssien hyväksytyn suorittamisen jälkeen.

B2-KIELI VENÄJÄ

VEB21 ELÄMÄN TÄRKEITÄ ASIOITA

Kurssilla pohditaan opiskeltavan kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Kartoitetaan opiskelijan opiskeltavan kielen osaamista, analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi.

VEB22 MONENLAISTA ELÄMÄÄ

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

VEB23 HYVINVOINTI JA HUOLENPITO

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa

vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista.

LUKIOSSA ALKAVAT VIERAAT KIELET

B3-KIELI RANSKA

RAB31 TUTUSTUTAAN TOISIIMME JA UUTEEN KIELEEN

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia, jotka auttavat viestimistä.

RAB32 MATKALLA MAAILMASSA

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinoja ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

RAB33 ELÄMÄN TÄRKEITÄ ASIOITA

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

RAB34 MONENLAISTA ELÄMÄÄ

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

RAB35 HYVINVOINTI JA HUOLENPITO

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista.

RAB36 KULTTUURI JA MEDIAT

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Kurssilla harjoitetaan kielitaidon kaikkia osa-alueita liittämällä ne osaksi opiskelijan omaa elämää.

RAB37 OPISKELU, TYÖ JA TULEVAISUUS

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

RAB38 YHTEINEN MAAPALLOMME

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta. Opetuksessa syvennetään ja laajennetaan opittuja asioita vaativia ja ajankohtaisia tekstejä käsittelemällä.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

RAB311 ABIKURSSI

Kurssilla harjoitetaan ylioppilaskokeessa testattavia osa-alueita; kuullun- ja tekstiymmärtämistä, kirjoitelmien laadintaa sekä suullista kielitaitoa. Kielen rakenteita kerrataan ja vahvistetaan sekä laajennetaan sanastoa.

B3-KIELI SAKSA

SAB31 TUTUSTUTAAN TOISIIMME JA UUTEEN KIELEEN

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

SAB32 MATKALLA MAAILMASSA

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

SAB33 ELÄMÄN TÄRKEITÄ ASIOITA

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin. Kerrataan aiemmin opittuja sisältöjä mielekkäällä, opiskelijälähtöisellä tavalla ja pohditaan olemassa olevan ja karttuvan kielitaidon merkitystä omassa elämässä.

SAB34 MONENLAISTA ELÄMÄÄ

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

SAB35 HYVINVOINTI JA HUOLENPITO

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

SAB36 KULTTUURI JA MEDIAT

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesti ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

SAB37 OPISKELU, TYÖ JA TULEVAISUUS

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

SAB38 YHTEINEN MAAPALLOMME

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

SAB39 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kurssin lähtökohtana ovat eri tieteenaloihin, tekniikkaan ja viestinnän eri muotoihin liittyvät yleistajuiset tekstit. Kurssilla painotetaan tekstin ymmärtämistä ja kirjoittamista. Kirjoitetun kielen rakenteiden osaamista laajennetaan.

SAB310 VIESTI PUHUEN JA KIRJOITTAEN

Kurssilla vankennetaan tuottamistaitoja, joita tarvitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan erilaisten tekstilajien tuottamista ja tulkintaa. Kerrataan aiemmin käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

SAB311 ABIKURSSI

Kurssilla harjoitetaan ylioppilaskokeessa testattavia osa-alueita; kuullun- ja tekstinymmärtämistä, kirjoitelmien laadintaa sekä suullista kielitaitoa. Kielen rakenteita kerrataan ja vahvistetaan sekä laajennetaan sanastoa.

SAB312 BERLIN

Toteutetaan seuraavan kerran lv. 2019-2020

Kurssilla syvennetään saksankielisen kulttuuri-alueen tuntemusta ja käytännön viestintä-tilanteissa toimimista, painopisteenä alueen arkielämän ilmiöt ja ajankohtaiset tapahtumat. Kurssilla tehdään omakustanteinen opintomatka Berliiniin, jossa tutustutaan mm. saksalaisten lukiolaisten arkeen, saksalaiseen ruokakulttuuriin ja vapaa-ajan viettoon sekä kaupungin tärkeimpiin historiallisiin nähtävyyksiin. Opintomatkaan valmistaudutaan tapaamiskerroilla Suomessa. Opiskelijoilla on aktiivinen rooli kurssin ja opintomatkan ohjelman toteutuksessa.

Kurssille voi osallistua B3-saksan kurssien 1–5 hyväksytyn suorittamisen jälkeen.

B3-KIELI VENÄJÄ

VEB31 TUTUSTUTAAN TOISIIMME JA UUTEEN KIELEEN

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

VEB32 MATKALLA MAAILMASSA

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

VEB33 ELÄMÄN TÄRKEITÄ ASIOITA

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

VEB34 MEILLÄ JA MUUALLA

Kurssilla tutustutaan lähemmin venäläisiin ihmisiin ja venäläiseen kulttuuriin sekä verrataan suomalaista ja venäläistä kulttuuria esim. juhlienviettotapojen suhteen. Kurssilla opitaan kommunikoimaan kohteliaasti ja asiallisesti esim. vierailutilanteissa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

VEB35 ENNEN JA NYT

Kurssilla tutustutaan ajankohtaisiin asioihin ja niiden ilmenemismuotoihin venäläisessä kulttuurissa sekä tutustutaan Venäjän historiaan ja venäläisen kulttuurin perinteeseen. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa.

VEB36 OPISKELU JA TULEVAISUUDEN SUUNNITELMAT

Kurssilla tutustutaan venäläiseen koulutusjärjestelmään ja opitaan kertomaan omista opiskelu- ja tulevaisuudensuunnitelmista venäjän kielellä. Kurssilla keskitytään myös venäjänkielisen vaikeahkon kielen luettunymmärtämisen harjoitteluun.

VEB37 KULTTUURI

Kurssilla perehdytään lähemmin venäläiseen populaari- ja korkeakulttuuriin sekä ortodoksisen kirkkoon ja sen perinteisiin. Kurssilla voidaan käsitellä myös kulttuurisesti, kielellisesti ja ryhmäkohtaisesti kiinnostavia ja ajankohtaisia aiheita. Kurssilla painotetaan myös luettun ja kuullun ymmärtämisen sekä kirjoittamisen harjoittelua.

VEB38 YHTEINEN MAAPALLOMME

Kurssilla käsitellään yhteiskuntaa ja aikaa peilaavia ilmiöitä. Aihepiirinä voivat olla myös maapallon nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä käsittelevät tekstit. Kurssilla painotetaan tekstin ymmärtämistä ja tuottamista sekä kuullun ymmärtämistä ja rakenteiden monipuolista harjoittelua.

MATEMATIIKKA, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ

PAKOLLISET KURSSIT

MAY1 LUVUT JA LUKUJONOT

Kurssin tavoitteena on vahvistaa peruslaskutaitoja sekä prosenttilaskennan ja potenssiopin taitoja. Kurssilla opiskellaan erilaisiin lukujonoihin liittyviä perusasioita sekä logaritmi ja logaritmin ja potenssin yhteys. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat myös yhtälö, funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta.

MAA2 POLYNOMIFUNKTIOT JA -YHTÄLÖT

Kurssilla harjaannutaan käsittelemään polynomifunktioita ja ratkaisemaan toisen asteen polynomiyhtälöitä sekä käyttämään binomikaavoja. Opetellaan ratkaisemaan yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä. Lisäksi kurssilla tutkitaan ratkaisujen lukumäärää ja polynomin jakamista tekijöihin.

MAA3 GEOMETRIA

Kurssilla opitaan hahmottamaan ja kuvaamaan sekä tilaa että muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa. Keskeisiä sisältöjä ovat mm. kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus sekä sini- ja kosinilause.

MAA4 VEKTORIT

Kurssilla perehdytään vektorikäsitteeseen ja vektorilaskentaan. Opitaan tutkimaan kuvioiden ominaisuuksia vektoreiden avulla. Tutkitaan kaksi- ja kolmiulotteisten koordinaattistojen pisteitä, suoria, tasoja ja kappaleita sekä etäisyyksiä ja kulmia sekä opiskellaan yhtälöryhmän ratkaisemista.

MAA5 ANALYTTINEN GEOMETRIA

Kurssilla luodaan yhteyksiä geometrysten ja algebrallisten käsitteiden välille. Tutkitaan pistejoukkoja ja yhtälöitä. Harjaannutaan käsittelemään mm. suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöitä sekä ratkaisemaan itseisarvo-yhtälöitä ja itseisarvoepäyhtälöitä.

MAA6 DERIVAATTA

Kurssilla perehdytään käsitteisiin raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta. Derivaatan avulla tutkitaan polynomifunktion kulkua ja opitaan määrittämään sen ääriarvot. Keskeistä sisältöä ovat rationaaliyhtälöt ja -epäyhtälöt. Rationaalifunktioiden suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen opiskellaan sovellusongelmien yhteydessä.

Kurssilla perehdytään käsitteisiin raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta. Derivaatan avulla tutkitaan polynomifunktion kulkua ja opitaan määrittämään sen ääriarvot. Keskeistä sisältöä ovat rationaaliyhtälöt ja -epäyhtälöt. Rationaalifunktioiden suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen opiskellaan sovellusongelmien yhteydessä.

MAA7 TRIGONOMETRISET FUNKTIOT

Kurssilla käsitellään yksikköympyrän symmetrioiden avulla trigonometrisiä funktioita ja jaksollisia ilmiöitä, joita tutkitaan mm. derivaatan avulla. Lisäksi opitaan hyödyntämään trigonometrisiä funktioita mallinnettaessa jaksollisia ilmiöitä.

MAA8 JUURI- JA LOGARITMIFUNKTIOT

Kurssin tavoitteena on oppia tuntemaan juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuuksia ja oppia ratkaisemaan niihin liittyviä yhtälöitä sekä niiden avulla ratkottavia sovelluksia. Lisäksi opitaan hyödyntämään eksponenttifunktioita mallinnettaessa kasvamisen ja vähenemisen ilmiöitä.

MAA9 INTEGRAALILASKENTA

Kurssilla perehdytään integraalikäsitteeseen alkeisfunktioiden integraalifunktioiden avulla. Sovelluksina käsitellään pinta-aloja ja tilavuuksia. Pyörähdyskappaleen tilavuuden määrittäminen on keskeinen osa kurssia. Kurssilla perehdytään myös teknisten apuvälineiden käyttöön integraaliin liittyvien sovellusongelmien ratkaisemisessa.

MAA10 TODENNÄKÖISYYS JA TILASTOT

Kurssin tavoitteena on oppia havainnollistamaan diskreettejä ja jatkuvia tilastollisia jakaumia. Opitaan määrittämään jakauman keskeisiä tunnuslukuja. Perehdytään kombinatorisiin menetelmiin ja todennäköisyyksien laskusääntöihin. Lisäksi opitaan hyödyntämään mm. integraalilaskentaa jatkuvien jakaumien käsittelyssä.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

MAA11 LUKUTEORIA JA TODISTAMINEN

Kurssilla perehdytään lukuteorian peruskäsitteisiin ja alkulukujen ominaisuuksiin sekä tutkitaan kokonaislukujen jaollisuutta jakoyhtälön ja kokonaislukujen kongruenssin avulla. Perehdytään logiikan alkeisiin sekä tutustutaan erilaisiin todistusmenetelmiin ja harjoitellaan matemaattista perustelemista sekä itse todistamista.

MAA12 ALGORITMIT MATEMATIIKASSA

Kurssilla perehdytään erilaisiin matemaattisiin virheisiin, likiarvoihin ja numeerisiin ratkaisuihin. Tavoitteena on oppia käyttämään nykyaikaisia matemaattisia välineitä mm. polynomien jakoalgoritmeissa, pinta-alan ja muutosnopeuden määrittämisessä sekä erilaisissa numeerisissa ongelmanratkaisussa ja funktioiden kulun tutkimisessa. Keskeisiä sisältöjä ovat Newton-Raphson menetelmä ja Newton-Cotes kaavat.

MAA13 DIFFERENTIAALI- JA INTEGRAALILAS-KENNAN JATKOKURSSI

Kurssin tavoitteena on syventää differentiaali- ja integraalilaskennan teoreettisten perusteiden tuntemusta sekä oppia integraalilaskennan erityistaitoja. Keskeisiä käsitteitä ovat mm. jatkuvuus, derivoituvuus, käänteisfunktio, kahden muuttujan funktio ja epäoleellinen integraali. Kurssilla tutkitaan lisäksi lukujonon raja-arvoa, sarjoja ja niiden summia.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

MAY2 MATEMATIIKAN VARIKKOKURSSI

Kurssi suoritetaan pitkäkestoisena ja hajautettuna lisätukena matematiikan opintoihin. Kurssin sisältöjä määritellään opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Opiskelijat, joilla on vaikeuksia, tai opiskelijat, jotka haluavat erityisenä harrastuneisuutenaan kehittää matemaattista osaamistaan, etenevät yksilöllisesti tuetussa oppimisympäristössä yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

MAY3 SÄHKÖISTYVÄ MATEMATIIKKA

Kurssilla perehdytään kokeillen ja harjoitellen matematiikan sähköistyvään ja tietotekniseen toimintaympäristöön. Kurssilla opetellaan käyttämään matematiikan erilaisia työvälineohjelmia, matematiikan kirjoittamista kaavaeditoreilla sekä koostamaan ratkaisut hyödyntäen erilaisia tieto- ja viestintäteknologisia mahdollisuuksia.

MAA14 KERTAUSKURSSI 1&2

Kurssi suoritetaan kahden lukuvuoden aikana. Kurssi koostuu kahdesta kurssin puolikkaasta. Ensimmäisen opintovuoden viimeisessä jaksossa kerrataan ensimmäisen opintovuoden kurssitarjonnassa olleita kursseja (19h) ja toisen opintovuoden viimeisessä jaksossa kerrataan toisen opintovuoden kursseja (19h). Nämä kaksi kertausjaksoa yhdessä muodostavat kurssin MAA14. Kurssin tavoitteena on kerrata ja vahvistaa lukiomatematiikan taitoja.

MAA15 KERTAUSKURSSI MAA

Kurssin tavoitteena on kerrata ja vahvistaa matematiikan taitoja kaikilla osa-alueilla. Tutustutaan mm. ylioppilaskirjoitusten ja erilaisten pääsykokeiden tehtäviin ja niiden problematiikkaan sekä niissä vaadittavaan osaamiseen. Matematiikkaan perehdytään syvällisemmin ja kokonaisuutena. Tavoitteena on oppia soveltamaan ja käyttämään opittuja tietoja ja taitoja monipuolisesti. Kurssi suoritetaan tavallisesti viimeisessä jaksossa ennen ylioppilaskirjoituksia

MAA16 KOMPLEKSILUVUT JA FUNKTIOTEORIA

Kurssilla perehdytään kompleksilukujen algebraan, kompleksisiin juuriin sekä kompleksifunktioihin ja kompleksitason geometriaan. Lisäksi käsitellään differentiaali- ja integraalilaskentaa syvällisemmin ja ongelmia opitaan ratkomaan tietokonetta ja erilaisia työväline-ohjelmistoja käyttäen. Tavoitteena on lisätä valmiuksia selvittää hyvin lukion päättötasoa edellyttävistä teoreettisistakin ongelmista ja tehtävistä.

MAA17 MATRIISILASKENTA JA VEKTORIANALYYSI

Kurssilla perehdytään matematiikan ole-mukseen syvällisemmin sekä tutustutaan matematiikan sovelluksiin nykiteknologiassa. Kurssilla käsitellään mm. vektorilaskentaa, matriisilaskentaa ja vektorianalyysiä sekä funktioiden approksimointia. Lisäksi käsitellään erilaisia sovelluksia mm. kemiallinen reaktioyhtälö, virtapiiri, sanoman salaus ja dekodaus, GPS-paikannusjärjestelmä sekä esim. antennitekniikka. Ohjelmistona on mm. SciLab. Kurssi tukee lukio-opintoja ja tarjoaa erityisesti mahdollisuuden helpottaa korkeakouluopintojen aloittamista ja madaltaa jatko-opintojen aloituskynnystä.

OPPIMÄÄRÄN VAIHTAMINEN MAA --> MAB

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen kurssien hyväksilukemisessa ovat voimassa seuraavat vastaavuudet:

MAA2 – MAB2	MAA8 – MAB4
MAA3 – MAB3	MAA10 – MAAB5
MAA6 – MAB7	

Pitkällä matematiikalla suoritettujen kurssin numeroarvosana siirtyy sellaisenaan vastaavan lyhyen matematiikan arvosanaksi. Kuitenkin opiskelijalla on oikeus yrittää korottaa kyseisiä kurssi-arvosanoja osallistumalla kerran lyhyen matematiikan vastaavan kurssin kokeeseen. Lukion kokonaiskurssikertymään kukin kurssi lasketaan vain kerran (esim. MAA2 tai MAB2).

MATEMATIIKKA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ

PAKOLLISET KURSSIT

MAY1 LUVUT JA LUKUJONOT

Kurssin tavoitteena on vahvistaa peruslaskutaitoja sekä prosenttilaskennan ja potenssiopin taitoja. Kurssilla opiskellaan erilaisiin lukujonoihin liittyviä perusasioita sekä logaritmi ja logaritmin ja potenssin yhteys. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat myös yhtälö, funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta.

MAB2 LAUSEKKEET JA YHTÄLÖT

Kurssilla kerrataan peruslaskutoimituksia sekä opetellaan lausekkeiden ja yhtälöiden käsittelyä ja soveltamista. Kurssilla opetellaan myös suoraan ja kääntäen verrannollisuutta sekä tutustutaan toisen asteen funktioon ja yhtälöön.

MAB3 GEOMETRIA

Kurssilla käsitellään sekä tason että kolmiulotteisen avaruuden geometriaa. Keskeistä on pituuksien, pinta-alojen ja tilavuuksien määrittäminen. Opetellaan mallintamaan tilanteita geometrian avulla ja edelleen ratkaisemaan syntyneitä ongelmia käyttäen yhdenmuotoisuutta, trigonometriaa ja Pythagoraan lausetta.

MAB4 MATEMAATTISIA MALLEJA

Kurssilla tutkitaan lineaarista ja eksponentiaalista mallia sekä lukujonoa matemaattisena mallina. Opitaan ratkaisemaan potenssi- ja eksponenttityhtälöitä.

MAB5 TILASTOT JA TODENNÄKÖISYYS

Kurssilla perehdytään todennäköisyyslaskennan ja kombinatoriikan perusteisiin sekä harjaannutaan käsittelemään ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja. Kurssilla arvioidaan erilaisia regressiomalleja mm taulukkolaskentaohjelman avulla ja tehdään ennusteita mallien avulla. Kurssilla käytetään sähköisiä apuvälineitä tiedon hakemiseen, käsittelyyn ja tutkimiseen sekä diskreettien jakaumien tunnuslukujen määrittämiseen ja todennäköisyyslaskennassa.

MAB6 TALOUSMATEMATIIKKA

Kurssilla syvennetään prosenttilaskennan taitoja, kehitetään opiskelijan matemaattisia valmiuksia oman talouden suunnittelussa, vahvistetaan laskennallista pohjaa yrittäjyyden ja taloustiedon opiskelussa. Kurssilla opetellaan käyttämään teknisiä apuvälineitä laskelmien tekemisessä ja yhtälöiden ratkaisemisessa. Perehtytään esim. indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina- ja verotuslaskuihin.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

MAB7 MATEMAATTINEN ANALYYSI

Kurssilla tutustutaan funktion muutosnopeuteen graafisin ja numeerisin menetelmin. Opitaan derivaatan käsite ja käyttö funktion kulun tutkimisessa ja ääriarvotehtävissä.

MAB8 TILASTOT JA TODENNÄKÖISYYS II

Kurssilla vahvistetaan ja monipuolistetaan tilastojen käsittelytaitoja. Harjoitellaan teknisiä apuvälineitä digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa.

KOULUKOHTAINEN KURSSI

MAY2 MATEMATIIKAN VARIKKOKURSSI

Kurssi suoritetaan pitkäkestoisena ja hajautettuna lisätukena matematiikan opintoihin. Kurssin sisältöjä määritellään opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Opiskelijat, joilla on vaikeuksia, tai opiskelijat, jotka haluavat erityisenä harrastuneisuutenaan kehittää matemaattista osaamistaan, etenevät yksilöllisesti tuetussa oppimisympäristössä yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

MAY3 SÄHKÖISTYVÄ MATEMATIIKKA

Kurssilla perehdytään kokeillen ja harjoitellen matematiikan sähköistyvään ja tietoteknistyvään toimintaympäristöön. Kurssilla opetellaan käyttämään matematiikan erilaisia työvälineohjelmia, matematiikan kirjoittamista kaavaeditoreilla sekä koostamaan ratkaisut hyödyntäen erilaisia tieto- ja viestintäteknologisia mahdollisuuksia.

MAB9 KERTAUSKURSSI MAB

Kurssilla kerrataan pakollisten kurssien sisältöjä, tutustutaan lähemmin ylioppilaskokeen luonteeseen ja erilaisiin tehtävätyyppeihin. Kurssilla saadaan valmiuksia mm. ylioppilaskirjoituksia varten.

BIOLOGIA

PAKOLLISET KURSSIT

B11 ELÄMÄ JA EVOLUUTIO

Kurssilla perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin, ja opitaan tuntemaan solun rakennesosat ja solun keskeiset toiminnot. Kurssilla tutustutaan myös biologian tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteellistä ajattelua. Keskeinen näkökulma kurssilla on evoluutio ja sen mekanismien (luonnonvalinta, isolatio, sattuma) ymmärtäminen.

B12 EKOLOGIA JA YMPÄRISTÖ

Kurssi tarkastelee ekologian perusteita ja elämän monimuotoisuutta sekä sen uhkia Suomessa ja muualla maailmassa. Keskeisinä teemoina ovat luonnon monimuotoisuutta uhkaavat tekijät ja mahdollisuudet suojella monimuotoisuutta. Kurssi perehdyttää myös muihin ekologiisiin ympäristöongelmiin. Kurssilla tehdään itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa pienimuotoinen ekologiaa tai ympäristön tilaa koskeva tutkimus tai kehittämisprojekti.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

B13 SOLU JA PERINNÖLLISYYS sMed

Kurssilla opiskellaan solujen rakennetta, kemiallista toimintaa ja lisääntymistä. Fotosynteesi, soluhengitys, proteiinisynteesi ja sen säätely sekä DNA:n rakenne ja toiminta ovat keskeisiä sisältöjä. Lisäksi vertaillaan esi- ja aivotumaisten eliöiden solun ja kromosomin rakennetta ja toimintaa. Kurssilla myös perehdytään perinnöllisyystieteen lainalaisuuksiin risteytystehtävien avulla. Opiskeluun kuuluu muutamia laborointeja ja mahdollisesti tutkimiskäynti Tampereen yliopiston lääketieteen ja biotieteiden tiedekuntaan.

B14 IHMISEN BIOLOGIA sMed

Kurssilla perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan (elimistöjen rakenne ja toiminta):

lisääntyminen, yksilönkehitys, immunologia, hermosto ja aistit, hormonit, erityselimistö ja kaikki ruuansulatukseen liittyvä sekä tuki- ja liikuntaelimistö. Kurssin voi suorittaa minä opiskeluvuonna tahansa, mutta se sopii erinomaisesti toiselle vuosikurssille.

B15 BIOLOGIAN SOVELLUKSET sMed

Kurssilla tutustutaan mikrobeihin ja verrataan esitumaisten ja aivotumaisten eliöiden soluja sekä geenien rakennetta ja toimintaa. Tämä on tarpeen, jotta voidaan ymmärtää geeninsiirtotekniikan vaiheet, kun geeninsiirtäjänä käytetään virusta tai bakteerin plasmidia. Tutustumme myös perinteiseen bioteknologiaan, kuten hiivan käyttöön leipomisessa ja alkoholin valmistamisessa. Kurssilla opskeltavia modernin bioteknologian menetelmiä pääsemme kokeilemaan BioMediTechin tutkimuslaboratorioissa kurssilla B19 Molekyylibioteknologia (sMed). Kurssilla B15 eristetään DNA:ta ja risteytetään perinnöllisten sairauksien tutkimuksissa yleisiä koe-eläimiä: banaanikärpäsiä. Kurssille pääsyn ehtona on hyväksytysti suoritettu B11 kurssi. Myös kurssin B13 suoritus ennen kurssia B15 on suositeltavaa.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

B16 BIOLOGIAN KERTAUSKURSSI ABEILLE

Kurssia suositellaan erityisesti abiturienteille. Kurssilla kerrataan biologian pakollisten ja valtakunnallisten kurssien keskeisiä sisältöjä. Harjoitellaan selkeitä ja perusteltuja biologian vastausten kirjoittamista ylioppilaskirjoitusten biologian reaallikoetta varten. Kurssilla myös syvennetään jonkin verran aiemmin opiskeltujen kurssien tietoja. Kurssilla annetaan tietoa biologian tieteenaloihin liittyvistä ammateista ja niiden merkityksestä tulevaisuudessa.

B17 EKOLOGIAN MAASTOKURSSI

Kurssi on biologian tutkimuskurssi. Opiskelijat valitsevat muutaman hengen ryhmässä ekologisen tutkimusaiheen ja tekevät siitä tutkimussuunnitelman. Varsinainen maastotutkimus tehdään Helsingin yliopiston Hyttiälän

metsäasemalla, jossa opiskelijat toteuttavat tutkimussuunnitelmansa maastossa. Samalla tutustutaan metsäaseman SMEAR-laitoksen ilmakehän tutkimushankkeisiin. Kurssilla perehdytään käytännön työssä biologisen tutkimuksen suunnitteluun, toteutukseen, tulosten analysointiin ja johtopäätösten tekemiseen. Myös yleisimmät metsä- ja suokasvit tulevat tutuiksi. Opiskelijat maksavat Hyytiälän metsäaseman majoituksen ja ruuan itse. Kurssin voi suorittaa 1-3 opiskeluvuonna.

B18 BIOLOGIAN JA KEMIAN LABOROINTIKURSSI sMed

Kurssilla opitaan jatko-opinnoissa tarvittavia kokeellisten luonnontieteiden tietoja, taitoja ja valmiuksia, ja opiskelija ymmärtää, että selvää ainejakoa kemian ja biologian välille on vaikea tehdä. Kurssin käyneet osaavat kokeellisen työskentelyn ja muun aktiivisen tiedonhankinnan avulla etsiä tietoa elämän ja ympäristön kannalta tärkeistä ilmiöistä ja aineiden ominaisuuksista. Arviointi perustuu opiskelijan aktiivisuuteen ja kykyyn tehdä erilaisia laborointeja ohjeiden mukaan. Lisäksi arvioidaan opiskelijan kykyä laatia laboroinneista kattavia työselostuksia. Koska kurssi on työkurssi, arvioidaan myös opiskelijan taitoja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Kurssista ei ole koetta.

B19 MOLEKYLIBIOTEKNOLOGIA sMed

Kurssilla tutustutaan molekyylibioteknologian laborointimenetelmiin, -välineisiin ja -laitteisiin Tampereen yliopiston lääketieteen ja terveysteknologian laboratorioissa. Opiskelijat harjaantuvat tarkkuuteen siirtämällä linnun geenin kolibakteeriin sekä tutkimalla tuottuneita proteiineja noudattaen yksityiskohtaisia laborointiohjeita. Laboroinneista saa työtodistuksen. Opiskelijat tutustuvat jatko-opintomahdollisuuksiin lääketieteen ja terveysteknologian aloilla. Kurssiin osallistuminen edellyttää kurssin BI3 tai BI5 hyväksytyä suoritusta. Kurssi on tarjolla vuorovuosin B10 Syvän biologia kurssin kanssa. Molekyylibioteknologia on tarjolla lukuvuonna 2019-2020 ja BI10 Syvän biologia 2020-2021.

BI11 YMPÄRISTÖPSYKOLOGIA JA EKOLOGIA

Kurssilla perehdytään ympäristöpsykologian näkökulmaan luonnon elvyttävistä vaikutuksista. Opiskelijat tutkivat luonnon ja rakennetun ympäristön fyysisiä ja psyykkisiä vaikutuksia kehoon ja mieleen. Samalla opitaan lähiseudun metsä- ja järviluonnon eliölajeja. Opiskelijat ymmärtävät psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin vuorovaikutuksen ja osaavat parantaa omaa hyvinvointiaan. Lisäksi he harjaantuvat ohjaamaan muita voimaan paremmin erilaisin luonnossa toteutettavien aktiviteettien avulla.

MAANTIEDE

Pakollinen kurssi GE1 suoritetaan toisen opiskeluvuoden aikana. GE2 kurssin voi suorittaa jo ensimmäisenä opiskeluvuotena.

PAKOLLISET KURSSIT

GE1 MAAILMA MUUTOKSESSA

Kurssi perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ongelmien tarkasteluun. Kurssin aikana seurataan ajankohtaisuutisointia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan globaaleja riskialueita sekä luonnonriskien, ympäristöriskien että ihmiskunnan riskien kannalta. Kurssi käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä ja mahdollisuuksia hillitellä, varautua, ennakoida sekä sopeutua riskeihin. Keskeisiä näkökulmia ovat ekososiaalinen kestävyys, kiertotalous ja globaalit kehityksy-symykset.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

GE2 SININEN PLANEETTA

Kurssilla tarkastellaan luonnonmaantieteen ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisenä näkökulmana ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Kurssilla tutustutaan luonnonmaantieteen tutkimusmenetelmiin ja harjoitellaan geomedian avulla tulkitsemaan luonnonmaisemia ja niiden syntyä. Kurssi perehdyttää luonnonmaantieteellisen tiedon käyttöön yhteiskunnassa ja arkielämässä.

GE3 YHTEINEN MAAILMA

Kurssilla tarkastellaan ihmismaantieteen ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta. Valtiot opiskellaan maanosittain. Keskeisenä näkökulmana on alueellisen identiteetin muodostuminen, väestönkasvu, kaupungistuminen, globalisaatio sekä luonnonvarojen tarjoamat mahdollisuudet. Kurssilla tutustutaan ihmismaantieteen tutkimusmenetelmiin ja harjoitellaan geomedian avulla tulkitsemaan ihmistoimintaa maapallon eri alueilla.

GE4 GEOMEDIA

Kurssia suositellaan erityisesti abiturienteille. Kurssilla laaditaan oma aluetutkimus valtiosta tai kunnasta. Aluetutkimustyössä kerrataan valtakunnallisten kurssien luonnon- ja ihmismaantieteen asiat (GE2 ja GE3) sekä GE1 kurssin hasardeja. Tavoitteena on oppia kartografian perusteet ja syventää kartanlukutaitoja. Kurssilla opitaan geoinformatiikan ja paikkatiedon perusteita. Geoinformatiikka tutkii paikkatietoaineistojen, paikkatietojärjestelmien, paikannusteknologian ja kaukokartoitusmenetelmien avulla ympäristön tilaa, seuraa alueiden käyttöä ja on oiva apuväline vapaa-ajallakin. Opimme käyttämään kurssilla erilaisia paikkatietosovelluksia niin tietokoneilla kuin mobiililaitteillakin. Satelliittipaikannus on yksi tapa määrittää paikan sijainti ja kurssilla opit käyttämään GPS-paikanninta. Opiskelija perehtyy myös aluesuunnitteluun ja valtioiden kehittyneisyyseroja vertaaviin mittareihin.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

GE5 KEHITYSMAAMAANTIEDE (EI OPIKIRJAA)

Kurssilla tutkitaan kehittyvien maiden sijaintia sekä niiden historiallista, alueellista ja taloudellista asemaa. Kurssilla perehdytään eri näkökulmista mm. joihinkin ajankohtaisiin kehittyvien maiden ongelmiin kuten naisten ja lasten asema. Mahdolliset vierailijat tuovat lisätietoa kurssille. Lisäksi opitaan kriittistä suhtautumista median antamaan mielikuvaan kehittyvistä maista sekä ottamaan perustellusti kantaa ajankohtaisiin kehittyvien maiden kysymyksiin.

GE6 KAUPUNKIMAANTIEDE

Kurssilla perehdytään kaupunkien rakenteeseen, syntyyn ja toimintaan ihmis- ja aluemaantieteen näkökulmasta ja opitaan aluesuunnittelun käytännön toimia. Opiskelija saa valita tutkimuskohteekseen kaupungin, jossa on käynyt (esimerkiksi Berliini, Madrid) ja selvittää sen nykyisen rakenteen ja sen muuttumisen ajan myötä. Vaihtoehtona on suunnitella Tampereelle tyhjälle tontille siihen sopiva kohde. Opiskelijalla on mahdollisuus toteuttaa kaupunkisuunnittelua myös poikkitieteellisesti perehtyen historiaan, yhteiskuntaoppiin tai kuvataiteeseen.

FYSIIKKA

PAKOLLINEN KURSSI

FY1 FYSIIKKA LUONNONTIETEENÄ

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan sekä ymmärtää, kuinka luonnontieteellinen tieto rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta. Kurssilla tutustutaan aineen ja maailmankaikkeuden rakenteiden peruskäsitteisiin. Ei oppikirjaa.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

FY2 LÄMPÖ

Kurssin tavoitteena on oppia käyttämään ja soveltamaan lämpöilmiöiden käsitteitä joka-päiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä sekä oppia tutkimaan aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä.

FY3 SÄHKÖ

Kurssin tavoitteena on oppia käyttämään ja soveltamaan sähköön liittyviä käsitteitä joka-päiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä. Kurssilla tutkitaan kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdään sähköopin perusmittauksia. Tavoitteena on harjaantua matemaattisessa mallintamisessa ja suureytälöiden käyttämisessä.

FY4 VOIMA JA LIIKE

Kurssin tavoitteena on oppia käyttämään ja soveltamaan voiman ja liikkeen käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä sekä oppia ymmärtämään säilymlakien merkitys fysiikassa. Kurssilla tutkitaan kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä ja harjaannutaan graafisten esitysten käyttämisessä ja tuottamisessa.

FY5 JAKSOLLINEN LIIKE JA AALLOT

Kurssilla perehdytään värähdys- ja aalto-liikkeen perusteisiin tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä. Keskeisiä sisältöjä ovat fysiikan merkitys lääketieteessä ja musiikissa, tasainen ympyräliike, gravitaatiovuorovaikutus, harmoninen voima ja värähdysliike, aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen, aaltoliikkeen heijastuminen, taittuminen, diffraktio, interferenssi ja seisovat aallot, ääni aaltoliikeilmiönä sekä mallien ja simulaatioiden suhde todellisuuteen.

FY6 SÄHKÖMAGNETISMI

Kurssin tavoitteena on oppia käyttämään ja soveltamaan sähkömagnetismiin ja valoon liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä. Tavoitteena on harjaantua ilmaisemaan itseään fysiikalle ominaisilla tavoilla ja analysoimaan eri tietolähteiden argumentointia. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa, magnetismi, varatun hiukkasen liike sähkö- ja magneettikentässä, sähkömagneettinen induktio, magneettivuoto, induktiolaki ja Lenzin laki, generaattori, muuntaja, vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla, sähkömagneettisen säteilyn spektri, valon heijastuminen, taittuminen, interferenssi ja diffraktio sekä tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsennetty kuvaaminen.

FY7 AINE JA SÄTEILY

Kurssin tavoitteena on oppia käyttämään ja soveltamaan aineen ja säteilyn käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteis-

kunnan ja teknologian ilmiöissä. Kurssilla syvennetään kokonaiskuvaa fysiikasta aineen ja maailmankaikkeuden rakennetta selittävänä tieteenä. Keskeisiä sisältöjä ovat energian ja sähkömagneettisen säteilyn kvanttuminen, aaltoliikkas dualismi, atomiytimen rakenne, ydinreaktiot, radioaktiivisuus, säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

FY8 ABIN FYSIIKKA

Kurssilla kerrataan ja syvennetään lukion fysiikan oppimäärää, syvennetään käsitystä fysiikasta luonnontieteenä, harjoitellaan jäsennehtyn vastauksen tekemistä ja valmis- taudutaan jatko-opintoihin fysiikan osalta.

FY9 IHMISEN FYSIIKKA

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää, että ihmiskehon toimintoja ja aistifysiologiaa voidaan mallintaa fysiikan avulla. Keskeisiä sisältöjä ovat ihmisen aistifysiologia fysiikan näkökulmasta, erityisesti näkö- ja kuuloaisti, kehon mekaniikka, lämmönsäätely ja kehon lämpötasapaino, ihminen ja sähkö, hermosolujen sähköinen toiminta, ihminen ja ionisoiva/ionisoimaton säteily, kuvantamismenetelmiä: ultraääni, röntgenkuvaus, magneettikuvaus ja radioaktiivisuus lääketieteellisessä fysiikassa. Kurssilla laaditaan tutkielma itse valitusta aiheesta ja mahdollisuuksien mukaan vierailaan TAYSin kuvantamiskeskuksessa.

Kurssi FY9 toteutetaan seuraavan kerran lukuvuonna 2021-2022.

FY10 FYSIIKAN TIEDEKOULU

Kurssilla toteutetaan vierailu kotimaiseen tai ulkomaiseen tutkimuslaitokseen, kuten kotimaiseen yliopistoon tai CERNiin sekä tutustutaan vierailukohteen toimintaan ja tutkimukseen. Kurssi toteutetaan pääsääntöisesti lukujärjestyksen ulkopuolella erikseen sovittuina ajankohtina.

KEMIA

PAKOLLINEN KURSSI

KE1 KEMIAA KAIKKIALLA

Kurssilla tutustutaan keskeisiin käsitteisiin atomin rakenteesta ja jaksollisesta järjelmästä. Kurssilla opiskellaan ja tutkitaan alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksien selittämistä aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

KE2 IHMISEN JA ELINYMPÄRISTÖN KEMIAA

Kurssilla käsitellään orgaanisten yhdisteiden, kuten hiilivetyjen, happi- ja typpi yhdisteiden rakenteiden mallintamista, avaruusgeometriaa ja isomeriaa sekä ominaisuuksien selittämistä rakenteen avulla. Lisäksi tutustutaan ainemäärän ja pitoisuuden käsitteisiin.

KE3 REAKTIOT JA ENERGIA

Kurssilla tarkastellaan erilaisia reaktiotyyppejä, mekanismeja ja sovelluksia sekä perehdytään reaktioyhtälön laskennalliseen tulkitaan. Kurssilla tutustutaan kaasujen yleiseen tilanyhtälöön, energianmuutoksiin kemiallisessa reaktiossa sekä reaktionopeuteen ja siihen vaikuttaviin tekijöihin.

KE4 MATERIAALIT JA TEKNOLOGIA

Kurssilla perehdytään hapettumispelkistymis-reaktioihin, sähkökemialliseen jännitesarjaan, normaalipotentiaaliin, kemialliseen pariin ja elektrolyysiin. Kurssilla tutustutaan metalleihin ja epämetalleihin sekä niiden happi- ja vety-yhdisteisiin. Lisäksi käsitellään biopolymeerejä ja synteettisiä polymeerejä.

KE5 REAKTIOT JA TASAPAINO

Kurssin tavoitteen on oppia kemiallisen reaktion tasapaino ja tasapainoreaktioiden lasku-tekniikat sekä tasapainoon liittyvät graafiset esitykset. Kurssiin kuuluvat protolyysireaktiot ja vesiliuoksen pH:n laskeminen, suolaliuokset ja liukoisuustasapainojen laskeminen.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

KE6 ABIKURSSI

Kurssin tavoitteena on kerrata ja vahvistaa kemian keskeisiä sisältöjä osaamista (KE1-KE5). Tutustutaan kemian preliminääri- ja yo-kokeiden luonteeseen ja erilaisiin tehtävä-tyyppeihin

KE7 BI+KE LABOROINTIKURSSI

Kurssilla opitaan jatko-opinnoissa tarvittavia kokeellisten luonnontieteiden tietoja, taitoja ja valmiuksia, ja opiskelija ymmärtää, että selvää ainejakoa kemian ja biologian välille on vaikea tehdä. Kurssin käyneet osaavat kokeellisen työskentelyn ja muun aktiivisen tiedonhankinnan avulla etsiä tietoa elämän ja ympäristön kannalta tärkeitä ilmiöistä ja aineiden ominaisuuksista. Arviointi perustuu opiskelijan aktiivisuuteen ja kykyyn tehdä erilaisia laborointeja ohjeiden mukaan. Lisäksi arvioidaan opiskelijan kykyä laatia laboroinneista kattavia työselostuksia.

Koska kurssi on työkurssi, arvioidaan myös opiskelijan taitoja toimia erilaisissa vuorovai-
kutustilanteissa. Kurssista ei ole koetta.

KE8 IHMISEN KEMIA

Kurssilla tutustutaan ihmiskehon toimintaan kemian näkökulmasta. Syvennetään tietoja biomolekyylien rakenteesta ja reaktioista. Perehdytään aineenvaihduntaan ja kehossa tapahtuviin reaktioihin.

EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO

Evankelis-luterilaisen uskonnon pakolliset kurssit toteutetaan joka vuosi, syventävät kurssit vuorovuosin.

PAKOLLISET KURSSIT

UE1 USKONTO ILMIÖNÄ -KRISTINUSKON, JUUTALAISUUDEN JA ISLAMIN JÄLJILLÄ

Kurssilla perehdytään uskontoon ilmiönä ja kulttuurin osana. Tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiin juuriin, niiden keskeisiin piirteisiin ja vaikutuksiin maailmassa. Keskustellaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä. Pohditaan moniuskontoisuutta ja monikulttuurisuutta sekä tutustutaan uskontodialogiin.

UE2 MAAILMANLAAJUINEN KRISTINUSKO

Kurssilla opiskellaan kristillisen kirkon historian pääkohdat ja tutustutaan tämän hetken kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Perehdytään kristinuskon ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa ja opitaan analysoimaan ajankohtaista kristinuskoon liittyvää keskustelua. Kurssilla vieraillaan mahdollisuuksien mukaan eri yhteisöissä ja kutsutaan vierailijoita. Kurssilla pyritään tekemään joka toinen vuosi opintomatka Heinävedelle ortodoksiseen Uuden Valamon luostariin.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

UE3 MAAILMAN USKONTOJA JA USKONNOLLISIA LIIKKEITÄ

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2019-20, 2021-22.

Kurssilla tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin ja niiden vaikutukseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Tutustutaan luonnonuskontojen ja uusien uskonnollisten liikkeiden keskeisiin piirteisiin ja taustoihin. Kurssilla kehitetään valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä. Kurssilla vieraillaan mahdollisuuksien mukaan uskonnollisissa yhdyskunnissa sekä kutsutaan vierailijoita.

UE4 USKONTO SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2020-21 ja 2022-2023.

Kurssilla tutustutaan manipuloivasti uskontojen vaikutukseen nyky-Suomessa. Kurssilla opitaan analysoimaan uskonnonvapautteen ja uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua. Osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti. Kurssilla pyritään tekemään joka toinen vuosi opintomatka Heinävedelle ortodoksiseen Uuden Valamon luostariin.

Lukion uskonnon oppimäärän keskeinen aines sisältyy kursseihin UE1-UE4. Loput kurssit ovat luonteeltaan syventäviä!

UE5 USKONNOT TIETEESSÄ, TAITEESSA JA POPULAARIKULTTUURISSA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2019-20, 2021-22.

Kurssilla opitaan hahmottamaan uskonnon tutkimuksen menetelmiä sekä uskonnon ja taiteen suhdetta. Tutustutaan uskonnolliseen symboliikkaan ja uskonnollisten teemojen käsittelyyn taiteessa ja populaarikulttuurissa. Tutustutaan muinaissuomalaisen uskonnon ja kristinuskon vaikutuksiin suomalaisessa kulttuuriperinnössä.

UE6 USKONNOT JA MEDIA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2020-21 ja, 2022-23.

Kurssilla tutustutaan uskontoihin liittyviin ajankohtaisiin teemoihin mediassa ja opitaan analysoimaan uskonnon ja median suhteita. Opitaan myös kriittisesti arvioimaan uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä. Kurssilla osallistutaan uskontoon liittyvän mediasisällön tuottamiseen tai laaditaan media-analyysi.

KOULUKOHTAINEN KURSSI

UE7 USKONNON KERTAUSKURSSI

Kurssilla kerrataan uskonnon kurssien keskeiset sisällöt; siihen voidaan liittää myös opiskelijan itsensä valitsemia teemoja ja työtapoja. Kurssi suoritetaan itsenäisesti (esimerkiksi verkkokurssina) ja arvioidaan merkinnällä hyväksytty/hylätty.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämänsomustiedon pakolliset kurssit toteutetaan vuorovuosina. Syventäviä kursseja tarjotaan joka toinen vuosi.

PAKOLLISET KURSSIT

ET1 MAAILMANKATSOMUS JA KRIITTINEN AJATTELU

Toteutetaan lukuvuosina 2020-21, 2022-23

Kurssilla tutustutaan maailmankatsomuksiin käsitteisiin ja niiden käyttöön. Keskustellaan maailmankatsomuksen muotoutumisesta ja omasta maailmankatsomuksesta. Selvitetään tieteellisen, ei-tieteellisen ja epätieteellisen maailmankuvan eroja ja opetellaan tarkastelemaan kriittisesti erilaisia uskomuksia ja medioiden tarjoamaa informaatiota niistä.

ET2 IHMINEN, IDENTITEETTI JA HYVÄ ELÄMÄ

Toteutetaan lukuvuosina 2019-20, 2021-22.

Kurssilla tutustutaan erilaisiin ihmiskäsityksiin ja arvioidaan, miten ne vastaavat erilaisiin ihmiselämän keskeisiin kysymyksiin. Pohditaan omaa identiteettiä ja opitaan ymmärtämään ihmisarvon sekä ihmisoikeusajattelun perustava eettinen merkitys. Tutustutaan erilaisiin käsityksiin hyvästä elämästä ja arvioidaan niiden takana olevia maailmankatsomuksellisia perusteita.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

ET3 YKSIÖ JA YHTEISÖ

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2019-20, 2021-22.

Kurssilla pohditaan yhteisön merkitystä ihmisyydelle ja omalle identiteetille. Tutkitaan sosiaalisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä. Pyritään jäsentämään omaa asemaa ja vaikutusmahdollisuuksia yhteisöissä ja valtiossa. Pohditaan ihmisoikeuksien sekä uskonnon- ja omantunnonvapauden, demokratian ja oikeudenmu-

kaisuuden lähtökohtia ja periaatteita. Pyritään kasvattamaan valmiutta omalla toiminnalla vaikuttaa yhteiskuntaan.

ET4 KULTTUURIT KATSOMUKSEN MUOVAAJINA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2018-19, 2020-21.

Kurssilla opitaan ymmärtämään kulttuurin merkitystä ihmisyydelle ja omalle elämänsomukselle. Käsitellään suomalaisuutta historiallisesti rakentuvana jatkumona, johon kuuluu sisästä moninaisuutta ja vähemmistökuultuureja. Opitaan ymmärtämään, että kulttuurit ovat vuorovaikutuksessa keskenään.

ET5 KATSOMUSTEN MAAILMA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2019-20, 2021-22.

Kurssilla opetellaan lukemaan, tulkitsemaan ja ymmärtämään erilaisia uskonnollisia ja uskonottomia maailmankatsomuksia ja vertaamaan niitä omaan elämänsomukseen. Tutustutaan uskontojen ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen ja määrittelyyn. Opetellaan hallitsemaan käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla voidaan analysoida maailmankatsomuksellisia järjestelmiä.

ET6 TEKNOLOGIA, MAAILMANKATSOMUKSET JA IHMISKUNNAN TULEVAISUUS

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2018-19, 2020-21.

Kurssilla opetellaan tunnistamaan nykyisten maailmankatsomusten kannalta merkittäviä historiallisia käännteitä ja ymmärtämään kulttuurien ja yhteiskuntien satunnaista ja rakentunutta luonnetta. Tutustutaan erilaisiin suhtautumistapoihin teknologiaa ja sen kehitystä kohtaan ja pyritään ymmärtämään teknisen kehityksen aiheuttamia muutoksia ympäristössä ja yhteiskunnassa. Pyritään arvioimaan teknologian roolia kestävässä tulevaisuuden rakentamisessa.

FILOSOFIA

Filosofian pakolliset kurssit toteutetaan joka vuosi, syventävät kurssit vuorovuosin.

PAKOLLISET KURSSIT

FI1 JOHDATUS FILOSOFISEEN AJATTELUUN

Kurssilla tutustutaan filosofisen ajattelun luonteeseen, filosofiseen keskusteluun ja filosofisiin ongelmiin. Opitaan arvioimaan väitteiden totuutta ja argumentaatiota eli perusteluja. Opiskellaan perustavia olemiseen liittyviä ja tieto-opillisia erotteluja ja opetellaan arvioimaan erilaisia tiedollisia uskomuksia.

FI2 FILOSOFINEN ETIIKKA

Kurssilla selvitetään, mitä moraali ja sitä tutkiva etiikka ovat ja miten niitä voidaan perustella. Pohditaan, mitä tarkoittaa, kun puhumme hyvästä tai arvokkaasta. Opiskellaan normatiivisen etiikan teorioita: hyve-, velvollisuus- ja seurausetiikkaa sekä tutustutaan esimerkkien avulla soveltavaan etiikkaan.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

FI3 YHTEISKUNTAFILOSOFIA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2020-21 ja 2022-2023

Kurssilla tutustutaan yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin sekä perusnäkömyksiin yksilön suhteesta yhteisöihin, yhteiskuntaan ja valtioon. Eritellään oikeudenmukaisuutta, vallankäyttöä ja työnjakoa yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa. Opitaan soveltamaan opittua ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

FI4 TIEDON JA TODELLISUUDEN FILOSOFIA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2019-20, 2021-22

Kurssilla syvennetään metafysiikan ja tietoteorian keskeisiä kysymyksiä, kuten: Mitä oleminen ja maailma ovat? Mitä tieto on

ja mihin se perustuu? Opiskellaan erilaisia käsityksiä tiedon luotettavuudesta ja totuudesta. Tutustutaan tieteellisen tutkimuksen periaatteisiin, käsitteisiin ja menetelmiin sekä etsitään tieteellisen tiedon rajoja.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

FI5 ITÄMAINEN FILOSOFIA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2018-19, 2020-21.

Kurssilla tutustutaan filosofian itämaiseen perinteeseen. Käsitellään filosofian suhdetta kieleen, käytännön kokemukseen ja uskontoon. Tutustutaan Intian viisauasperinteisiin, buddhalaiseen ajatteluun, kiinalaiseen filosofiaan sekä zeniin.

FI6 TALOUS JA ETIIKKA

Kurssi on tarjolla lukuvuosina 2019-20 ja 2021-22

Kurssilla pyritään laajentamaan opiskelijoiden näkemyksiä kaupankäynnin eri ulottuvuuksista ja niiden yhteyksistä kulttuurin syviin rakenteisiin. Opitaan arvioimaan kriittisesti talouselämän toimintaa ja talouselämän taustalla vaikuttavia arvoja ja motiiveja sekä perustelemaan omia näkemyksiä. Kurssin aikana pohditaan myös esim. seuraavia kysymyksiä: Onko talous väline- vai itseisarvo? Onko talouskasvulle vaihtoehtoja? Mikä on yritysten yhteiskuntavastuu? Millaista on suomalainen työelämä ja siinä selviytyminen?

FI7 FILOSOFIAN KERTAUSKURSSI

Kurssilla kerrataan filosofian kurssien keskeiset sisällöt; siihen voidaan liittää myös opiskelijan itsensä valitsemia teemoja ja työtapoja. Kurssi suoritetaan itsenäisesti (esimerkiksi verkkokurssina) ja arvioidaan merkinnällä hyväksytty/hylätty.

F18 USKONTO JA ATEISMI

Kurssi on tarjolla lukuvuonna 2019-20 ja 2021-2022

Kurssilla tutustutaan uskonnonfilosofian keskeisiin kysymyksiin ja käsitteisiin. Uskonnonfilosofia tutkii väittämiä yliluonnollisesta, jumalan olemassaolosta ja ominaisuuksista. Kurssilla perehdytään uskontokritiikkiin ja ateismin eri suuntauksiin sekä opetellaan argumentoimaan jumalauskon ja järjenkäytön perusteita koskevassa keskustelussa.

PSYKOLOGIA

PAKOLLINEN KURSSI

PS1 PSYKKINEN TOIMINTA JA OPPIMINEN

Kurssilla tutustutaan psykologian tapaan selittää ihmisen toimintaa. Opetellaan havainnoimaan ja pohtimaan käyttäytymistä ja hyvinvointia psykologian avulla. Kurssilla käsitellään oppimista ja ihmisten toimintaa ryhmän ja erilaisten kulttuurien jäsenenä.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

PS2 KEHITTYVÄ IHMINEN

Kurssilla perehdytään ihmisen elämäntapaan ja sovelletaan kehityspsykologiaa oppilaan elämään. Käsitellään erityisesti lapsuutta ja nuoruutta. Opiskellaan ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä. Tehdään yhteistyötä yliopiston tutkimusryhmien kanssa.

PS3 TIETOA KÄSITTELEVÄ IHMINEN

Kurssilla opiskellaan ihmisen havaitsemista, tarkkaavaisuutta ja muistia. Lisäksi tutustutaan johonkin vaativampaan tiedonkäsittelyyn esim. asiantuntijuuteen, kielellisiin toimintoihin tai päätöksentekoon. Pohditaan näiden ilmiöiden biologista perustaa. Tutustutaan siihen, miten kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tietoa sovelletaan käytännön elämässä. Tehdään yhteistyötä yliopiston tutkimusryhmien kanssa.

PS4 TUNTEET, PSYKKINEN HYVINVOINTI JA MIELENTERVEYS

Kurssilla syvennytään tarkastelemaan ihmisen tunteisiin ja hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä. Tarkastellaan unta, nukkumista ja stressiä ja niistä selviytymistä hyvinvoinnin kannalta. Perehdytään mielenterveyteen, sen määrittelyyn, mielensairauksiin ja erilaisiin ja hoitokeinoihin. Tehdään yhteistyötä yliopiston ja järjestöjen kanssa.

PS5 PERSOONALLISUUS JA MIELENTERVEYS

Kurssilla pohditaan mielenterveyttä, mielen-terveyshäiriöitä ja niiden hoitoa. Tutustutaan eri näkömyksiin persoonallisuudesta, sen kehittyemisestä ja tutkimisesta. Pohditaan, miten ihminen rakentaa omaa mielenterveyttään.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

PS6 ME JA MUUT - SOSIAALIPSYKOLOGIAA LUKIOLAISILLE

Kurssilla käsitellään sosiaalipsykologian keskeisiä ilmiöitä: vaikuttamista, asenteita, ystävyyssuhteita ja ryhmän toimintaa. Pohditaan, miksi ihminen toimii ryhmässä eri tavoin kuin yksinään ja miten meihin vaikutetaan.

PS7 PSYKOLOGIAN SOVELLUSALUEET

Kurssilla tutustutaan psykologian eri sovellusalueisiin, esim. kriminaalipsykologiaan, ympäristöpsykologiaan, kriisipsykologiaan ja kasvatukseen. Tehdään opintokäyntejä ja yhteistyötä erilaisten järjestöjen kanssa. Kurssilla kerrataan myös muiden psykologian kurssien sisältöjä, joten kurssia suositellaan erityisesti niille, jotka kirjoittavat psykologian.

PS8 VUOROVAIKUTUSKUVIOITA

Kurssilla tehdään paljon käytännön harjoituksia. Harjoitellaan esimerkiksi omien tunteiden ilmaisemista, ongelmien ratkaisua ja kuuntelua. Kurssilla vahvistetaan omia elämäntaitoja, kuten itsetuntemusta ja selviytymistaitoja. Kurssin käsitellään myös muiden auttamista ja avun saamista ongelmatilanteissa. Jos opiskelijat haluavat, osa kurssista voidaan suorittaa viikonloppuleirinä.

PS9 TOIMI TUTKIJANA - PSYKOLOGIAN TUTKIMUSKURSSI LUKIOLAISILLE

Kurssilla tutustutaan psykologisen tutkimuksen tekemiseen ja ajankohtaiseen psykologiseen tutkimukseen. Kurssilla tehdään opintokäyntejä yliopiston tutkimusryhmiin ja alakoululle. Kurssilla tehdään yksin tai pareittain oma tutkimus itse valitusta aiheesta ja sen tuloksia esitellään koko ryhmälle.

PS10 KOHTI HUIPPUSUORITUKSIA – JÄNNITYS JA STRESSI HALLINTAAN

Kurssilla pohditaan jännittämiseen ja stressiin liittyviä ilmiöitä ja etsitään itselle sopivia keinoja niiden vähentämiseen. Kurssilla tehdään myös erilaisia rentoutumis-, mielikuva- ja tietoisien läsnäolon harjoituksia. Se on suunnattu ylioppilaskokeisiin valmistautuvalle.

HISTORIA

PAKOLLISET KURSSIT

H11 IHMINEN YMPÄRISTÖN JA YHTEISKUNTIEN MUUTOKSESSA

Kurssi tarkastelee ihmisen, yhteiskunnan ja luonnon väistä vuorovaikutusta eurooppalaisessa ja globaalissa kulttuuriympäristössä. Näkökulma kurssilla on nykyisyydestä pitkän aikavälin historialliseen kehitykseen. Opetuksessa käydään läpi yhteiskunnallisten ja taloudellisten rakenteiden muutoksia sekä sosiaalihistoriallisia ja ympäristöhistoriallisia muutoksia.

Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti erilaisen historiallisen lähteaineiston käyttöä. Arviointi: monipuolinen arviointi, esim. koe, esitykset ja tutkielmat, tuntiaktiivisuus.

H12 KANSAINVÄLISET SUHTEET

Kurssin aikana opiskellaan ihmiskunnan historian vaikeita kysymyksiä. Miksi maailmassa jatkuvasti soditaan? Miten saavuttaa rauha? Miksi maailma on sellainen kuin se on? Miten maailmassa voi edistää rauhaa, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia? Kansainvälisen politiikan

aktiivinen seuraaminen ja analysointi. Arviointi: koe, esityksiä, harjoituksia, aktiivisuus ja omakohtainen osallistuminen.

H13 ITSENÄISEN SUOMEN HISTORIA

Kurssin aikana opiskellaan, miten Suomi on kehittynyt moderniksi valtioksi 1900-luvun alusta.

Uusien tutkimusten ja tulkintojen kautta ymmärrämme suomalaisen taloudellisen, kulttuurisen ja yhteiskunnallisen kehityksen unohtamatta suomalaista kulttuuria ja suomalaisuutta.

Arviointi: koe, esityksiä, harjoituksia, jatkuva omakohtainen osallistuminen.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

H14 EUROOPPALAISEN MAAILMANKUVAN KEHITYS

Kurssi käsittelee Eurooppaan ja länsimaiseen kulttuuriin vaikuttaneita tekijöitä antiikista nykypäivään.

Kurssin aikana tarkastellaan eri aikakausien maailmankuvaa, kulttuuriperintöä, tiedettä ja taidetta. Tutkitaan eurooppalaisen ihmisen arkipäivää ja tapoja sekä yksilön ja yhteiskunnan välistä suhdetta.

Arviointi: esityksiä, kirjoitelmia, omakohtainen opiskelu ja / tai koe.

H15 RUOTSIN ITÄMAASTA SUOMEKSI

Kurssin aikana opiskellaan Suomen historiaa osana Ruotsia aina Suomen asuttamisesta autonomian ajan alkuun asti. Kurssin aikana opiskellaan mm. Suomen talouden ja hallinnon historiallista kehitystä sekä suomalaisen elämäntavan muotoutumista. Kurssi valottaa myös suomalaista kulttuurihistoriaa ja tavalisen ihmisen arjen historiaa. Arviointi: koe / esityksiä, tutkielmia ja kirjoitelmia.

H16 MAAILMAN KULTTUURIT KOHTAAVAT

Kulttuurien syntyyn ovat vaikuttaneet luonnolot sekä eri kulttuurien vuorovaikutussuh-

teet. Elämme maailmassa, jossa kulttuurien kohtaaminen on jokapäiväistä. On hyvä tietää jotakin aasialaisista, amerikkalaisista ja afrikkalaisista kulttuureista, kuten muistakin kulttuureista, ja niiden eri piirteistä, koska tapaamme ja kohtaamme eri kulttuureista olevia ihmisiä niin Suomessa kuin maailmalakin.

Arviointi: jatkuva näyttö, esityksiä ja kirjoitelmia.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

HI7 ANTIIKIN PERINTÖ

Ei oppikirjaa.

Antiikin historian kurssilla syvennetään tietämystä antiikin Kreikan ja Rooman historiasta, niiden kulttuurista sekä siitä, miten länsimaisen sivistyksen perusta luotiin niin politiikan, taiteen, tieteen kuin urheilunkin alueella juuri antiikin aikana. Kurssilla painotetaan vuorovuosina Kreikan historiaa, jolloin on tarjolla vapaaehtoinen opintomatka Ateenaan ja sen lähialueille mm. Delfoihin. Seuraavana vuonna tutkitaan ja opiskellaan Rooman historiaa, jolloin opintomatka suuntautuu Roomaan ja sen ympäristöön mm. Ostiaan tai Napoliin ja sieltä Pompeihin. Yhteistyötä tehdään Tampereen yliopiston, Suomen Ateenan tiedeinstituutin ja Villa Lanten kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan Suomen suurlähetystöjen kanssa.

Arviointi: esityksiä, jatkuva näyttö ja mahdollisuus tehdä ohjatusti tutkielma valitsemastaan aiheesta.

HI8 MAAILMA TÄNÄÄN

Ei oppikirjaa.

Kurssilla perehdytään maailmanpolitiikan ajankohtaisiin ilmiöihin ja tapahtumiin. Tutkitaan ajankohtaisia konflikteja ja niiden taustoja sekä historiallista kehitystä. Sitä, mitä nyt juuri Suomessa ja maailmalla tapahtuu, kuuluu ja näkyy. Miten edistää maailmassa rauhanprosesseja ja rauhaa? Miten YK toimii? Kurssilla opiskelijat hyödyntävät kotimaista ja

kansainvälistä mediaa. Seurantakohteestaan he laativat esim. esityksen ja pitävät media-päiväkirjaa. Yhteistyötä tehdään yliopiston kanssa.

Arviointi: mediapäiväkirja ja esityksiä sekä aktiivinen osallistuminen.

HI9 IHMISOIKEUDET

Ei oppikirjaa.

Mitä ihmisoikeudet ovat ja miten niitä voi kukin omalta kohdaltaan edistää? Ihmisoikeuksia lähestytään kurssin aikana lähinnä historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta, mutta ei myöskään unohdeta eettistä ja oikeudellista lähestymistapaa. Kurssin aikana perehdytään myös ihmisoikeusrikkomuksiin: holokaustiin ja eri vainoihin. Opiskelijat saavat kurssin aikana keskittyä heitä kiinnostaviin ihmisoikeuskysymyksiin., esim. vammaisten, vähemmistöjen, naisten tai lasten oikeuksiin. Yhteistyötä tehdään yliopiston kanssa.

Arviointi: tehtäviä, esitelmää ja esim. oppimis-päiväkirjan kirjoittaminen, haastatteluja sekä aktiivinen osallistuminen.

HI10 ABIKURSSI

Ei oppikirjaa.

Kurssilla kerrataan kansainvälisten suhteiden HI2 ja Itsenäisen Suomen historian HI3 kursien keskeisiä sisältöjä. Harjoitellaan vastaamaan erilaisiin tehtäviin mm. karttatehtäviin, dokumentti- ja kuvatehtäviin, tulkitsemaan, pohtimaan ja vertaamaan eri historiallisia lähteitä.

Arviointi: harjoitustehtäviä, esseitä ja sähköinen koe, preliminääri.

YHTEISKUNTAOPPI

PAKOLLISET KURSSIT

YH1 SUOMALAINEN YHTEISKUNTA

Kurssilla perehdytään valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Keskitymme suomalaisen yhteiskunnan tutkimiseen eri näkökulmista mm. valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Demokratia, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen ovat keskeisiä käsitteitä. Aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostetaan.

YH2 TALOUSTIETO

Taloustiedon kurssilla opetellaan ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Kurssilla tarkastellaan mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Kurssilla perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Talouden ja ympäristön suhdetta pohditaan kestävän kehityksen näkökulmasta.

YH3 SUOMI, EUROOPPA JA MUUTTAVA MAAILMA

Kurssilla perehdytään Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen ja yksittäisen kansalaisen asemaan globalisoituvassa maailmassa. Kurssin aikana opitaan seuramaan ajankohtaisia tapahtumia ja asioita. Tutkivan oppimisen keinoin harjoitellaan osallistumista kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

YH4 KANSALAISEN LAKITIETO

Kurssi antaa perustiedot Suomen oikeusjärjestyksestä ja opettaa opiskelijaa valvomaan omia oikeuksiaan sekä hoitamaan yksinkertaiset oikeustoimet itse. Tutustutaan keskeisiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tietolähteisiin.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

YH5 AKTIIVINEN KANSALAINEN – ABIKURSSI

Kurssilla kerrataan ja syvennetään yhteiskuntaopin valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien keskeisiä sisältöjä. Opiskelija voi syventää muodostamaansa kokonaiskuvaa suomalaisesta yhteiskunnasta, taloudesta sekä eurooppalaisen ja globaalin yhteisön rakenteista sekä toiminnasta. Kurssi valmentaa opiskelijaa vastaamaan yhteiskuntaopin ainerealin tehtäviin. Harjoitellaan jäseneltyjen ja perusteltujen vastausten laatimista.

YH7 TAITOA JA TIETOA TYÖNHAKUUN JA TYÖELÄMÄÄN

Kurssilla perehdytään työelämän perusasioihin, kuten työn hakemiseen ja siihen liittyviin asiapapereihin. Harjoitellaan valmistautumista työhaastatteluun ja tutustutaan keskeisimpiin työntekijää sitoviin sopimuksiin. Opiskellaan monipuolisin työtavoin ja voidaan käyttää myös TAT:n Vuorovaikutus ja neuvottelutaidot-verkkokurssia.

BUSINESS NORSSIN KURSSIT

PAKOLLISET KURSSIT BN-LINJAN 1.VUONNA

YH8 PIRKANMAAN TALOUS- JA ELINKEINOELÄMÄ (YH8/BN1)

Opiskelija tutustuu Pirkanmaan ja erityisesti Tampereen seudun talous- ja elinkeinoelämään. Kurssin aikana tutustutaan kuntaan ja maakuntaan toiminta-alueena sekä selvitetään, miten eri tahot pyrkivät vaikuttamaan alueen kehittämiseen. Pohditaan myös kuntien ja alueiden erilaisia vahvuuksia ja haasteita asukkaiden ja yritysten toimintaympäristöinä.

Kurssi monipuolistaa, laajentaa ja syventää opiskelijoiden tietämystä lähiympäristön talous- ja elinkeinoelämästä käytännönläheisin ja toiminnallisin keinoin.

YH9 LOGISTIIKKA JA LIIKENNE (YH09/BN2)

Kurssilla opiskelija tutustuu logistiikan aihepiireihin kuten esimerkiksi kaupan alan varastointi- ja kuljetusjärjestelmiin sekä erilaisiin liikenneratkaisuihin. Kulutustottumukset

muuttuvat ja ravistelevat kauppaa, liikennettä ja kuljetuspalveluja. Kurssin aikana tehdään yhteistyötä ja vierailuja logistiikan alan erilaisiin toimijoihin ja yrityksiin.

YH10 MARKKINOINTI 1 (YH10/BN3)

Kurssin keskeisinä sisältöinä ovat nykyaikaisen mainonnan välineet, mediateknologia ja markkinoinnin teoria. Markkinoinnin kokonaiskuvan hahmottamiseen pyritään keskustelemalla ja ryhmätöiden avulla. Markkinoinnin teoriaa lähestytään käytännönläheisesti, tutustuen markkinoinnin termeihin ja haastatteleamalla markkinoinnin ammattilaisia. Kurssilla harjoitellaan aitoa ja vaikuttavaa esiintymistä.

YH11 SUOMEN TALOUSPOLITIikka (YH11/BN4)

Kurssilla perehdytään Suomen talous- ja elinkeinoelämään sekä tutustutaan talouspolitiikkaan päätöksentekoon ja päätöksentekijöihin paikallistasolta valtiolliselle tasolle. Kurssilla seurataan Suomen ja yritysten talouteen vaikuttavia tekijöitä. Kurssiin sisältyy opinto-retkiä ja yritysvierailuja.

YH12 LIIKE-IDEASTA YRITYKSEN PERUSTAMISEEN (YH12/BN5)

Kurssilla perehdytään yrityksen perustamiseen, liikeidean kypsyttelyyn, yritysmuodon valintaan, lainsäädäntöön ja rahoituksen järjestämiseen. Kurssilla vierailee yrittäjiä kertomassa omasta liikeideastaan ja työstään yrittäjinä. Kurssin aikana tehdään yritysvierailuja sekä suunnitellaan ja kehitetään omaa liikeideaa. Oman idean pohjalta perustetaan NY-yritys toisena lukiovuonna (YH15 /BN8).

BN-LINJAN KURSSIT 2. JA 3. LUKUVUONNA OVAT VALINNAISIA, PAITSI YH14

YH13 MARKKINOINTI 2 (YH13/BN6)

Kurssin sisällöt ottavat käytäntöön Markkinointi 1 -kurssin esittelemiä aiheita. Pääpaino kurssilla on ryhmäläisten omien NY-yritysten markkinoinnin suunnittelulla ja toteuttamisel-

la. Opiskelijoiden omien NY-yritysten tarpeita tarkastellen pyritään ymmärtämään mainonnan kohdentamisen keskeisiä käytäntöjä.

Kurssilla tarkastellaan tarvelähtöisesti mainonnan eri muotoja ja mainoksen tehokasta kohdentamista.

YH14 SIOITTAMISEN MAHDOLLISUUDET (YH14/BN7) PAKOLLINEN KURSSI 2. VUONNA BN-LINJALLA

Syvennetään taloustiedon (YH2) kurssilla opittuja sijoittamisen sisältöjä. Tutustutaan tarkemmin erilaisiin sijoitusmahdollisuuksiin, esimerkiksi erilaisiin arvopapereihin, asuntoihin, vakuutuksiin ja taiteeseen. Opitaan myös se, että sijoittamiseen liittyy riskejä. Kurssiin liittyy vierailijoita ja vierailuja.

YH15 NUORI YRITTÄJÄ –PROJEKTIKURSSI (YH15/BN8)

Liikeideasta yrityksenperustamiseen -kurs- sin jatko-osa, jossa syntyneestä liikeideasta perustetaan toimiva yritys. Vihdoinkin, kääri hihat ja ryhdy työntouhuun! Nuoret tutus- tuvat yrittämiseen ja siihen liittyviin asioihin käytännössä toimimalla yrityksessä, jonka toiminnasta he itse ovat vastuussa

YH16 MYYMISTAIDON KURSSI (YH16 /BN9)

Myymistaidon kurssilla tutustutaan tarkem- min vähittäiskauppaan. BN-linjan opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa myymistaidon kurs- si verkko-opetuksena. Verkko-opinnot koostu- vat useasta osiosta, joiden aihepiirejä voivat olla mm. erilaiset taidot työelämässä, kulut- tajansuojia ja matkalla sosiaalisen median maailmassa. Koulutuksessa on sekä pakollisia opintoja että vapaavalintaisia opintoja, jotka vaihtelevat vuosittain. Toteutus yhteistyössä yrityselämän edustajan kanssa.

YH17 MARKKINOINTIVIESTINNÄN KURSSI (YH17/BN10)

YH18 YRITTÄJYYTEEN OHJAAMASSA – YH-TEISTYÖTÄ YRITYSKYLÄSSÄ (YH18/BN11)

Kurssi koostuu Yrityskylän antamasta ohjaa-
jakoulutuksesta ja kahdesta ohjauspäivästä
Yrityskylässä sekä raportista.

YH19 YRITTÄJYYSPASSI (YH19/BN12)

Opiskelija kerää omaa portfolioitaan erilaisista
yrittäjyyteen liittyvistä tapahtumista tai tee-
mapäivistä, kuten esimerkiksi Slush (TakeOff),
Alihankintamessut. Kurssi valmistuu opiskeli-
jan aktiivisen toiminnan tuloksena lukio-opin-
tojen aikana.

YLIOPISTOYHTEISTYÖ

TAMPEREEN YLIOPISTO HERVANTA YH20-21

TEOLLISUUSTALOUDEN PERUSTEET (YH20-21/BN13-14)

Kurssilla opiskelija tutustuu liiketoimintaym-
päristöön ja saa yleiskuvan yrityksen roolista
ja toiminnan perusteista. Keskeiset sisällöt
ovat: liiketoiminnan taloudelliset edellytykset,
yritystoiminnan lähtökohdat, sidosryhmät ja
strategian, johtamisen, henkilöstön, tuotan-
non ja markkinoinnin roolit liiketoiminnassa
sekä näiden alueiden keskeisimmät teorit.

JOHTAMISEN JA TALOUDEN TIEDEKUNTA

YH22 JOHDATUS HALLINTOTIETEeseen (YH22/BN15)

Opiskelija ymmärtää hallinnon, organisaation
ja johtamisen keskeiset kysymyksenasettelut
ja kykenee soveltamaan tieteenalan perusteita
itsenäisessä kirjallisessa työskentelyssä.

YH23 JOHDATUS OIKEUSJÄRJESTYKSEEN (YH23/BN16)

Opiskelija tuntee oikeudellisen sääntelyn
aseman yhteiskunnallisen päätöksenteon
ytimessä sekä julkisen vallan, yritysten ja
yksilöiden toimintaa ohjaavaa ilmiötä.

YH24 ASIAKASLÄHTÖINEN MARKKINOINTI (YH24/BN17)

Asiakaslähtöinen markkinointi opinnot
antavat opiskelijalle välineitä ymmärtää
menestyvän liiketoiminnan pohjautuvan asia-
kaslähtöiseen ajatteluun, jonka ytimenä on
asiakkaiden syvällinen ymmärtäminen.

YH25 TALOUSTIETEEN PERUSTEET (YH25/BN18)

Tavoitteena on oppia kansantaloustieteen
peruskäsitteet ja markkinatalouden toiminta-
periaatteet.

YH26 YRITYKSEN JOHTAMISEN PERUSTEET (YH26/BN19)

Kurssin suoritettuaan opiskelija tunnistaa yri-
tyksen johtamisen kokonaiskentän laa- ja alai-
suuden, monimuotoisuuden ja monitulkintai-
suuden.

YH27 NAISJOHTAJUUS (YH27/BN20)

YH28 BISNESTÄ BERLIINISSÄ (YH28/BN21)

MUSIIKKI

PAKOLLISET KURSSIT

MU1 MUSIIKKI JA MINÄ

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija löytää
oman tapansa toimia musiikin alueella. Mikä
on nuoren asema musiikin kuuntelijana,
tulkitsijana, tekijänä ja kulttuuripalvelujen
käyttäjänä? Omaehtoisen musiikkisuhteen
kautta opiskelija keskustelemme musiikin
merkityksestä elämässä ja ihmisten välisessä
vuorovaikutuksessa. Kurssilla keskitytään
musiikin eri ilmenemismuotoihin ja alati
muuttuviin musiikinkulutustottumuksiin.

MU2 MONIÄÄNINEN SUOMI

Kurssilla tutustutaan suomalaiseen musiik-
kiin ja musiikkikulttuuriin. Tutkimme erilaisia
Suomessa esiintyviä musiikkikulttuureja ja
niiden taustatekijöitä, kehitystä ja olennaisia

piirteitä. Opiskelussa käytetään monipuolisia työtapoja, erityisesti kuuntelua, keskustelua ja musisointia. Millaista on suomalaisen ammattimuusikon arki ja ansiotyö? Millaista musiikkia Suomessa tehtiin ennen ja millaista tulevaisuudessa? Perehdymme suomalaisen musiikin maailmaan yhdessä tutkien ja keskustellen.

ILMAISUTAITO

IT1 ITSEILMAISU, IMPROVISOINTI JA ESIINTYMISVARMUUS

Kurssilla harjoitellaan esiintymistä turvallisessa ryhmässä, helppojen harjoitusten kautta. Opit tunnistamaan omia vahvuuksiasi, ja kehität alueita, joilla olet ehkä vielä kokemattomampi. Tunneilla tehdään 85% ja puhutaan 15%. Kurssilla keskitytään status-ilmaisuun, improvisaation perustekniikoihin ja työtapoihin sekä oman ilmaisun monipuolistamiseen. Kurssilla käsitellään myös käytännöllisesti esiintymisjännityksen hallintaa.

IT3 VIDEOILMAISU

Kurssilla harjoitellaan videon toteuttamista ideasta valmiiksi videoksi. Kurssilla tehdään harjoitustöitä itsenäisesti ja pienissä ryhmissä. Keskeistä on saada valmiiksi useampia pieniä videoita ja oppia itse tekemällä. Kurssilla toteutetaan videoita sekä videokameroilla että älylaitteilla.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää videotyön prosessin ideatasolta valmiiksi teokseksi. Opiskelija harjoittelee ideointia, käsikirjoittamista, kuvausta ja leikkausta. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat videokameran tekniikka ja kuvausasetukset, kuvan rajausta ja sommittelu, leikkaus ja videon jälkityöt sekä käsikirjoitus ja kuvauksen suunnittelu.

KUVATAIDE

Kuvataiteen pakolliset kurssit toteutetaan joka vuosi, koulukohtaiset kurssit vuorovuosin. Kuvataidekurssien materiaalimaksun suuruus ilmoitetaan kunkin kurssin alussa erikseen.

PAKOLLISET KURSSIT

KU1 KUVAT JA KULTTUURIT

Miten kuvat ovat syntyneet eri kulttuureissa ja miten ne syntyvät tänä päivänä? Miten taide tai kulttuuri liittyvät elämään? Miten ollaan luovia ja kehitetään omaa ideointia ja ajattelua? Kurssilla tehdään kattava läpileikkaus kuvallisen ilmaisun kirjoon, kokeillaan monipuolisesti työskentelytapoja ja materiaaleja sekä harjoitellaan taiteen, median ja oman kuvaston kriittistä tarkastelua. Tarkoituksena on myös kartoittaa niitä opiskelijaa kiinnostavia kuvataiteen osa-alueita, joihin hän voi keskittyä ja perehtyä lisää muilla kuvataiteen kursseilla. Suositellaan 1. vuosi.

KU2 MUOTOILLUT JA RAKENNETUT YMPÄRISTÖT

Nosta katse ylös ja huomaa se ympäristö, jossa olet! Mitä ympäristö viestii? Miten ympäristö vaikuttaa sinuun? Kurssilla perehdytään rakennettuun, luonnontilaiseen, sosiaaliseen ja median luomaan ympäristöön. Kurssilla hyödynnetään KU1-kurssilla hankittuja tietoja, taitoja ja näkemyksiä. Kurssilla tutkitaan monipuolisen taiteellisen työskentelyn avulla suunnitteluprosesseja eli muotoilun, arkkitehtuurin ja ympäristön suunnittelun merkityksiä esteettisen, eettisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävänsä kehityksen kannalta. Mahdollisuuksien mukaan vierailu arkkitehtuurin tai muotoilun oppilaitokseen tai museoon. Suositellaan 1. tai 2. vuosi.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

KU3 OSALLISENA MEDIASSA

Graafinen suunnittelu, valokuva ja videokuva ovat päärooleissa tällä kurssilla. Niin ja sinä! Kurssilla opetellaan käyttämään eri kuvaviesimiä, kuten tietokonegrafiikkaa, valokuvaa ja elokuvaa oman ilmaisun välineinä ja pohditaan millaista todellisuutta ja arvomaailmaa kuvat ilmentävät. Kurssilla keskitytään tarkastelemaan kuvan merkitystä mediassa ja tuottamaan ja tulkitsemaan kuvaviestejä sekä mediateollisuuden ilmiöitä. Keskeisenä tavoitteena on jäsentää oppilaiden tuotokset

graafisen suunnittelun avulla valmiiksi, visuaalisesti toimiviksi taideteoksiksi. Suositellaan 1. tai 2. vuosi.

KU4 TAITEEN MONET MAAILMAT

Vain taivas on rajana, kun taiteen klassikot ja uudet tuttavuudet heräävät henkiin omina tulkintoina mielikuvituksesi avulla. Kurssilla syvennetään tietoutta taiteen eri ilmenemis-
muodoista eri aikakausina ja eri kulttuureissa. Kurssin tavoitteena on tutkia kulttuurista moninaisuutta ja pohtia taiteen merkitystä yksilölle ja yhteisöille sekä kehittää omaa ilmaisua tutkien omien taidenäkemyksen suhdetta taiteen erilaisiin tyyliin, tekniikoihin ja sisällöllisiin viesteihin. Kurssilla voidaan soveltaa erilaisia ilmaisun keinoja, materiaaleja ja tekniikoita. Mahdollisuuksien mukaan vierailu taidekohteeseen. Suositellaan 2. vuosi.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

KU5 PIIRUSTUSTA JA MAALAUSTA

Opetetaan lukuvuonna 2019-20

Tarvitsetko harjoitusta piirtämisessä ja maalaamisessa vai onko PIMA jo valmiiksi lähellä sydäntäsi? Kurssilla perehdytään piirustus- ja maalaustekniikoihin ja kehitetään omaa havainnointikykyä ja kuvailmaisuutta tutustumalla eri piirtimiin, maalien ominaisuuksiin ja paperilaatuun. Kurssilla piirretään ja maalataan sekä mallista että mielikuvituksesta, opetellaan kiilapuiden kokoaminen sekä kankaan pohjustus ja tutkitaan kuvan rakennetta ja kehitetään sommittelua. Samalla avarretaan omaa taidekäsitystä monenlaiselle piirros- ja maalausjäljelle. Suositellaan 1. vuosi.

KU6 MAALAUSTAIDETTA JA TAIDEVALOKUVAUSTA

Opetetaan seuraavan kerran lukuvuonna 2019-2020.

Kiinnostaako väri- ja valoajattelu, sommittelu, maalaustekniikat sekä lavastaminen ja tämän kaiken yhdistäminen kuvailmaisussa? Kurssilla syvennetään maalaustaiteen ja valokuvataiteen tekniikoiden osaamista ja kehitetään

omaa ilmaisua ja kuvilla viestimistä valokuvauksen ja maalausten ideoita, tekniikoita ja ilmaisua yhdistellen. Suositellaan 2. vuosi.

KU7 Sirkusta kuvataiteessa ja kuvataidetta sirkuksessa

Opetetaan seuraavan kerran lukuvuonna 2019-2020.

Tehdään poikkitaiteellinen projekti tai performatiivinen flash mob! Tällä kurssilla tutustutaan sirkustaiteeseen kuvataiteen näkökulmasta. Tavoitteena on, että opiskelija syventää osaamistaan ja tietämystään kuva- ja sirkustaiteesta sekä pystyy hyödyntämään eri taiteenalojen tarjoamia keinoja ilmaisussaan ja osallistuu omalla taiteellaan poikkitaiteellisiin yhteistyöprojekteihin. Suositellaan 2. vuosi, vuorovuosiin.

KU8 VALOKUVAUSTA, GRAAFISTA SUUNNITTELUA JA GRAFIIKKAA

Opetetaan lukuvuonna 2018-2019.

Tämä kurssi on visuaalisen viestinnän ja suunnittelun tiivis yhteen kietouma. Kurssilla syvennyttään valokuvauksen, graafisen suunnittelun ja grafiikan eri tekniikoihin ja työvälineisiin sekä opetellaan käyttämään kuvaa viestinnän välineenä. Tutustumme typografiaan, kuvan elementteihin ja niiden sommitteluun viestinnän välineinä sekä pohdimme kuvan merkitystä ja piilomerkitystä arjessa. Kurssille osallistumisen edellytys/erittäin vahva suositus on oma (järjestelmä) kamera. Suositellaan 3. vuosi.

KU9 TAIDEHISTORIAA

Opetetaan lukuvuonna 2018-2019.

Esihistoriallisesta taiteesta nykypäivään yhdessä kurssissa! Tämän kurssin tavoitteena on historian eri vaiheiden ymmärtäminen sekä ajan jäsentäminen taidehistorian avulla. Pääpaino on länsimaaisessa taidehistoriassa. Kurssi koostuu teoreettisemmasta ja luentomaisesta opiskelusta oppimispäiväkirjoineen sekä lyhyistä kuvataiteellisista harjoituksista eri tekniikoin. Suositellaan 3. vuosi

Kurssilla on mahdollisuus tehdä joko valtakunnallinen kuvataiteen lukiodiplomityö tai kuvataiteen lopputyö. Kuvataiteen lukiodiplomi on valtakunnallinen portfolion muotoon tehtävä näyttötyö, joka täydentää lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista kuvataiteen osalta. Kuvataiteen lukiodiplomikurssi suoritetaan itsenäisesti vuorovaikutuksessa opettajan ja toisten opiskelijoiden kanssa yhden jakson aikana. Ennen kurssin tai lukiodiplomin suorittamista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna vähintään neljä (4) lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia. Kummassakin tapauksessa kurssin keskeisenä tavoitteena on opetella etsimään ja rajaamaan aihettaan/teemaansa sekä sisällöllisesti, visuaalisesti että teknisesti tarkoituksenmukaisesti ja jäsennellysti. Jokainen opiskelija tuottaa oman henkilökohtaisen taidekokonaisuuden omaan työskentelyynsä soveltuvilla menetelmillä.

Diplomityön aiheet ovat valtakunnalliset ja ne vaihtuvat vuosittain. Aiheet ovat sisällöiltään ja tekniikoiltaan luotu monipuolisiksi, joten ne mahdollistavat monenmoista taiteellista projektia. Kuvataiteen lukiodiplomin vuotuiset tehtävät ja ohjeet ovat luettavissa Edun sivuilta: http://www.edu.fi/lukiodiplomit/kuvataiteen_lukiodiplomi. Työ sisältää taiteellisen tuotoksen ja kattavan portfolion kokoamisen tiedonhakuineen. Kuvataiteen lukiodiplomin teko opettaa minkä tahansa jatko-opintopaikan kannalta ajankäytön- ja projektinhallintaa. Diplomikurssista on hyötyä erityisesti, jos aikoo tulevaisuudessa pyrkiä taidealan, viestinnän tai visuaalisen suunnittelun koulutuksiin. Diplomin tekeminen on ajattelua ja taiteellista ilmaisua syventävä ”kypsyyskokemus”, jonka avulla on mahdollista pukea teoksen muotoon monen eri alan tieto- ja taitoaines. Kurssilla voi kuitenkin suorittaa helpomman vaihtoehdon, oman lopputyön, joka ei sisällä diplomityön vaatimuksia ja se toteutetaan opettajan ohjauksessa. Suositellaan 3. vuosi.

LIIKUNTA

PAKOLLISET KURSSIT

LI1 ENERGIAA LIKUNNASTA

Kurssi tarjoaa liikunnallisten taitojen ja fyysisen kunnon kehittämiseen tarvittavia tietoja ja taitoja. Kurssi antaa valmiudet tarkastella omaa fyysistä toimintakykyä ja sitä kautta suunnitella itselleen sopivan liikuntaohjelman. Sisä- ja ulkolajeihin tutustutaan monipuolisesti.

LI2 AKTIIVINEN ELÄMÄNTAPA

Kurssi toimii jatkona LI1 kurssin sisällöille. Kurssilla tutustutaan erilaisiin talvi- ja ulkoilikutamuotoihin sekä kehitetään sisäpallolu-taitoja.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

LI3 TERVEYTTÄ LIKKUEN

Kurssilla perehdytään oman kunnon eri osa-alueiden harjoittamiseen ja harjoittelun suunnitteluun. Liikkumista ryhmässä sekä yksin.

LI4 YHDESSÄ LIKKUEN - VANHAINTANSSIT

Kurssin aikana opimme yleisimmät vakiotanssit, salonkitansseja eri aikakausilta sekä tanssiaisten etiketti. Kurssin sisältöön kuuluvat vanhat tanssit.

LI5 HYVINVOINTIA LIKKUEN

Kurssi toimii virkistävänä vastakohtana arkiselle koulutyölle. Kurssin aikana kehitämme fyysistä kuntoa, ryhmässä toimimisen taitoja sekä tutustumamme erilaisiin yksilö- että joukkuelajeihin.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

LI6 VAEILLUSKURSSI

Kurssilla täydennetään aiemmin opittuja retkeilytaitoja ja testataan niitä vaelluksella.

L17 MAILAPELIT

Kurssilla syvennetään ja sovelletaan eri mailapelien lajitaitoja sekä kehitetään fyysistä kuntoa. Paljon pelaamista.

L18 KUNTOSALIHARJOITTELU

Opiskelija perehtyy kuntosaliharjoitteluun ja oppii oikeat ja turvalliset suoritustekniikat. Opiskelija osaa suunnitella itselleen kuntosaliohjelman ja toteuttaa sitä. Keskeiset sisällöt: Kurssin sisältö muodostuu monipuolisesta kuntosaliharjoittelusta. Kurssilla käydään läpi kesto-, perus-, maksimi- ja nopeusvoimaharjoittelu.

Kurssi sopii aloittelevalle ja jo kokeneemmalle kuntosaliharjoittelijalle.

L19 LIIKUNNAN LUKIODIPLOMIKURSSI

Liikunnan lukiodiplomi suoritetaan koko lukion kestävässä seuranta- ja diplomikokeena. Valtakunnallisen liikunnan lukiodiplomin suorittamisen ehtona on, että opiskelija on suorittanut vähintään viisi liikunnan kursseja, tähän määrään sisältyy myös terveystieto. Tämän lisäksi opiskelija antaa näytöt liikuntatiedoista, liikuntakykyisyydestä ja erityisosaamisesta valitsemassaan lajissa. Opiskelijan laatiman portfolion ja muun seurannan perusteella todistukseen merkitään myös harrastetut lajit, menestyminen kilpaurheilussa ja osallistuminen koulun liikuntatoimintaan pääsääntöisesti lukion aikana. Yhteistyötaidot arvioidaan liikuntakurssien perusteella. Tutkielman aihealueet vahvistetaan vuosittain.

TERVEYSTIETO

PAKOLLINEN KURSSI

TE1 TERVEYDEN PERUSTEET

Kurssilla perehdytään terveyteen yksilön sekä yhteiskunnan näkökulmasta.

Käsittävät aihealueet ovat:

- Terveys- ja sairauskäsite sekä
- terveysosaaminen
- Väestön terveydentila ja
- kansantautimme
- Liikunta ja terveys
- Riippuvuus ja päihteet
- Ravinto ja terveys
- Uni ja lepo
- Ensiapu ja itsehoito

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

TE2 IHMINEN, YMPÄRISTÖ JA TERVEYS

Kurssilla syvennetään pakollisen kurssin tavoitteita nuoren arkielämän terveystottumuksien ja selviytymisen keinojen osalta. Eri sisältöalueiden avulla tarkastellaan terveysongelmia selittäviä kulttuurisia, psykologisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä ja niiden tulkintoja. Lisäksi perehdytään käsitykseen itsestä ja muista fyysisellä, psyykkisellä ja sosiaalisella tasolla.

TE3 TERVEYTTÄ TUTKIMASSA

Kurssilla perehdytään terveyteen vaikuttaviin historiallisiin tekijöihin ja näkökulmiin, terveyden ja sairauden tutkimiseen sekä kuolleisuuteen ja sairastavuuteen liittyviin kehityslinjoihin. Kurssilla perehdytään myös terveydenhuollossa ja itsehoitona toteutettaviin tavallisimpiin tutkimuksiin, niiden tulkitsemiseen ja johtopäätöksiin. Kurssilla perehdytään tutkimuksen tekemiseen.

KOULUKOHTAINEN KURSSI

TE4 TERVEYSTIEDON KERTAUSKURSSI

Kurssin sisältö muotoutuu terveystiedon kurssien sekä ryhmän toivomusten pohjalta, painottuen tiedolliseen sisältöön. Kurssilla harjoitellaan vastaamista terveystiedon aineeseen tehtäviin.

OPINTO-OHJAUS

PAKOLLINEN KURSSI

OP1 MINÄ OPISKELIJANA

OP2 JATKO-OPINNOT JA TYÖELÄMÄ

(0.8 + 0.4 + 0.8 kurssia)

Lukion opinto-ohjauksen päämääränä on saattaa opiskelija suunnittelemaan itsenäisesti omaa opiskeluohjelmaansa ja tukea häntä lukio-opintojen eri vaiheissa. Opinto-ohjauksessa kehitetään valmiuksia tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia suunnitelmia ja valintoja.

Lukion opinto-ohjaukseen kuuluu luokka-ti-
lassa tapahtuvan ryhmäohjauksen lisäksi henkilökohtaista ja pienryhmä-ohjausta.

Toiminnan tarkoituksena on edistää opiskelijan psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia ja vahvistaa kykyä kohdata ja hallita muuttuvia elämäntilanteita sekä tukea häntä opiskeluun ja urasuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä.

Ensimmäisenä vuonna ensimmäisessä jaksossa keskitytään opinto-ohjauksen ryhmä-ohjauksessa lukio-opiskelun käytäntöihin ja periaatteisiin. Luomme pohjan lukioaikaisen opintojen omaehtoiselle suunnittelulle. Ensimmäisenä vuonna viidennessä jaksossa kehitetään opiskelijoiden kykyä omaksua entistä laadukkaampia oppimisen strategioita.

KOULUKOHTAISET KURSSIT

OP4 TUTOROINTI

Opiskelija osallistuu monipuoliseen koulutukseen, joka tähtää toimimaan tutorina nuoremille opiskelijoille lukuvuoden aikana.

OP05 MUN ELÄMÄ

Kurssi aloitetaan ensimmäisen vuoden aikana opinto-ohjauksen johdantokurssilla, jossa tutustutaan koulun opiskeluhooltoon ja opiskelutapoihin. Toisen vuoden aikana opiskelija voi koota kokonaisen kurssin kolmesta tarjot-

tavasta moduulista valitsemalla niistä kaksi. Kurssit ovat Aikuispakkaus, survival kotona ja hyvinvointi. Kokonaisuuden kokonaistuntimäärä tulee olla 30 tuntia.

KOULUKOHTAISET SOVELTAVAT OPIAINEET

LTK1 AUTOKOULUKURSSI

Tavoitteena on ajokortin saaminen.

Opetuksen tavoitteena ovat sellaiset tiedot ja taidot, että kuljettaja voi välttää kolareihin johtavat tilanteet riippumatta toisten tienkäyttäjien toiminnoista tai tie- ja keliolosuhteista. Lisäksi tuleva autoilija oppii taloudellisen ja energiaa säästävän ajotavan.

KANSAINVÄLISYYS

KV1 KULTTUURIENVÄLINEN VIESTINTÄ

Kurssilla tutustutaan kulttuurien väliseen viestintään ja perehdytään sen eri ilmenemismuotoihin.

Tarkastelun kohteina ovat erilaiset eurooppalaiset kulttuuripiirit ja maailmankulttuurit.

KV2 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kurssilla perehdytään ajankohtaiseen aihekokonaisuuteen. Tavoitteena on hahmottaa eri kulttuuritaustojen vaikutus asioiden prosessoinnissa ja erilaisten arvojen vaikutus ihmisten ajattelulle ja toiminnalle. Kurssiin liittyy yleensä opiskelijavaihto.

TIETOTEKNIikka

AT1 LUKIOLAISEN TIETOTEKNIikka

Kurssin tavoitteena on perehtyä lukion tietojärjestelmiin ja tunnushallintaan. Kurssilla opitaan taitoja käyttää omaa tietokonetta hyväksi lukio-opinnoissa, varmennetaan tarvittavien sovellusten asentaminen ja käyttäminen, tu-

tustutaan sähköiseen kurssikoejärjestelmään. Kurssilla perehdytään sähköisen ylioppilaskokeen ohjelmistoihin ja koeympäristöön.

Kurssi suoritetaan hajautetusti lähiopiskeluna ja oppimistehtävin 2,5 lukuvuoden aikana.

AT2 INTERNET

Kurssin tavoitteena on täydentää ja syventää näkemystä tietokoneen ja -verkkojen käytöstä ja merkityksestä. Tavoitteena on myös kehittää oppilaan yhteistyökykyä sekä kykyä itsenäiseen, suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen verkkotyöskentelyyn ja opiskeluun. Kurssin sisältöjä: Laitteisto, käyttöliittymä ja monitoimiohjelmat, sosiaalisen median sovelluksia, kotisivu ja HTML, digitaalikuva ja –ääni, interaktiivisuus, tiedonhaku, tekijänoikeudet, ajankohtaisia tietotekniikassa.

Kurssi järjestetään seuraavan kerran 2019–2020

AT3 NYKYPÄIVÄN JA TULEVAISUUDEN TEKNOLOGIOITA

Kurssin tavoitteena on oppia käyttämään laajemmin tietokoneita opiskelun ja tietotyön apuvälineinä. Tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään tiedon luonnetta ja sen merkitystä, oppii hankkimaan itsenäisesti tietoa tietotekniikkaa ja teknologiaa hyväksi-käyttäen sekä osaa hankkia valmiuksia ja osaa kommunikoida tietokonetta ja multimedialla hyväksikäyttäen. Kurssin sisältöjä: Kuvan ja liikkuvan kuvan käsittely, 3D-mallintaminen, 3D-tulostamisen eri teknologioita.

TEEMAOPINNOT

TO1 TEEMAOPINNOT 1 - MONITIE TEINEN AJATTELU

Kurssin tavoitteena on tarjota tilaisuuksia ajattelun taitojen kehittämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittävästi. Opiskelijat oppivat hahmottamaan eri tieteen- ja taiteenalojen välisiä yhteyksiä sekä niiden keskeisten periaatteiden ja käsitteiden vuorovaikutusta yhtä tiedonalaa laajemmissa kokonaisuuksissa.

TO2 TEEMAOPINNOT 2 – TUTKIVA TYÖSKENTELY TEKNOLOGIALLA

Tieto- ja viestintäteknologian kurssin tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää yksin tai yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa johonkin ilmiöön tai aihepiiriin liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen.

TO3 TEEMAOPINNOT 3 – OSAAMINEN ARJESSA

Vapaaehtoistoiminnan, työelämän, liikennekasvatuksen tai kansainvälisen toiminnan kurssilla opiskelija saa tilaisuuksia tietojensa ja taitojensa soveltamiseen käytännön työtehtävissä ja tilanteissa. Tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden koulussa hankkiman osaamisen ja arkielämän välistä yhteyttä.

ET VOI EPÄONNISTUA
KIRJOITUKSISSA,
JOS ET OSALLISTU NIIHIN

Tampereen yliopisto

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio

KESKUSTAKAMPUS

norssi.uta.fi/lukio
norssinlukio.fi

Etukannen kuva: Aki Tulikari, Taitto: Albert Hyrönen